Handbogsrest 2

Anparter

Betænkning fra udvalget vedrørende anparter

ex. 2
DET JURIDISKE LABORATORIUM VED KØBENHAVNS UNIVERSITET

Betænkning nr. 1169/Maj 1989

trykt pA genbrugspapir

ISBN 87-503-7888-0
Stougaard Jensen/København
R 03-34-bet.

Indholdsfortegnelse.

1.	Udvalgets kommissorium og sammensætning	1
2.	Resumé og konklusion.	4
3.	Begrebet **"Anparter"**	8
3.1.	Selskab- og hæftelsesforhold m.v.	8
3.2.	Aktie- og anpartsselskaber	11
3.3.	Interessentskaber	11
3.4.	Kommanditselskaber	12
3.5.	Partrederier	16
3.6.	Sameje	16
4.	Beskrivelse af de mest centrale skatteregler vedrørender anparter samt deres baggrund	17
4.1.	Afskrivningsloven	17
4.1.1.	Maskiner, inventar og lignende driftsmidler	18
4.1.2.	Skibe	20
4.1.3.	Bygninger mv.	21
4.1.4.	Leasing	23
4.2.	Varelagerloven	26
4.3.	Investeringsfondsloven	27
4.4.	Etableringskontoloven	29
4.5.	Skibsværftsaftalen	31
4.6.	Biskibsvirksomhed	32
4.7.	Ligningslovens § 28	32
4.8.	Beskatning af anpartshavere	33
4.8.1.	Indkomstopgørelsen	33
4.8.2.	Beskatning af indkomst fra anparts-virksomheder	37
4.8.3.	Formueopgørelsen	41

4.8.4. Beskatning ved afståelsen af anparter 42

5. Eksempler på anpartsprojekter 44
5.1. Skibsprojekt 44
5.2. Ny produktionsvirksomhed 52
5.3. Hotelprojekt 62
5.3.1. Sammenligning af investering gennem et aktieselskab og et interessentskab 68
5.3.1.1. Investering gennem et aktieselskab 69
5.3.1.2. Investering gennem et interessentskab 71
5.4. Udenlandsk ejendom 73

6. Statsfinansielle og samfundsøkonomiske virkninger af anpartsprojekterne 80
6.1. Statistisk belysning og statsfinansielle virkninger 80
6.2. Samfundsøkonomiske virkninger af anpartsprojekterne 83

7. Udvalgets overvejelser vedrørende afgrænsning af personkreds 86
7.1. Afgrænsning af personkredsen 86
7.1.1. Selskabet som skattesubjekt 87
7.1.2 Hovederhverv/bierhverv 89
7.1.3. Leasing som en særlig finansieringsform 91
7.1.4. Antal ejere/arbejdsindsats 93

8. Udvalgets overvejelser vedrørende metoder til begrænsning af de skattemæssige fordele ved anpartsinvestering 97
8.1. Kapitalindkomstbeskatning 97
8.2. Underskud fra anparter som ligningsmæssigt fradrag 99
8.3. Ændring af afskrivningssatser 99
8.4. Underskudsbegrænsning 100
8.5. Fælles resultatopgørelse 104

8.6. Virksomhedsskatteordningen 105

9. Udvalgets forslag 106

9.1. Forslag 1: Kapitalindkomstbeskatning og underskudsbegrænsning (før renter) 106
9.2• Forslag 2: Kapitalindkomstbeskatning og underskudsbegrænsning (efter renter) 107
9.3. Forslag 3: Beskatning som personlig indkomst og underskudsbegrænsning (før renter) 108
9.4. Forslag 4: Beskatning som personlig indkomst og underskudsbegrænsning (efter renter) 109
9.5. Virkningen på de 4 eksempler af de foreslåede modeller 109
9.6. Statsfinansielle virkninger af forslagene 111
9.7. Forslag 5: Fælles resultatopgørelse 113
9.8. Ikrafttræden 115
9.9. Ophævelse af en række skatteregler vedrørende anparter 116

1. Udvalgets kommissorium og sammensætning.

Skatteministeren besluttede den 17. november 1988, at der skulle nedsættes et udvalg, der skulle fremkomme med forslag til imødegåelse af uheldige virkninger af de gældende skatteregler vedrørende anparter.

Udvalget fik følgende kommissorium:

"Igennem de senere år har antallet af anpartsprojekter mv., der udbydes med store skattemæssige fordele for de skattepligtige, som deltager i projekterne, været stadig stigende. Interessen for projekterne skyldes i mange tilfælde de skattepligtiges mulighed for at nedbringe den skattepligtige indkomst gennem afskrivninger mv.

Udtrykket **"anparter"** dækker ikke en bestemt virksomhedsform, men anvendes bl.a. i forbindelse med kommanditselskaber, partrederier, interessentskaber, samejer mv.

De gældende afskrivningsregler omfatter alle selvstændige erhvervsdrivende, der ejer afskrivningsberettigede aktiver. Det forhold, at der i et anpartsprojekt er tale om et stort antal ejere, ændrer ikke, at der foreligger selvstændig erhvervsvirksomhed med samme adgang til at anvende afskrivningsreglerne. Det betyder bl.a., at omkostninger og afskrivninger kan trækkes fra i den personlige indkomst, hvor fradragsværdien kan være op til 68 pct.

I lyset af det voksende antal anpartsprojekter har skatteministeren besluttet at nedsætte et udvalg, som skal gennemgå reglerne i den gældende skattelovgivning vedrørende anparter.

Udvalget skal beskrive den gældende skattelovgivning for anparter og belyse virkningerne heraf, herunder de statsfinansielle, samfundsøkonomiske og administrative konsekvenser. Med baggrund heri skal udvalget fremkomme med forslag til imødegåelse af uheldige virk-

ninger af de gældende regler gennem ændringer i lovgivningen. Udvalget skal i den forbindelse overveje, hvorvidt der i skattelovgivningen kan indføres en egentlig opdeling af de personlige erhvervsdrivende i to grupper - hovederhverv og bierhverv. Udvalget bør redegøre for de forskellige retlige konstruktioner, hvori begrebet anparter forekommer (f.eks. kommanditselskaber, interessentskaber, partrederier osv.) og overveje, om nogle af disse selskabslignende konstruktioner bør gives en ændret skatteretlig stilling.

Udvalget kan i givet fald fremkomme med konkrete forslag til lovændringer."

Udvalget fik følgende sammensætning:

Afdelingschef Jens Drejer, (formand)
Skatteministeriet.

Kontorchef Hanne Søgaard Hansen,
Skatteministeriet.

Kontorchef Carsten Vesterø Jensen,
Skatteministeriet.

Konsulent Poul Christensen,
Skatteministeriet.

Ligningschef Christen Amby,
Statsskattedirektoratet.

Kontorchef John Frederiksen,
Budgetdepartementet.

Kontorchef Karsten Bo Knudsen,
Familieretsdirektoratet.

Fuldmægtig Lars-Bjørn Larsen,
Industriministeriet.

Fuldmægtig John Kristensen,
Det økonomiske sekretariat.

Sekretariat.

Fuldmægtig Tony Gønge Nielsen,
Skatteministeriet.

Fuldmægtig Hardy Pedersen,
Skatteministeriet.

Assistent Anna Møller,
Skatteministeriet

Den 9. december 1988 afløste fuldmægtig Lars-Bjørn Larsen konsulent Annette Bjåland Andersen, Industriministeriet.

Endvidere har sekretær Ib Gregers Hansen, Budgetdepartementet, deltaget i enkelte møder.

Udvalget har afholdt 8 møder.

2. Resumé og konklusion.

I afsnit 3 er begrebet "anparter" søgt fastlagt. Anparter dækker ikke en bestemt virksomhedsform, men anvendes i forbindelse med kommanditselskaber, anpartsselskaber, partrederier, interessentskaber, samejer mv. Ofte anvendes udtrykket anparter i forbindelse med ejendomsretten til en del af en virksomhed ("selskab"), hvor ejerantallet ofte er stort, og hvor den skattepligtige som regel kun deltager i uvæsentligt omfang i virksomhedens drift.

I afsnittet er belyst de forskellige virksomheds- eller selskabsformer, hvori anparter anvendes. Kommanditselskabet er udførligt behandlet, da anpartsvirksomheder ofte er organiseret i denne form.

Det er et fællestræk ved anparter, at den sammenslutning, som anpartshaverne udgør, ikke er et selvstændigt skattesubjekt. I disse samejeformer beskattes indkomsten hos deltagerne.

[1] afsnit 4 er belyst de centrale skatteregler for anpartshavere samt disse reglers baggrund. Anpartshavere har samme adgang til skattemæssige afskrivninger, varelagernedskrivninger og investeringsfondshenlæggelser som alle andre selvstændige erhvervsdrivende.

Der er dog over en årrække gennemført en række indgreb, der har haft til formål at mindske de skattepligtiges fordele ved at investere i anparter. Det gælder bl.a. leasingreglerne i afskrivningsloven, hvorefter mere end 2 ejere i en udlejningsvirksomhed ikke kan foretage skattemæssige afskrivninger. Der er endvidere begrænsninger i investeringsfonds- og etableringskontolovene, hvorefter de henlagte/indskudte midler ikke kan anvendes til anskaffelse af aktiver til en virksomhed med mere end 10 ejere, og heller ikke når den skattepligtige kun deltager i uvæsentligt omfang i virksomhedens drift.

Underskud eller overskud fra anpartsvirksomheden medregnes ved opgørelsen af anden indkomst for skattepligtige personer. Indkomst fra anpartsvirksomheden

beskattes efter personskatteloven eller virksomheds-skatteloven.

For selskaber indgår indkomsten fra anpartsvirksomheden i selskabets skattepligtige indkomst.

I afsnit 5 er der foretaget en gennemgang af de skattemæssige aspekter ved fire anpartsprojekter udbudt i efteråret 1988. Udvalget skønner, at projekterne er repræsentative for en illustration af de skattemæssige fordele ved investering i forskellige former for anparter. Det er karakteristisk for disse anpartsprojekter, at skattebesparelsen i projekternes første år overstiger de kontante indskud.

Anpartshaveren opnår et positivt afkast af anpartsinvesteringen efter skat. Afkastet er for 2 projekters vedkommende større efter skat end før skat.

Årsagerne til et positivt afkast efter skat er, at visse værdistigninger er skattefrie, at. genvundne afskrivninger beskattes lavt, at afskrivningsgrundlaget pristalsreguleres, og at. et skattemæssigt underskud af anpartsvirksomheden repræsenterer en skattemæssig fradragsværdi i anden indkomst.

I afsnit 6 er belyst nogle statsfinansielle og samfundsøkonomiske virkninger af anpartsprojekter. Det er hverken muligt at angive et nærmere skøn for antallet af anpartsprojekter eller antallet af anpartshavere. Det er derfor heller ikke muligt nærmere at belyse den samlede statsfinansielle virkning af anpartsprojekterne. Skattebesparelser i starten af et projekt opvejes som regel helt eller delvist af skatteforøgelser senere i projektet således, at der er tale om udskydelse af skattebetaling.

Med hensyn til de samfundsøkonomiske virkninger kan det anføres, at den risikovillige kapitaltilførsel kan være en meget dyr måde for samfundet at fremskaffe kapital på. Kapitaltilførslen suLisidieres gennem anpartshavernes adgang til at modregne underskuddet fra erhvervsvirksomheden i anden indkomst, der som regel er højt beskattet indkomst.

Det er endvidere spørgsmålet, om alle de projekter, der udbydes i anpartsform, bør gennemføres ud fra en samfundsøkonomisk betragtning, når professionelle investorer i nogle tilfælde forkaster projekterne på grund af enten en for dårlig rentabilitet eller for stor driftsrisiko.

I afsnit 7 har udvalget overvejet en række modeller til afgrænsning af den personkreds, som bør undergives en ændret skattemæssig behandling. Udvalget finder, at det på grund af manglende registreringslovgivning for f.eks. interessentskaber og kommanditselskaber ikke er muligt at gøre selskabet eller virksomheden til selvstændigt skattesubjekt. Endvidere finder udvalget, at en afgrænsning af de erhvervsdrivende efter hoved/bierhverv vil give anledning til betydelige administrative problemer. Det er udvalgets opfattelse, at den bedste løsning er at definere anpartshaveren som en skattepligtig, der har en medejendomsret til en virksomhed (selskab), hvori antallet af ejere er større end 10 personer, og hvori den skattepligtige ikke deltager i væsentligt omfang i virksomhedens drift.

I afsnit 8 har udvalget overvejet forskellige muligheder for at begrænse de skattemæssige fordele for anpartshaverne.

Det er udvalgets opfattelse, at en væsentlig fordel ved at investere i anparter er, at den skattepligtige kan modregne et underskud fra anpartsvirksomheden i anden indkomst. Af andre fordele kan nævnes skattefrie kursgevinster og skattemæssige afskrivninger. Udvalget peger derfor på, at fordelen ved anpartsinvestering kan mindskes ved at begrænse anpartshaverens mulighed for at modregne et underskud fra virksomheden i anden indkomst. Udvalget vurderer, at udtrykket virksomhedens "underskud" i den forbindelse kan afgrænses enten som underskud efter afskrivninger og før renter eller som underskud efter afskrivninger og efter renter.

Udvalget anbefaler, at et sådant underskud ikke kan modregnes i anden indkomst men alene fremføres til modregning i positiv indkomst fra samme virksomhed.

I afsnit 9 foreslår udvalget 4 forskellige modeller for udformningen af underskudsbegrænsningen. Udvalget peger således på, at de 2 alternative former for underskudsbegrænsning kombineres med beskatning af indkomsten fra anpartsvirksomheden som enten kapitalindkomst eller som personlig indkomst.

Uanset hvilken løsning man vælger, finder udvalget, at virksomhedsordningen under ingen omstændigheder bør kunne anvendes på anpartsvirksomheden. Det skyldes først og fremmest administrative hensyn.

Beregninger af projektøkonomien i de fire konkrete anpartsprojekter viser, at projekterne generelt bliver mindre attraktive ved de foreslåede modeller.

Endelig foreslår udvalget en model, der kan gennemføres alene eller kombineres med udvalgets forslag. Modellen tilgodeser alene administrative hensyn. Efter modellen kan anpartshavere ikke foretage individuelle afskrivninger mv., men indkomstopgørelsen skal foretages, som om selskabet var et selvstændigt skattesubjekt. Anpartshaverne skal ved indkomstopgørelsen medtage en andel af det opgjorte skattemæssige resultat. En sådan fælles resultatopgørelse har som nævnt primært til formål at lette borgernes og skattemyndighedernes administration.

Gennemførelse af underskudsbegrænsningsmodellen indebærer efter udvalget opfattelse, at en række af de eksisterende begrænsninger i skattelovgivningen skal ophæves, fordi de bliver overflødige. Herudover er der en række regler, der må anses for at få så begrænset betydning, at de kan ophæves. Disse begrænsninger omfatter navnlig leasingreglerne i afskrivningsloven og begrænsningerne i anvendelsen af investeringsfonds- og etableringskontomidler.

3. Begrebet "anparter".

Udtrykket "anparter" dækker ikke en bestemt virksomhedsform, men anvendes i forbindelse med kommanditselskaber, anpartsselskaber, partrederier, interessentskaber, samejer mv. Med "anpart" forstås i denne betænkning ejendomsretten til en del af en virksomhed, hvori antallet af ejere ofte er stort, og hvori nogle eller alle ejere ikke deltager aktivt i virksomhedens drift, og hvor beskatningen sker hos ejerne. Definitionen vedrører således ikke ejerskab af selskaber, der beskattes efter selskabsskatteloven.

I det følgende vil der i korte træk blive redegjort for de forskellige selskabsformer, hvori anpartsprojekter optræder. Anpartsprojekter kan i princippet optræde i flere virksomhedsformer. Da hovedparten af de udbudte anpartsprojekter i de senere år har været organiseret som kommanditselskaber, vil kommanditselskabsformen nedenfor blive udførligt behandlet. En del udbydere vælger dog interessentskabsformen. Den skattemæssige behandling for deltagerne i et interessentskab og kommanditselskab er dog stort set den samme.

I betænkningen vil begrebet "anpartshaver" blive brugt som betegnelse for en person, som har en anpart i et anpartsprojekt. Den virksomhed, som anparten vedrører, vil blive benævnt "anpartsvirksomheden". Såfremt der specielt er tale om et kommanditselskab vil udtrykkene "kommanditister" og "kommanditselskab" blive anvendt.

3.1. Selskabs- og hæftelsesforhold m.v.

I Danmark hersker der en udstrakt grad af kontraktsfrihed, og der eksisterer da også flere forskellige virksomheds- eller selskabsformer. Der er for så vidt angår de nævnte selskabsformer kun detaljeret lovgivning om aktie- og anpartsselskaber, hvori der er fastsat krav til f.eks. størrelsen af den indskudte kapital og organisatorisk opbygning. Der er derimod

ingen særskilt lovgivning om interessentskaber og kommanditselskaber.

Et udvalg under Industriministeriet foreslog i 1981 (Betænkning nr. 937/1981), at der gennemføres lovgivning om kommanditselskaber, og at aktieselskabernes regelsæt danner model for den foreslåede lovgivning. Der er imidlertid aldrig gennemført lovgivning på området.

De forskellige selskabsformer kan inddeles og kombineres på flere måder. Ofte lægges der ved sondringen afgørende vægt på hæftelsesforhold.

Hæftelsen i selskaber kan være direkte eller indirekte (subsidiær). Hæftelsen er direkte, når kreditor kan holde sig til de enkelte deltagere i selskabet for at få sine krav opfyldt. Hæftelsen er indirekte« når kreditor først må søge sine krav opfyldt hos selskabet. Der skelnes endvidere mellem solidarisk og forholdsmæssig (pro rata) ansvar. Når der foreligger solidarisk ansvar hæfter deltagerne en for alle og alle for en. En enkelt deltager kan blive gjort ansvarlig for hele gælden, og det er så op til den pågældende deltager efterfølgende at kræve en andel hos de øvrige deltagere. Forholdsmæssigt ansvar foreligger, når en deltager kun er ansvarlig for en forholdsmæssig del af den samlede gæld. Endelig skelnes mellem personligt og begrænset ansvar. Personligt ansvar betyder, at den enkelte deltager med hele sin formue. Ved begrænset ansvar skal den indskudte eller garanterede kapital tjene til dækning af selskabets gæld.

Der kan således på grundlag af hæftelses- eller ansvarsformer skelnes mellem fire selskabsformer:

1. Selskaber med personligt og solidarisk ansvar.
   I disse selskaber hæfter hver deltager direkte for hele gælden med hele sin formue. Dette er tilfældet i interessentskaber og i visse andelsselskaber.

2. Selskaber med personligt og forholdsmæssigt ansvar (selskaber med delt ansvar).
Den enkelte deltager hæfter med hele sin formue men kun for en nærmere fastsat del af gælden. Dette gælder partrederier.

3. Selskaber med begrænset ansvar.
Deltagerne hæfter kun for et begrænset beløb (indskud).
I selskaber med begrænset ansvar er det kun selskabet som sådant, og ikke de enkelte deltagere, der hæfter. Når fælleskapitalen er tilvejebragt er det uden mening at sondre mellem solidarisk og pro rata hæftelse. Begrænset ansvar indebærer, at kreditorerne må bære tabet, såfremt kapitalen ikke er tilstrækkelig til at dække gælden. Selskabsformen omfatter aktieselskaber, anpartsselskaber og visse andelsselskaber.

4. Selskaber med blandet ansvar.
Denne organisationsform omfatter selskaber, hvor nogle af deltagerne hæfter personligt, medens andre kun hæfter med et begrænset beløb. På denne måde er kommanditselskaber organiseret.

En særlig gruppe udover de nævnte virksomhedsformer udgør de selvejende institutioner (fonde). Fonde er foretagender, hvis formue ejes af institutionen selv.

Udover virksomheder, der drives af flere personer i forening, drives mange virksomheder med kun en enkelt ejer (selvstændig erhvervsdrivende). Der er for den selvstændig erhvervsdrivende ingen juridisk opsplitning mellem virksomhedens formue og ejerens formue. Således kan en kreditor i virksomheden holde sig til private aktiver, ligesom private kreditorer kan holde sig til virksomhedens aktiver.

Det er et fællestræk ved "anparter", at den sammenslutning som anpartshaverne udgør, ikke giver sam-

menslutningen skatteretsevne. Selskabsskatteloven omfatter således bl.a. selskaber, i hvilke ingen af deltagerne hæfter personligt for selskabets forpligtelser. I kommanditselskaber hæfter netop en eller flere deltagere personligt. I interessentskaber hæfter alle personligt.

Det er et fællestræk for "anpartshaverne", og alle andre samejeformer, hvor anparter anvendes, at der er tale om personbeskatning af deltagerne i ikke selvstændigt skattepligtige samejer, idet der herved ses bort fra, at også selskaber kan eje anparter.

3.2. Aktie- og anpartsselskaber.

Der er lovgivet for henholdsvis aktieselskaber og anpartsselskaber. Der er fastsat krav til f.eks. selskabets stiftelse, kapitalforhold og organisation.

Aktieselskaber har ofte et stort antal aktionærer, der ikke kender hinanden eller kendes af selskabets ledelse. I mange tilfælde er der adgang for offentligheden til deltagelse (aktietegning). Aktien kan ikke anses for et gældsbevis, og aktionæren betragtes ikke som kreditor i forhold til selskabet.

Anpartsselskaberne har derimod normalt et ret begrænset deltagerantal. Deltagerne kender som regel hinanden og ønsker ikke anparter udbudt til en større personkreds.

Aktie- og anpartsselskaber er selvstændige skattesubjekter. Det indebærer, at afskrivninger mv. foretages i selskabet.

Udloddet aktieudbytte og udbytte af anparter i anpartsselskaber er normalt indkomstskattepligtig.

3.3. Interessentskaber.

Et interessentskab er en sammenslutning af to eller flere deltagere således, at enhver medejer hæfter personligt, solidarisk og direkte for interessentskabets samlede gæld. Der er normalt tale et snævert samarbejde mellem deltagerne.

Interessenterne indskyder den kapital, der er nødvendig til virksomhedens etablering og drift eventuelt ved låntagning. Fordelingen af kapitalindskuddet beror på den indgåede aftale mellem interessenterne.

Der kræves enstemmighed ved beslutning om nye kapitalindskud, herunder til dækning af opståede tab, indtræden af nye interessenter i interessentskabet samt overdragelse til tredjemand.

For gæld fra interessentskabets drift hæfter deltagerne. En kreditor, der ikke har opnået dækning for sit tilgodehavende, kan søge sig fyldestgjort hos en af interessenterne og gøre krav i den pågældendes private ejendele.

Interessentskabskontrakten vil som hovedregel indeholde bestemmelser om overskuddets fordeling. Overskud og underskud kan deles efter f.eks. indskud, arbejdsindsats o.lign.

Interessentskabet er ikke selvstændigt skattesubjekt. Den enkelte deltager driver således en virksomhed sammen med andre, og den skattepligtige skal ved indkomstopgørelsen medtage en forholdsmæssig andel af virksomhedens indtægter og udgifter. Normalt foretages indkomstopgørelsen i interessentskabet, og indkomsten fordeles derefter ud på de enkelte deltagere. Afskrivninger mv. foretages således individuelt af hver enkelt interessent.

3.4, Kommanditselskaber.

Kommanditselskabet er en variant af interessentskabet.

Kommanditselskaber er blevet ret almindelige i de sidste 25 år. Udviklingen tog fart efter en ændring af selskabsskatteloven i begyndelsen af 60'erne, hvorefter kommanditselskaber ikke længere betragtes som selvstændige skattesubjekter. Dette indebærer, at deltagerne kan foretage skattemæssige afskrivninger mv. ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Den stigende udbredelse af kommanditselskaber skal ses på baggrund

af dels skattemæssige forhold for kommanditisterne, dels det særlige hæftelsesforhold i kommanditselskaber (selskaber med blandet ansvar).

Der er forskelle i kommanditselskabernes organisatoriske opbygning. Som deklaratorisk regel gælder, at komplementaren i alle henseender har ledelsen i selskabet som følge af den personlige hæftelse.

I de fleste selskaber i de senere år bygges der på aktieselskabslovens organisationsmodel med en generalforsamling som selskabets øverste myndighed. Herunder findes en todelt ledelse bestående af en bestyrelse og en daglig ledelse. Kompetencefordelingen mellem de enkelte organer afviger imidlertid i større eller mindre grad fra den, der kendes fra aktieselskaber. I visse selskaber vælger kommanditisterne flertallet af bestyrelsen, og i andre er det komplementaren/udbyderen, der vælger flertallet.

I de fleste selskaber varetages den daglige ledelse af komplementaren eller et administrationsselskab ejet af udbyderne.

Hvor stor indflydelse de enkelte kommanditister har på valget af ledelsen beror på vedtægterne i det pågældende selskab.

I modsætning til interessentskabet er deltagerne i kommanditselskabet delt i to grupper efter hæftelsesforholdet. I kommanditselskabet hæfter én eller flere deltagere (komplementaren) personligt på samme måde som interessenten. Komplementaren kan være et aktie- eller anpartsselskab, og dette er efterhånden blevet den almindelige konstruktion.

De øvrige deltagere - kommanditisterne - hæfter kun for et begrænset beløb. Kommanditisternes ansvar er begrænset til det beløb, de har indskudt. Om indskuddet faktisk er indbetalt er uden betydning for ansvaret. Typisk indbetaler kommanditisterne kun en mindre del af det indskud, som der hæftes for.

Kommanditisternes indskud finansierer normalt kun

en mindre del af det samlede kapitalbehov, og det resterende finansieringsgrundlag skaffes ved optagelse af lån eventuelt i fremmed valuta.

I teorien antages det normalt, at kommanditisterne hæfter indirekte (subsidiært) for selskabets gæld således, at en kreditor i selskabet først kan søge sig fyldestgjort hos kommanditisterne, når han forgæves har forsøgt at opnå dækning hos kommanditselskabet (og komplementaren).

Normalt foretages der som nævnt kun indskud med en del af anpartens pålydende. Hvis der foretages yderligere kontante indskud inden for anpartens pålydende sker der ingen udvidelse af kommanditistens ansvar. Hvis det viser sig nødvendigt med yderligere kapitaltilførsel, kan det ske ved beslutning om, at kommanditisterne skal foretage yderligere indskud således, at der foretages indbetalinger ud over anpartens pålydende. Herved bliver der også tale om yderligere hæftelse for kommanditisterne.

Kommanditisternes hæftelse er personlig og solidarisk indenfor anpartens pålydende. Den solidariske hæftelse betyder, at en kreditor kan søge sine fordringer opfyldt hos enhver af kommanditisterne indenfor hæftelsesbeløbet.

Almindeligvis er der i selskabets vedtægter taget stilling til overskuds- og underskudsdeling i forholdet mellem kommanditisterne og mellem kommanditisterne og komplementaren. Hvis der ikke er taget stilling til delingen mellem kommanditisterne, kan man nok falde tilbage på en deklaratorisk regel om forholdsmæssig fordeling efter f.eks. kapitalindskud og arbejdsindsats på samme måde som i interessentskaber.

Kommanditister kan sælge anparten, men der er som hovedregel knyttet en omsættelighedsklausul hertil, hvorefter komplementaren eller bestyrelsen skal god-

kende overdragelse af anparten. Som hovedregel kræves der endvidere kreditorsamtykke ved overdragelsen. Den udtrædende kommanditist frigøres for sin hæftelse, når erhververen af anparten underskriver en aftale om, at vedkommende indtræder i overdragerens retsstilling i enhver henseende.

Kommanditselskabet skal udarbejde et årsregnskab, der opfylder bogføringslovens krav. Regnskabet er nødvendig for, at de enkelte kommanditister kan medtage deres forholdsmæssige andel af kommanditselskabets årlige resultat før afskrivninger ved indkomstopgørelsen. Da kommanditselskabet ikke er skattesubjekt, skal det ikke aflægge selvstændigt skatteregnskab.

Det skattemæssige resultat af anpartsvirksomheden skal for kommanditisten opgøres efter samme regler og opgørelsesmetoder som for alle andre erhvervsdrivende. Siden begyndelsen af 60'erne har kommanditister som nævnt været beskattet hver for sig af deres ideelle andele i selskabets indkomst og formue på samme måde som interessenter beskattes af deres andele i interessentskabets indkomst og formue.

For kommanditister gælder dog den såkaldte fradragsbegrænsning i henhold til ligningsrådets vejledende anvisninger.

Ifølge disse anvisninger kan de samlede akkumulerede skattemæssige fradrag hos den enkelte kommanditist ikke overstige kommanditisternes hæftelse vedrørende den pågældende anpart.

Fradragsbegrænsningerne, der administrativt blev indført i 1976 på baggrund af en landsretskendelse, bygger på, at hæftelsesbegrænsningen sætter et loft over kommanditisternes muligheder for tab.

Fradragsbegrænsningen har medført en ændring i opbygningen af det typiske kommanditselskab, idet det før 1970'erne typisk var opbygget med en begrænset hæftelse, der svarede til det kontante indskud, medens de

senere selskaber - for at modvirke fradragsbegrænsningerne - blev opbygget med en hæftelse, der ofte svarede til den ideelle anpart af kommanditselskabets afskrivningsberettigede aktiver, men således, at der ved selskabets start kun skulle indbetales en begrænset del (ofte 15-25 pct.) af hæftelsen.

3.5. Partrederier.

Interessentskaber og partrederier er selskabsformer, der minder meget om hinanden.

Partrederikonstruktionen kendes så vidt vides kun inden for rederivirksomhed, men kan i princippet også anvendes inden for andre brancher. Det særlige ved partrederiet er hæftelsesforholdet. Hæftelsen er som i interessentskabet personligt og direkte, men forholdsmæssigt (pro rata), dvs. at den enkelte deltager alene hæfter med sin forholdsmæssige andel. Deltagernes hæftelse er således begrænset til en vis andel af gælden, hvor hæftelsen for en kommanditist er begrænset til et bestemt beløb.

Partrederiet er ikke selvstændigt skattesubjekt. De enkelte deltagere anses for selvstændige erhvervsdrivende for partrederivirksomheden og skal anvende de samme skatteregler som alle andre selvstændige erhvervsdrivende.

3.6. Sameje.

Sameje vil normalt være ganske formløst, hvor der f.eks. ikke ligger en skriftlig kontrakt til grund for samejet men alene en mundtlig aftale.

Når flere personer sammen ejer en virksomhed eller et driftsmiddel, betragtes de enkelte ejere som selvstændige erhvervsdrivende af deres andele af virksomhedens resultat og beskattes som alle andre selvstændige erhvervsdrivende af denne andel.

4. Beskrivelse af de mest centrale skatteregler vedrørende anparter samt deres baggrund.

I det følgende beskrives en række af de mest centrale skatteregler vedrørende anparter. Hovedparten af reglerne er de samme, som anvendes for alle andre selvstændige erhvervsdrivende. I tilknytning til gennemgangen af de enkelte regler er der redegjort for baggrunden for reglernes gennemførelse, når dette har særlig betydning.

4.1. Afskrivningsloven.

Som hovedprincip kan der foretages skattemæssig afskrivning på et aktiv, som ejeren anvender erhvervsmæssigt.

Oprindelig var adgangen til den skattemæssige afskrivning tæt knyttet til den fysiske nedslidning af aktivet. Afskrivningsreglerne har efterhånden herudover fået andre funktioner end blot at kompensere for værdiforringelsen af aktivet. Afskrivningsreglerne har således selvstændigt til formål at fremme investeringerne i erhvervslivet og at lette virksomhedernes likviditet.

Hovedprincipperne i den gældende afskrivningslov er fra 1957, hvor den tætte sammenhæng mellem den fysiske nedslidning og skattemæssige afskrivning for aktivet blev fjernet.

For driftsmidler og skibe anvendes et saldoafskrivningssystem, hvorefter alle driftsmidler og skibe afskrives med samme procentsats.

For bygninger anvendes i princippet et lineært afskrivningssystem, hvorefter der foretages en konstant afskrivning med en fast procent af anskaffelsessummen. Adgang til forhøjede begyndelsesafskrivninger og valgfrihed med hensyn til afskrivningsprocent inden for visse grænser modificerer dog det lineære afskrivningsprincip.

Siden 1957 er der gennemført en række ændringer af reglerne. I 1982 blev der ved lov nr. 197 af 18. maj

1982 således gennemført en pristalsregulering, hvorefter afskrivningsgrundlaget årligt reguleres i overensstemmelse med reguleringspristallet.

Efter reglerne før 1982 beregnedes de årlige afskrivninger af de "historiske" anskaffelsessummer, dvs. det beløb, som aktivet oprindelig blev anskaffet til. Der blev dermed ikke taget hensyn til, at prisstigninger efter anskaffelse af aktivet forringede den reale værdi af de årlige afskrivninger. I takt med den stigende inflation gav afskrivningsreglerne dermed stadig mindre dækning for inflationen.

Med henblik på at forbedre erhvervslivets rentabilitet af investeringer gennemførtes derfor en pristalsregulering af afskrivningsgrundlaget for maskiner, inventar og lignende driftsmidler, skibe og bygninger, der anskaffes den 1. januar 1982 eller senere. Afskrivningsgrundlaget opgøres for driftsmidler og skibe i øvrigt som hidtil. Der kan ikke foretages pristalsregulering i hverken anskaffelses- eller salgsåret.

For bygninger var der hidtil blevet afskrevet på anskaffelsessummen uden hensyntagen til, om købesummen for bygningen blev berigtiget kontant, eller om ejendommen blev overtaget i prioriteret stand. For at fjerne et forskelligt afskrivningsgrundlag som følge af handelsvilkårene indførtes en bestemmelse om, at anskaffelsessummen skal omregnes til kontantværdi. Endvidere skal afståelsessummen omregnes til kontantværdi i forbindelse med beskatning af "genvundne afskrivninger".

4.1.1. Maskiner, inventar og lignende driftsmidler.

For maskiner, inventar og lignende driftsmidler, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt, foretages afskrivningerne som nævnt efter en saldometode (saldoafskrivninger). Efter denne metode samles anskaffelsessummerne for alle driftsmidler i virksomheden på én konto. Saldoen ved indkomstårets begyndelse reguleres med de i året foretagne køb og salg. For driftsmidler

anskaffet efter den 1. januar 1982 skal der foretages pristalsregulering af saldoen.

Der kan afskrives med op til 30 pct. årligt af den afskrivningsberettigede saldoværdi. Driftsmidler købt i løbet af året kan dog kun afskrives med op til 25 pct. Afskrivningsgrundlaget nedsættes hvert år med den afskrivning, der er foretaget for det foregående år.

For driftsmidler, hvis fysiske levetid ikke antages at overstige 3 år, kan anskaffelsessummen straks fradrages fuldt ud (straksafskrivninger) i den skattepligtige indkomst, såfremt der anskaffes driftsmidler, hvis anskaffelsessum ikke overstiger 4.800 kr. (1989), kan beløbet ligeledes fradrages fuldt ud i anskaffelsesåret.

Der er efter afskrivningsloven mulighed for skattemæssige afskrivninger, selv om aktivet ikke er leveret (forskudsafskrivninger). Under forudsætning af at der er indgået en bindende aftale om levering, der skal ske senest i det fjerde indkomstår efter bestillingsåret, kan der ske en samlet forskudsafskrivning på indtil 30 pct. af den del af anskaffelsessummen, der overstiger 700.000 kr., dog højst 15 pct. i et enkelt indkomstår. Det forskudsafskrevne beløb skal reducere det beløb, hvormed driftsmidlet ved levering indgår i afskrivningssaldoen.

Interessenter og kommanditister kan kun forskudsafskrive, hvis den pågældendes andel i anskaffelsessummen overstiger 700.000 kr. og kun på den del, der overstiger 700.000 kr. Ved lov nr. 614 af 19. december 1984 gennemførtes bestemmelsen om, at bundgrænsen skal gælde for den enkelte deltager, når aktivet tilhører et kommanditselskab o.lign. Hidtil havde bundgrænsen været knyttet til det enkelte projekt.

Ved salg fra en igangværende virksomhed skal afskrivningssaldoen reduceres med salgssummen. Herved påvirker salget den skattepligtige indkomst ved de fremtidige afskrivninger.

Ved salg kan afskrivningssaldoen blive negativ.

Dette er udtryk for en ubeskattet fortjeneste. Fortjenesten skal enten medregnes til den skattepligtige indkomst eller udlignes ved nyanskaffelser i samme virksomhed senest i det følgende indkomstår.

Ved ophør af virksomheden skal der ske beskatning af forskellen mellem salgssummen og saldoværdien som særlig indkomst.

4.1.2. Skibe.

For skibe til erhvervsmæssig brug foretages der ligeledes afskrivninger efter saldometoden.

Der kan foretages forskudsafskrivninger med indtil 30 pct. fra og med kontraktåret. Der kan højst forskudsaf skrives med 15 pct. årligt. Den aftalte byggesum skal være på mindst 200.000 kr., for at der kan afskrives på hele beløbet. Den enkelte anpartshaver kan forskudsafskrive, når blot den totale byggesum for skibet overstiger 200.000 kr.

For så vidt angår reglerne om beskatning ved salg af skibe blev der ved lov nr. 285 af 9. juni 1971 i § 15 A gennemført en ændring af beskatningen af fortjeneste ved afståelse af skibsanparter ved virksomhedsophør. Formålet var at reducere de skattemæssige fordele ved investering i skibe. Efter de hidtidige regler blev fortjeneste ved salg af skibe enten beskattet som almindelig indkomst ved næring eller spekulation og ellers som særlig indkomst. Efter lovændringen skal fortjeneste eller tab ved afståelsen i forbindelse med ophør af virksomhed altid medregnes til den almindelige indkomst for sælgeren, hvis salget sker inden 5 år efter anskaffelsen.

Ved lov nr. 614 af 19. december 1984 blev der gennemført begrænsninger i personligt skattepligtiges skattemæssige afskrivninger på skibe med mere end 10 ejere samt på lystbåde uanset ejerantallet. Skibe havde ved leasingreglerne i december 1983, jf. afsnit 4.1.4., fået en særstilling, idet de ikke blev omfattet, selv om

de udlejedes. Kun når der forelå sale and lease back blev skibe omfattet.

Ved § 17 A i afskrivningsloven nedsattes skattepligtige personers fradrag for skattemæssige afskrivninger på skibe, der har mere end 10 ejere. Skibe tilhørende f.eks. et kommanditselskab, hvor der er mere end 10 deltagere, anses ifølge loven for at have mere end 10 ejere.

Afskrivningsgrundlaget blev nedsat til 55 pct. af anskaffelsessummen. Fradraget for afskrivninger fik derved nogenlunde samme værdi for højt beskattede personer og for selskaber. Begrænsningen omfattede både forskudsafskrivninger og almindelige afskrivninger. Endvidere kunne den ikke-afskrivningsberettigede del af anskaffelsessummen ikke pristalsreguleres. Ved afståelse af et skib, der var omfattet af disse bestemmelser, skulle fortjeneste eller tab opgøres som den nedskrevne værdi med tillæg af den ikke afskrivningsberettigede del af anskaffelsessummen og med fradrag af salgssummen.

Allerede ved lov nr. 526 af 11. december 1985 blev disse afskrivningsbegrænsninger helt fjernet. Der blev således genindført fuld afskrivning uanset antallet af ejere. Ophævelsen blev gennemført således, at de gennemførte begrænsninger fra 1984 formelt ikke fik virkning.

4.1.3. Bygninger mv.

For bygninger, der benyttes erhvervsmæssigt, skal der foretages skattemæssige afskrivninger efter den lineære metode. Efter denne metode foretages der år for år en konstant afskrivning beregnet med en fast procent af bygningens anskaffelsessum. Afskrivningsgrundlaget er dermed uafhængig af de afskrivninger, der er foretaget for de tidligere år. Adgangen til inden for visse grænser frit at vælge afskrivningsprocent samt pristalsreguleringen af afskrivningsgrundlaget indebærer dog afvigelser i forhold til den lineære metode.

Afskrivningsgrundlaget for bygninger anskaffet i 1982 eller senere pristalsreguleres således, at afskrivningsgrundlaget ændres i takt med ændrede priser. Anskaffelsessummen for disse bygninger omregnes til kontantværdi.

For bygninger anskaffet før 1982 er afskrivningsgrundlaget den nominelle købesum og afskrivningsgrundlaget pristalsreguleres ikke.

De afskrivningsberettigede bygninger inddeles i to hovedgrupper, der hver har sit sæt afskrivningssatser. For driftsbygninger inden for f.eks. landbrug, industri og butikshandel, kan der afskrives med op til 6 procent årligt. I det indkomstår, hvori summen af de anvendte afskrivningssatser overskrider 60 pct., og i de følgende år kan der kun afskrives med 2 pct. årligt.

For biografer, teatre, hoteller mv. kan der afskrives med op til 4 pct. årligt. I det indkomstår, hvori summen af de anvendte afskrivningssatser overskrider 40 pct. , og i de følgende år kan der kun afskrives med 1 pct. årligt.

Summen af de anvendte afskrivningssatser for den enkelte bygning kan ikke overstige 100 pct.

På særlige installationer, f.eks. varmeanlæg, i afskrivningsberettigede bygninger kan der afskrives med op til 8 pct. årligt, indtil der er afskrevet 80 pct. Herefter kan der afskrives med 4 pct. årligt. Anskaffelsessummen kan pristalsreguleres. Afskrivningsberettigede installationer i ikke-afskrivningsberettigede bygninger kan afskrives med 4 pct. årligt. Der kan ikke foretages pristalsregulering af anskaffelsessummen.

Som hovedregel kan der ikke afskrives på kontorbygninger samt bygninger, der anvendes til beboelse.

Der kan som for driftsmidler forskudsafskrives på bygninger og installationer, hvis samlede anskaffelsessum overstiger 700.000 kr.

Afskrivningsloven indeholder regler om beskatning ved salg af bygninger og særlige installationer i af-

skrivningsberettigede bygninger ("genvundne afskrivninger") . Efter disse regler skal fortjenesten for bygninger anskaffet efter den 1. januar 1982 beskattes som særlig indkomst, dog højst et beløb svarende til samtlige faktisk foretagne pristalsregulerede afskrivninger. Fortjenesten beregnes som forskellen mellem den kontantomregnede salgssum og bygningens nedskrevne værdi.

En eventuel fortjeneste ud over de pristalsregulerede foretagne afskrivninger, dvs. forskellen mellem den pristalsregulerede anskaffelsessum og den kontantomregnede salgssum, beskattes efter nærmere regler i ejendomsavancebeskatningsloven som særlig indkomst. Efter ejendomsavancebeskatningsloven sker der ingen beskatning af fortjeneste ved afståelse i det 8. år eller senere efter ejendommens erhvervelse.

4.1.4. Leasing.

Juridisk er der ingen forskel på leje og leasing. Leasingreglerne omfatter derfor både aftaler, som man i almindelig sprogbrug vil karakterisere som leje, og de aftaler, der normalt benævnes leasing.

Ved lov nr. 576 af 15. december 1983 gennemførtes de første særlige regler, der begrænsede afskrivningsadgangen for visse personer. Ved lovændringen blev der lagt vægt på, at de gunstige afskrivningsregler er tiltænkt erhvervslivet som et vigtigt incitament til at investere i produktionsmidler og derved øge produktion og beskæftigelse. Man fandt det derimod ikke rimeligt, at de fordele, som de pristalsregulerede afskrivninger medfører, blev forøget ved, at de som led i et leasingarrangement blev overdraget til passive investorer med høj marginalskat.

De aktive erhvervsdrivende, der lejer aktiver i stedet for at købe dem, får ved disse arrangementer del i de skattemæssige fordele, fordi de leasingydelser, som de skal betale, normalt fastsættes så lavt, at de

reelt opnår forholdsvis gunstige finansieringsvilkår. For leasingydelserne er der fradragsret på linie med andre driftsomkostninger.

I mange leasingarrangementer er leasingydelserne ikke tilstrækkelige til at dække både de passive investorers finansieringsudgifter i forbindelse med købet af de udlejede aktiver og deres tab som følge af, at aktivets værdi formindskes, mens det udlejes. Deres investering giver således i reglen underskud.

Når de passive investorer alligevel sædvanligvis kan opnå en forrentning af deres indskud, der er højere end. normalt afkast af obligationer, skyldes det først og fremmest de skattemæssige fordele ved den pristalsregulerede afskrivning. De suppleres i mange arrangementer med andre skattemæssige fordele som f.eks. køb af obligationer med henblik på skattefrie kursgevinster og beskatning af fortjeneste ved salg af de udlejede aktiver med den lavere særlige indkomstskat.

Efter leasingreglerne er der dels ingen adgang til at pristalsregulere anskaffelsessummen for nærmere afgrænsede aktiver, der udlejes, dels ingen mulighed for løbende at foretage afskrivninger.

Lovens virkninger kan illustreres i nedenstående oversigt:

Lejeperiode ud over 6 måneder	Driftsmidler over 25.000	Bygninger	Skibe og driftsmidler ombord	Hvilke ejere "rammes"	Antal ejere
Almindelig udlejning	x	-	-	Personer og dødsboer	Mere end 2 - dog ved fælles udlejningsvirksomhed: Også 1 og 2
Udlejning til ikke-skattepligtig eller andelsforetagende	x	x	-		
Lease back	x	x	x		
Lease back til ikke-skattepligtig eller andelsforetagende	x			Alle - også selskaber mv.	En eller flere

x = omfattet

- = ikke omfattet

Loven omfatter som udgangspunkt enhver form for udlejning af afskrivningsberettigede driftsmidler. Driftsmidler til en anskaffelsespris på 25.000 kr. eller derunder og udlejning i 6 måneder eller mindre er dog undtaget. Endvidere undtages som hovedregel aktiver, der har færre end tre ejere og aktiver, der udlejes af aktieselskaber og andre selskabsskattepligtige.

Reglerne omfatter således som hovedregel udlejning af driftsmidler, der sker fra et personligt firma med tre eller flere indehavere. Ved en lovændring i 1984 blev aktiver, der ejes af 1 eller 2 personer, og som indgår i en

fælles udlejningsvirksomhed, også omfattet. Man fandt det urimeligt, at en mellemmand kunne formidle udlejning af aktiver, f.eks. enkeltmaskiner, biler, containere o.lign. for en kreds af personligt skattepligtige.

I tilfælde af sale and lease back omfatter loven udover driftsmidler også skibe, bygninger, installationer og dræningsanlæg. Sale and lease back foreligger, når en ejer sælger et aktiv til en investor, der herefter lejer det til den oprindelige ejer således, at dennes anvendelse af aktivet kan fortsætte uændret. Sale and lease back svarer derfor i princippet til enhver anden form for udlejning.

Hvor et driftsmiddel, skib eller bygning mv. købes og udlejes til en tidligere ejer, der enten beskattes efter de særlige regler for andelsforetagender, eller som ikke er skattepligtig her i landet, omfatter loven alle udlejere, også selskaber og personlige firmaer med en eller to indehavere.

Leasingreglerne omfatter også udlejning af bygninger frai et personligt firma med mere end to indehavere til lejere, der enten beskattes efter de særlige regler for andelsforetagender, eller som ikke er skattepligtige her i landet. Dette gælder, selv om lejeren ikke tidligere har ejet bygningen.

4.2. Varelagerloven.

Erhvervsdrivende kan ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst og formue foretage nedskrivning på varelager med op til 30 % af den opgjorte varelagerværdi.

Adgangen til skattemæssig nedskrivning på varelagre blev oprindelig indført for at kompensere for et forventet prisfald på varelagre.

Også anpartshavere kan ved indkomst- og formueopgørelsen foretage nedslag på indtil 30 pct. af den opgjorte varelagerværdi. Nedskrivningen tillægges ved indkomstopgørelsen for det følgende år, således at værdiansættelsen ved slutningen af et indkomstår bliver den samme ved begyndelsen af næste indkomstår.

4.3. Investeringsfondsloven.

Efter afskrivningsloven er der krav om en aktuel tilknytning af aktivet til den løbende drift, for at der kan afskrives. Forlods afskrivningerne er en undtagelse fra dette generelle princip.

Med investeringsfondsloven gives et fradrag ved indkomstopgørelsen, når blot skatteyderen senere anskaffer et afskrivningsberettiget aktiv.

Investeringsfondsloven giver erhvervsdrivende skattepligtige personer og selskaber m.v. adgang til at henlægge op til 25 pct. af overskuddet med henblik på senere investeringer. Henlæggelsen fratrækkes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. For personer er skatteværdien op til ca. 68 pct. og for selskaber 50 pct. Når der senere anskaffes et aktiv, hvorpå der kan afskrives efter afskrivningsloven, kan henlæggelserne benyttes til såkaldt forlods afskrivning. Den afskrivningsberettigede anskaffelsessum skal reduceres med et beløb svarende til det beløb, der afskrives forlods.

Det er som hovedregel en betingelse for at opnå fradrag for henlæggelse, at der efter henlæggelsesåret, men inden udløbet af fristen for indgivelse af selvangivelse for henlæggelsesåret, foretages indskud på en særlig konto i et pengeinstitut. Indskud kan undlades, når den skattepligtige opfylder betingelserne for at hæve beløbet inden selvangivelsesfristen for henlæggelsesåret. Indskuddet for skattepligtige personer udgør 70 pct. af den foretagne henlæggelse. For selskaber mv. skal indskuddet på den særlige konto kun andrage 50 pct. af henlæggelsesbeløbet.

Henlæggelsen skal være anvendt til forlods afskrivning på et nyanskaffet afskrivningsberettiget aktiv inden 6 år efter henlæggelsesåret.

Efter lov nr. 537 af 28. december 1979 kan kommanditister i modsætning til tidligere ikke anvende henlæggelser til investeringsfonds og etableringskonto-

indskud til forlods afskrivning, der er omfattet af virksomheden som kommanditist.

Baggrunden for lovændringen var, at man fandt det urimeligt, at henlagte midler efter investeringsfondsloven i vidt omfang blev anvendt til anskaffelse af kommanditanparter begrundet i skattemæssige hensyn, der ikke stod i rimeligt forhold til formålet med ordningen.

Ved lov nr. 188 af 20. maj 1983 blev der gennemført begrænsninger i anvendelsen af investeringsfondsmidler. Bestemmelsen gik ud på, at interessenter kun kan anvende investeringsfondshenlæggelser til forlods afskrivning på aktiver, der omfattes af interessentskabet, såfremt antallet af ejere af virksomheden er højst 10, og den skattepligtige i ikke uvæsentligt omfang deltager i driften. Ved afgørelsen af omfanget af personlig arbejdsindsats forudsættes en vejledende norm på mindst 50 timer månedligt.

Der blev endvidere indsat en bemyndigelse til ministeren, hvorefter der kan dispenseres, selv om antallet af ejere i virksomheden overstiger 10, når særlige forhold taler derfor.

Ved lov nr. 576 af 15. december 1983 blev der i forbindelse med gennemførelsen af leasingreglerne foretaget konsekvensændring af investeringsfondsloven. Ændringen gik ud på, at at der ikke kan benyttes midler fra investeringsfonds til forlods afskrivning på aktiver, der er omfattet af de samtidig gennemførte leasingbestemmelser.

Ved lov nr. 209 af 16. maj 1984 blev der foretaget ændring af investeringfondsloven. Efter de tidligere gældende regler gjaldt arbejdskravet kun skattepligtige personer, der som interessenter deltog i en virksomhed. Efter lovændringen omfatter arbejdskravet også indehavere af enkeltmandsvirksomheder. Arbejdskravet gælder herefter, uanset om virksomheden drives i interessentskabsform eller anden form for sameje med beskatning hos de enkelte deltagere.

Der skabes herved større overensstemmelse mellem reglerne om personlig arbejdsindsats i etableringskonto-

og investeringsfondsloven. Endvidere sidestilles andre former for sameje med interessentskabsformen.

I forbindelse med skattereformen blev indkomst fra selvstændig skibsvirksomhed gjort til kapitalindkomst, når virksomheden er den skattepligtiges bierhverv, jf. afsnit 4.6.

I konsekvens heraf blev der ved lov nr. 257 af 22. maj 1986 gennemført en ændring af investeringsfondsloven, hvorefter det ikke længere er muligt at forlods afskrive i skibsvirksomhed, der drives som den skattepligtiges bierhverv. Formålet med lovændringen var at forhindre, at den skattepligtige fradrager investeringsfondshenlæggelser i sin personlige indkomst eller virksomhedsindkomst med høj fradragsværdi og anvender disse henlæggelser til forlods afskrivning i bierhvervet.

4.4. Etableringskontoloven.

Etableringskontoloven giver lønmodtagere, der ved indkomstårets udgang ikke er fyldt 40 år, og er fuldt skattepligtige her til landet, adgang til at indskyde en del af lønindtægten i et pengeinstitut med henblik på senere etablering af selvstændig virksomhed her i landet. Indskuddet kan højst udgøre 20 pct. af nettoindtægten. Der gives fradrag i den skattepligtige indkomst for indskuddet til en skatteværdi på ca. 51 pct.

Når der senere i forbindelse med etableringen anskaffes et aktiv, hvorpå der kan afskrives efter afskrivningsloven, kan henlæggelsen benyttes til såkaldt forlods afskrivning. Det betyder, at den afskrivningsberettigede anskaffelsessum bliver nedsat med et beløb, der afskrives forlods.

Etableringskontoindskud skal være anvendt inden 10 år efter udløbet af det indkomstår, hvori indskuddet er fradraget. Er kontohaveren ikke fyldt 40 år ved fristens udløb, forlænges fristen til udgangen af det år, hvori kontohaveren fylder 40 år.

Formålet med etableringskontoordningen er - udover

at stimulere den private opsparing - at give lønmodtagere, der agter at påbegynde selvstændig virksomhed, en tilsvarende begunstigelse som etablerede virksomheder har efter investeringsfondsloven.

Etablering af selvstændig erhvervsvirksomhed har fundet sted, når den samlede anskaffelsessum for de formuegoder, der anskaffes til brug for virksomheden, overstiger 134.100 kr. (1989).

Ved lov nr. 537 af 28. december 1979 blev der, jf. afsnit 4.3., gennemført en bestemmelse om, at deltagelse i en virksomhed som kommanditist ikke anses som etablering ifølge loven. Der kan derfor ikke frigives etableringskontoindskud til forlods afskrivning på aktiver, der anskaffes ved køb af en sådan anpart.

Ved lov nr. 189 af 20. maj 1983 blev der gennemført en bestemmelse om, at det er en betingelse for, at etablering af selvstændig erhvervsvirksomhed anses at have fundet sted, at der er tale om en virksomhed, hvor antallet af ejere er højst 10. Desuden stilles der krav om en ikke uvæsentlig personlig arbejdsindsats i den virksomhed, der etableres. Det forudsætter, at kontohaveren eller vedkommendes ægtefælle lægger en arbejdsindsats på mindst 50 timer månedlig i virksomheden.

Der blev indsat en bemyndigelse til ministeren, hvorefter etableringskontomidler kan anvendes til etablering i virksomheder med flere end 10 deltagere, når særlige hensyn taler derfor.

Samtidig blev den dagældende beløbsgrænse på 30.000 kr., hvorefter etablering af selvstændig erhvervsvirksomhed anses for at have fundet sted, forhøjet til 100.000 kr.

Ved lov nr. 576 af 15. december 1983, blev der, jf. afsnit. 4.3., indført en bestemmelse om, at etableringskontomidler ikke kan frigives til forlods afskrivning på aktiver, der er omfattet af de samtidig indførte leasingbestemmelser.

4.5. Skibsværftsaftalen.

Ved lov nr. 767 af 12. november 1986 blev der som led i skibsværftsaftalen bl.a. gennemført ændringer af etableringskontoloven og investeringsfondsloven.

Efter de dagældende regler i afskrivningsloven kunne der foretages forskudsafskrivning på nybyggede skibe med op til i alt 30 pct. af den aftalte byggesum i kontrakten under forudsætning af, at den aftalte byggesum udgjorde mindst 200.000 kr. For et enkelt år kunne der højst afskrives med 15 pct.

Efter skibsværftsaftalen blev forskudsafskrivningsprocenterne for skibsbygningskontrakter for 1986, 1987 og 1988 forhøjet. For 1986 forhøjedes forskudsafskrivningen til 20 pct. og for 1987 og 1988 til 25 pct. Samtidig forhøjedes den hidtidige maksimale forskudsafskrivning fra 30 pct. til 45 pct., når forskudsaf skrivningen var påbegyndt i 1986 og til 50 pct., når forskudsafskrivningen var påbegyndt i 1987.

Efter de dagældende regler i investeringsfonds- og etableringskontoloven kunne indskuddene eller henlæggelserne ikke anvendes til køb af skibsanparter. Skibsværftsaftalen indeholdt lempelser, hvorefter der midlertidigt bortses fra arbejds- og ejerkravet. Henlagte/indskudte midler for indkomståret 1985 eller tidligere kunne herefter anvendes til køb af skibsanparter imod forlods afskrivning, uanset at der var mere end 10 ejere i virksomheden. Henlagte/indskudte midler kunne af kommanditister anvendes til forlods afskrivninger på skibsanparter. Det var heller ikke en forudsætning, at kontohaveren eller dennes ægtefælle i ikke uvæsentligt omfang personligt deltog i driften af virksomheden. Etableringsgrænsen på 100.000 kr. efter etableringskontoloven blev nedsat til 50.000 kr. ved køb af skibsanparter. Etablering ansås endvidere for at være sket på kontraheringstidspunktet, selv om indbetalingerne til skibsbygningsprojektet blev foretaget senere.

Der var en betingelse for at hæve midlerne, at Indu-

striministeren havde godkendt, at reglerne kunne anvendes på det skibsbygningsprojekt, der var indgået kontrakt om.

Efter de almindelige regler kan forlods afskrivning og dermed hævning af indestående midler først ske, når aktivet er leveret. På grund af de lange leveringstider på skibe blev der gennemført en bestemmelse om, at hævning kan foretages i takt med indbetalingerne til skibsbygningsprojektet fra og med kontraheringstidspunktet. Forlods afskrivning kunne ligeledes foretages i takt med hævning og indbetaling til købet.

4.6. Biskibsvirksomhed.

Ifølge skattereformaftalen var der enighed om at udforme lovreglerne således, at der ikke åbnes mulighed for utilsigtede virkninger i forhold til den gældende retstilstand. Endvidere skulle det overvejes, om visse typer af passiv virksomhed skulle udelukkes fra at anvende virksomhedsskatteordningen.

Resultatet af disse overvejelser blev, at indkomst fra biskibsvirksomhed beskattes som kapitalindkomst. Desuden kan virksomhedsskatteordningen ikke anvendes på indkomst fra denne form for virksomhed.

Bestemmelserne skal navnlig ses på baggrund af ophævelsen af afskrivningsbegrænsningen i afskrivningslovens § 17 A, jf. afsnit 4.1.2.

At indkomst fra biskibsvirksomhed beskattes som kapitalindkomst indebærer, at indkomsten beskattes med, ca. 51/57 pct., og at fradragsberettigede udgifter som f.eks. afskrivninger, får en tilsvarende skattemæssig fradragsværdi.

4.7. Ligningslovens § 28.

Efter ligningslovens § 28 kan der ske en ændret ansættelse af den selvangivne indkomst i tilfælde, hvor den skattepligtige har foretaget skattemæssige afskrivninger og nedskrivninger m.v., og indkomsten er mindre end det ligningsmæssigt opgjorte privatforbrug for det pågældende år. Den skattepligtige indkomst skal i så fald ansættes

til samme beløb som privatforbruget. Forhøjelsen af indkomsten kan dog ikke overstige de samlede afskrivninger m.v. ligesom visse afskrivninger altid kan foretages. Afskrivninger på driftsmidler kan f.eks. altid foretages med 10 pct. af saldoværdien, og afskrivninger på bygninger kan altid foretages med 2 pct. af anskaffelsessummens kontantværdi.

Begrænsningen af afskrivningerne skal kun ske, hvis privatforbruget overstiger en bundgrænse, som for 1989 er 131.600 kr.

For ikke at gøre opsparingsmulighederne i virksomhedsordningen illusoriske gælder bestemmelsen som hovedregel ikke for skattepligtige, der anvender virksomhedsordningen. Bestemmelsen anvendes kun i den situation, hvor der sker modregning af et underskud fra virksomheden i den skattepligtiges positive kapitalindkomst, jf. om de særlige underskudsregler i virksomhedsordningen under afsnit 4.8.2.

Baggrunden for indførelsen af ligningslovens § 28 i 1974 var et ønske fra Folketinget om at gribe ind over for skatteydere, der ved hjælp af skattemæssige afskrivninger og nedskrivninger nedbragte den skattepligtige indkomst på et niveau, der ikke stod i rimeligt forhold til privatforbruget (nul-skatteydere).

4.8. Beskatning af anpartshavere.

Kommanditister, interessenter og andre anpartshavere er selvstændige erhvervsdrivende, der ejer en del af en virksomhed ("selskab").

Til brug ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst skal anpartshaveren opgøre sine indtægter og udgifter som alle andre erhvervsdrivende. Der gælder i den henseende ingen særlige skatteregler for anpartshaveren.

4.8.1. Indkomstopgørelsen.

Ved opgørelsen af det skattemæssige resultat, der

enten kan være positivt eller negativt, indgår følgende hovedposter:

1. Driftsindtægter og -udgifter
2. Renteindtægter og -udgifter
3. Kursgevinster og -tab
4. Afskrivninger og nedskrivninger
5. Investeringsf ondshenlæggelser

1. Ved opgørelsen af det skattemæssige resultat indgår som for alle andre erhvervsdrivende driftsindtægter og driftsudgifter. I driftsindtægter indgår f.eks. indtægter fra varesalg, samt leje- eller leasingydelser. Udgifterne er primært afholdt direkte af virksomheden, og kun i begrænset omfang indgår udgifter, der er afholdt af den enkelte anpartshaver. De udgifter, som er afholdt direkte af virksomheden er, eksempelvis lønudgifter, lejeudgifter, driftsomkostninger til vedligeholdelse o.lign. Udgift til rejse til generalforsamling er efter praksis en fradragsberettiget udgift for anpartshaveren.

2. I mange virksomheders regnskaber indgår betydelige rentebeløb ud over de almindelige driftsindtægter og -udgifter. Renteindtægter er afkast fra anbringelse af ledig kapital midlertidigt eller permanent i f.eks. obligationer. Renteudgifter stammer fra optagne lån, idet egenfinansieringen almindeligvis er lav.

Renter skal hos den enkelte deltager periodiseres efter det princip, som deltagerne i øvrigt, bruger for sine renter: det almindeligt gældende forfaldsprincip eller fuld periodisering. Er anpartsvirksomheden under virksomhedsordningen skal der dog bruges fuld periodisering.

3. Kursgevinster og -tab medregnes efter reglerne i kursgevinstloven. Det afgørende i forhold til kursgevinstlovens regler vil her være den enkelte deltageres skattemæssige forhold.

Normalt vil der kun skulle medregnes kursgevinster og -tab vedrørende fordringer og gæld i udenlandsk valuta.

Den enkelte deltager kan her vælge at bruge realisationsprincippet eller lagerprincippet, idet deltagernes valg af princip da også gælder i andre erhvervsmæssige aktiviteter.

4. Anpartshaveren foretager uafhængigt af selskabets regnskab skattemæssige afskrivninger på aktivet. Anpartshaveren kan således selv fastsætte den årlige afskrivningssats inden for de rammer, som afskrivningsloven giver vedrørende afskrivningssatser for driftsmidler, skibe og bygninger.

I det omfang selskabet har et varelager, kan anpartshaveren ved indkomstopgørelsen foretage nedskrivning på varelager.

5. Efter investeringsfondsloven kan selvstændige erhvervsdrivende foretage henlæggelser til investeringsfonds. En anpart i f.eks. et kommanditselskab er en selvstændig erhvervsvirksomhed, og giver dermed adgang til at foretage henlæggelser til investeringsfonds. Det henlæggelsesbeløb, der kan fratrækkes ved indkomstopgørelsen, kan maksimalt udgøre 25 pct. af det samlede overskud af den selvstændige erhvervsvirksomhed, dog kun hvis henlæggelsen herved udgør mindst 5.000 kr.

Resultatet for anpartsvirksomheden (bortset fra biskibsvirksomhed) påvirker iøvrigt opgørelsen af henlæggelser til investeringsfonds, hvis deltageren iøvrigt driver erhvervsvirksomhed, idet henlæggelsen opgøres på grundlag af skatteyderens samlede erhvervsmæssige resultat.

Forskudsafskrivninger på aktiver i anpartsvirksomheder påvirker desuden den maksimale henlæggelsesmulighed.

6. Ligningsrådet har fastsat retningslinier om begrænsning af fradraget for kommanditister. Begrænsningen gælder ikke for deltagere i interessentskaber og partrederier. Formålet med fradragsbegrænsning er at undgå, at kommanditisten ved indkomstopgørelsen fratrækker et større beløb end svarende til hæftelsen. For at sikre dette føres der en såkaldt fradragskonto for den enkelte kommanditist.

Fradragskontoen godskrives beløb, som anses som kommanditistens ansvarlige kapital og reduceres med foretagne af- og nedskrivninger samt fradrag for underskud.

Kommanditistens ansvarlige kapital består af den ansvarlige indskudskapital (hæftelsesbeløbet), forpligtelser som følge af selvskyldnerkaution for selskabsgæld, andel i selskabets overskud, fortjeneste ved afhændelse af aktiver og realiserede formuegevinster, såfremt det forbliver i selskabet på samme måde som ansvarlig indskudskapital. Der kan kun foretages fradrag for driftsunderskud samt af- og nedskrivninger ved indkomstopgørelsen i det omfang fradragskontoen udviser en positiv saldo. Er saldoen negativ kan der ikke ske fradrag for underskud eller foretages af- og nedskrivninger for det pågældende år, selvom anparten giver driftsoverskud.

Såfremt fradrag nægtes for andel i driftsunderskud samt bundne afskrivninger begrundet i en negativ saldo på fradragskontoen, kan fradragene føres frem til fradrag i et senere år uden tidsbegrænsning, hvor fradragskontoens saldo er positiv.

Som anført kan der i visse tilfælde ske en begrænsning af foretagne skattemæssige af- og nedskrivninger, såfremt den skattepligtige indkomst er mindre end det ligningsmæssigt opgjorte privatforbrug. Den skattepligtige har dog krav på visse minimumsafskrivninger, nemlig 10 pct. på driftsmidler m.v. og 2 pct. på bygninger. Bestemmelsen gælder dog ikke for skattepligtige, der anvender virksomhedsskatteordningen, med mindre, der sker modregning af underskud fra en virksomhed under virksomhedsskatteordningen i den skattepligtiges positive kapitalindkomst eller personlige indkomst.

4.8.2. Beskatning af indkomst fra anpartsvirksomheder.

Anpartshaveren kan vælge at lade anpartsvirksomheden beskatte efter enten personskatteloven eller virksomhedsskatteloven.

Efter personskatteloven skal den skattepligtige opgøre en skattepligtig indkomst, en personlig indkomst og en kapitalindkomst.

Den skattepligtige indkomst opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler. De indtægter, der indgår i den skattepligtige indkomst, opdeles i personlig indkomst og kapitalindkomst. De udgifter, der fragår ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan tillige fratrækkes ved opgørelsen af den personlige indkomst eller kapitalindkomsten, når dette er udtrykkeligt bestemt. Resterende fradrag, der ikke kan fratrækkes i hverken den personlige indkomst eller kapitalindkomsten, kan alene fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Det gælder f.eks. lønmodtagerudgifter.

Kapitalindkomsten opgøres som summen af renteindtægter og renteudgifter, udbytter, kursgevinster og kurstab og overskud af ejerbolig m.v. Kapitalindkomsten omfatter også et beregnet kapitalafkast efter virksomhedsskatteloven samt indkomst fra selvstændig skibsvirksomhed, når denne virksomhed er den skattepligtiges bierhverv.

Personlig indkomst opgøres som alle de indtægter, der ikke er kapitalindkomst. Det er f.eks. indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed og lønindkomst. Ved opgørelsen af denne indkomst fradrages bidrag og præmier til pensionsordninger og erhvervsmæssige driftsudgifter, herunder afskrivninger, varelagernedskrivninger og investeringsfondshenlæggelser.

Af den skattepligtige indkomst dvs. personlig indkomst plus kapitalindkomst minus resterende fradrag betales 22 pct. 's indkomstskat til staten. Endvidere beregnes kommunal og amtskommunal skat samt kirkeskat af

denne indkomst på gennemsnitlig i alt 29 pct. Den samlede beskatningsprocent for skattepligtig indkomst i en gennemsnitskommune er således 51 pct.

Herudover betales eventuel en tillægsskat på 12 pct. og en tillægsskat på 6 pct. Af den personlige indkomst udover 200.000 kr. (1989: 216.400 kr.) betales 12 pct.'s indkomstskat til staten.

Af summen af personlig indkomst og positiv nettokapitalindkomst ud over 130.000 kr. (1989: 140.700 kr.) betales 6 pct.'s indkomstskat til staten.

Ved beregningen af den samlede indkomstskat lægges skattebeløbene sammen og skatteværdien af personfradragene (ca. 51 pct.) trækkes fra.

Personlig indkomst beskattes således med ca. 51-68 pct.[1]. Kapitalindkomst beskattes med ca. 51-57 pct. Skatteværdien af renteudgifter er tilsvarende ca. 51-57 pct., og skatteværdien af fradrag, der ikke kan fratrækkes ved opgørelsen af personlig indkomst eller kapitalindkomst, er ca. 51 pct.

Underskud i skattepligtig indkomst modregnes med skatteværdien af underskuddet i den skattepligtiges eventuelle 12 pct.'s og 6 pct.'s skatter. Et resterende underskud modregnes for samme indkomstår hos en eventuel ægtefælle, først i dennes skattepligtige indkomst og dernæst med skatteværdien i dennes eventuelle 12 pct.'s og 6 pct.'s skatter. Et herefter uudnyttet underskud kan fremføres til senere indkomstår. Underskud i den skatte-

[1] Det såkaldte "skrå" skatteloft, hvorefter den samlede beskatning maksimalt kan udgøre 68 pct. betyder, at 12 pct.'s skatten i en gennemsnitskommune kun er 11 pct. Kirkeskatten, der udgør 0,7 pct. i gennemsnit, er uden for skatteloftet.

pligtige indkomst vil således altid sikre et fradrag med en skatteværdi på ca. 51 pct.

Negativ nettokapitalindkomst såsom renteudgifter eller underskud ved biskibsvirksomhed fremføres ikke selvstændigt. Den negative nettokapitalindkomst fragår ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst og får dermed en skattemæssig fradragsværdi på ca. 51 pct.

Hvis den personlige indkomst er negativ, gives der fradrag først i en eventuel ægtefælles personlige indkomst, derefter i ægtefællernes positive nettokapitalindkomst opgjort under eet. Et herefter resterende underskud fremføres til senere indkomstår og fragår først i positiv nettokapitalindkomst og derefter i personlig indkomst.

Efter virksomhedsskattelovens særlige virksomhedsordning, der kan anvendes af alle selvstændige erhvervsdrivende, herunder af anpartshavere (dog ikke for skibsanparter) opgøres virksomhedens overskud eller underskud incl. renteindtægter og -udgifter. Indkomsten fra virksomheden beskattes som personlig indkomst.

I relation til anpartsprojekterne er der således i hovedsagen følgende 3 fordele ved at anvende virksomhedsordningen:

1) Under virksomhedsordningen opnås fuldt fradrag for erhvervsmæssige renteudgifter, dvs. at renteudgifterne kan opnå en fradragsværdi på op til ca. 68 pct. Uden for ordningen kan renteudgifter alene fratrækkes i kapitalindkomsten til en skatteværdi på ca. 51/57 pct.

2) Der er under ordningen mulighed for at opspare overskud mod betaling af en foreløbig virksomhedsskat på 50 pct.

3) En del af virksomhedens overskud - svarende til et beregnet kapitalafkast - beskattes som kapitalind-

komst. I det omfang resterende overskud hæves, beskattes det som personlig indkomst.

Et underskud kan modregnes i et eventuelt opsparet overskud for tidligere år. På denne måde modregnes underskuddet i den personlige indkomst, idet opsparet overskud ellers skulle beskattes som personlig indkomst ved hævning fra virksomheden. Resterende underskud modregnes først i eventuel positiv nettokapitalindkomst for året hos anpartshaveren og dernæst hos eventuel ægtefælle. Resterende underskud fradrages dernæst i den personlige indkomst først hos anpartshaveren og dernæst hos eventuel ægtefælle. Et eventuelt resterende underskud kan fremføres til fradrag i virksomhedsindkomsten de følgende 5 indkomstår.

Fra 1987 er der indført afgift på renter af private forbrugslån. Der betales kun afgift af nettorenteudgifter.

Såfremt anpartsvirksomheden er omfattet af virksomhedsordningen, medregnes renter på lån, som indgår i virksomhedsordningen, ikke i afgiftsgrundlaget. I den skattepligtiges renteafgiftsgrundlag vil der, i det omfang virksomheden har et positivt kapitalafkastgrundlag, kunne ske modregning med et beløb svarende til det beregnede kapitalafkast jf. ovenfor.

Er anpartsvirksomheden ikke omfattet af virksomhedsordningen indgår samtlige renter, herunder også de erhvervsmæssige renter, i afgiftsgrundlaget. I afgiftsgrundlaget modregnes et beregnet kapitalafkast af virksomhedens fysiske erhvervsaktiver.

Nettorenteudgifter fra biskibsvirksomhed indgår ikke i renteafgiftsgrundlaget. Til gengæld nedsættes kapitalafkastet med nettorenteudgifterne i den skattepligtiges afgiftsgrundlag.

Nettorenteudgifterne opgøres som anpartshaverens andel af anpartsvirksomhedens samlede renteudgifter og ren-

teindtægter ifølge det regnskab, som anpartshaveren årligt modtager. Fritagelsen gælder således også en eventuel overfinansiering i et samlet skibsprojekt. Renter på lån til erhvervelse af anparter (indskud) er derimod ikke fritaget for forbrugsrenteafgift.

En forudsætning for fritagelse for forbrugsrenteafgift er, at biskibsvirksomheden opfylder betingelserne for at optage lån i Danmarks Skibskreditfond.

Det er for en skattepligtig her til landet som udgangspunkt uden betydning, om anpeirten er i en udenlandsk eller dansk virksomhed. Globalindkomstprincippet indebærer, at resultatet af en udenlandsk anpart medregnes i den skattepligtige indkomst på samme måde, som for en anpart i et dansk selskab. Når en dansk skattepligtig har en anpart i udlandet, bliver den pågældende som hovedregel også skattepligtig til udlandet. For at imødegå en sådan dobbeltbeskatning har Danmark indgået dobbeltbeskatningsaftaler med en lang række lande. Efter disse overenskomster kan den skattepligtige enten fradrage den udenlandske skat i den danske skat eller få et nedslag i den danske skat, der forholdsmæssig falder på den udenlandske indkomst.

4.8.3. Formueopgørelsen.

Anpartshaveren skal ved formueopgørelsen angive de enkelte poster for aktiver og passiver, som besiddelsen af anparten omfatter.

Fast ejendom skal medtages med en forholdsmæssig andel af ejendomsværdien uanset foretagne afskrivninger. For erhvervsejendomme kan der foretages et nedslag på 40 pct. af ejendomsværdien.

Maskiner, inventar og skibe skal medtages til den skattemæssigt nedskrevne værdi. For så vidt angår maskiner og inventar kan der ved opgørelsen af den skattepligtige formue foretages et nedslag på 40 pct. af afskrivningssaldoen.

Varelager medtages ved opgørelsen til den skattemæssigt nedskrevne værdi.

Værdipapirer (obligationer, pantebreve m.v.) skal medtages til kursværdien.

Gæld vedrørende realkreditlån og anden gæld med en løbetid på mere end 4 år kursansættes. I andre tilfælde medregnes gæld til pålydende værdi.

For kommanditister gælder også fradragsbegrænsning, hvis den skattepligtige formueværdi er negativ. Den nettogæld, der kan fratrækkes, kan højst udgøre et beløb svarende til restindskudsforpligtelsen dvs. forskel mellem hæftelsen og de kontante indskud.

4.8.4. Beskatning ved afståelse af anparter.

Ved salg af en anpart - det vil sige en del af en virksomhed - kan der blive tale om en skattepligtig avance vedrørende de ejede aktiver. Tilsvarende opgøres en skattepligtig avance ved virksomhedsophør og samlet salg af aktiverne. Afståelsessummen for anparten består af det kontante vederlag samt den nettogæld, som anpartshaveren ved salget frigøres for.

Ved afståelsen fordeles salgssummen på de aktiver, der vedrører anparten, idet den skattepligtige avance opgøres for hvert enkelt aktiv.

Den skattepligtige avance opgøres som forskellen mellem den nedskrevne værdi af aktivet og afståelsessummen. Denne avance beskattes som hovedregel som særlig indkomst.

For skibsanparter gælder, at avancer skal henføres til den skattepligtige almindelige indkomst, hvis anparten sælges inden 5 år efter anskaffelsen. Efter 5 år er avancen særlig indkomst.

For bygninger anskaffet i 1982 eller senere beskattes fortjenesten, dog højst et beløb svarende til samtlige pristalsregulerede afskrivninger, som særlig indkomst. Fortjenesten beregnes som forskellen mellem den kontantomregnede salgssum og bygningens nedskrevne værdi,

som består af den pristalsregulerede anskaffelsessum med fradrag af de pristalsregulerede afskrivninger. For bygninger anskaffet før 1982 omfatter beskatningen fortjenesten på bygningen, dog højst et beløb svarende til de foretagne afskrivninger.

Såfremt salget sker inden 8 år efter anskaffelsen, skal en eventuel fortjeneste beskattes efter ejendomsavancebeskatningsloven. De genvundne afskrivninger er som nævnt forskellen mellem den pristalsregulerede anskaffelsessum og bygningens nedskrevne værdi, medens ejendomsavancen er forskellen mellem den pristalsregulerede anskaffelsessum og salgssummen. En sådan fortjeneste beskattes efter ejendomsavancebeskatningsloven som særlig indkomst. Hvis anpartshaveren har været medejer af ejendommen i mindre end 3 år, er beskatningsprocenten 50. Er ejertiden over 3 år, nedtrappes beskatningsprocenten i takt med ejertiden, således at beskatning bortfalder ved en ejertid over 7 år.

Hvis den skattepligtige har anparter, der hver især udgør en virksomhed, sker avancebeskatningen i forbindelse med afhændelsen af hver enkelt anpart.

Ved salg af en del af en virksomhed skal afskrivningssaldoen reduceres med salgssummen for så vidt angår driftsmidler og skibe. På denne måde forøges beskatningsgrundlaget tilsvarende. Såfremt afskrivningssaldoen bliver negativ, skal den indtægtsføres i det følgende år, medmindre den negative saldo udlignes ved anskaffelse af afskrivningsberettigede aktiver.

For bygninger skal foretages en særskilt avancebeskatning, selvom der alene er tale om afhændelse af en del af en virksomhed.

5. Eksempler på anpartsprojekter.

Der er i det følgende vist 4 eksempler på anpartsprojekter. Projekterne er tilfældigt udvalgt blandt de projekter, der er udbudt i efteråret 1988, dog sådan at de dækker anpartsmarkedet bredt.

Det drejer sig om et skibsprojekt, et hotelprojekt, et projekt med produktion af et nyt produkt og et projekt med udenlandske ejendomme. I gennemgangen er der taget udgangspunkt i de antagelser om indtægter, omkostninger, inflation, kursudvikling m.m., som er indeholdt i prospekterne. Udvalget har dermed ikke taget stilling til realismen i disse antagelser. Forskelle i disse antagelser mellem de enkelte projekter har dog kun ringe betydning, da gennemgangen ikke har til formål at sammenligne projekternes rentabilitet.

Skibsprojektet er i øvrigt ikke umiddelbart sammenligneligt med de øvrige projekter. Dette skyldes, at det er forudsat, at anpartshaveren i skibsprojektet foretager indskuddene af egne midler, mens det i de øvrige projekter er forudsat, at indskuddene lånefinansieres gennem en kassekredit, som henføres til virksomhedsordningen. Denne konstruktion er valgt, da den viser det optimale udbytte efter de gældende regler. Bestemmelsen om biskibsvirksomhed i personskatteloven bevirker, at virksomhedsskatteloven ikke kan bruges i forbindelse med skibsprojektet.

Det bemærkes, at der for projekterne i virksomhedsordningen er set bort fra, at en del af overskuddet eventuelt kan blive beskattet som kapitalafkast.

Med henblik på at anonymisere projekterne er beløbsstørrelserne for det samlede projekt i alle fire projekter angivet pr. 1.000 anparter med en hæftelse hver på 100.000 kr.

5.1. Skibsprojekt.

Projektet omfatter køb af et skib til 125 mill. kr. og køb af børsnoterede obligationer på ialt ca. 108 mill. kr., således at de samlede aktiver bliver ca. 233 mill, kr. Af denne kapital fremskaffes ca. 39 mill. kr. gennem kommanditisternes indskud over de 5 første år, lån i Danmarks Skibskreditfond i USD modsvarende 97 mill. kr. og et finanslån i DEM modsvarende 97 mill. kr.

I projektet er der således tale om en betydelig overfinansiering.

Overfinansieringen sker primært med henblik på at forbedre projektets økonomi gennem rentearbitrage ved lån 1 en lavt forrentet valuta og placering af provenuet i danske obligationer. I prospektet regnes der med, at der optages et lån i DEM til en rente på 5,87 pct. p.a. Den stipulerede kursopskrivning udgør årligt et beløb på 3 pct. af lånets hovedstol ved låneoptagelsen. Provenuet placeres i danske obligationer. Et sådant arrangement er også muligt for den enkelte investor uden for kommanditistvirksomheden.

Skibet er på forhånd udlejet 15 år til samme lejer. Lejebeløbet, der er aftalt for hele perioden, er i USD, hvilket er almindeligt på det internationale fragtmarked. Dollarkursen er i hele projektets forløb antaget at udgøre 6,67 kr. Lejeren har en køberet, men ingen købepligt til skibet, hvor salgsprisen på forhånd er fastsat i USD. Salgsprisen i 2005 er fastsat til 30 pct. af byggesummen svarende til 36.408 kr. pr. anpart ved den forudsatte valutakurs.

I nedenstående tabel 1 er vist det driftsmæssige resultat for kommanditselskabet for hele perioden 1988 - 2005 ifølge prospektet.

Tabel 1. Driftsresultat for kommanditistselskabet 1988-2005.

	Leje-indtægter	Netto-renteudgift	Administrationsomkostninger	Kursregulering af finanslån	Resultat før afskrivning	Kursstigning på obligationer
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	kr.					
1988	0	0	303	0	-303	0
1989	0	-964	303	2913	-2252	0
1990	3562	1717	618	2913	-1686	458
1991	7123	4644	648	2913	-1083	536
1992	7123	3950	681	2913	-421	613
1993	7123	3692	715	2913	-197	679
1994	7123	3682	751	2913	-222	700
1995	11421	3455	788	2913	4265	708
1996	15718	2939	828	2913	9038	682
1997	15718	2148	869	2913	9787	683
1998	15718	1320	913	2913	10573	694
1999	15718	547	958	2913	11299	708
2000	15513	-139	1006	2913	11733	726
2001	15307	-805	1057	2913	12142	727
2002	15307	-904	1109	2400	12701	597
2003	15307	-951	1165	1854	13239	455
2004	15307	-943	1223	1273	13753	0
2005	7654	-379	1284	656	6093	0
Ialt	197038	23009	15520	44047	108461	8965

Lejeindtægten i kolonne (1) er fastsat for 5 årige perioder.

Nettorenteudgift i kolonne (2) består af 3 poster. Der indgår for det første renteudgifter på et lån optaget i Danmarks Skibskreditfond. Lånet er et fast forrentet 8% lån.

Der indgår for det andet renteudgifter på finanslån optaget i DEM. Renten er budgetteret til 5,87 årligt. Kursreguleringen på lånet fremgår af tallene i kolonne 141.

For det tredje indgår renteindtægter af obligationsbeholdningen. Afkastet er budgetteret med en effektiv rente på 5,3% (incl. kursregulering på obligationer) efter 50 pct.'s beskatning.

Administrationsomkostninger i kolonne (3) udgør hovedsageligt vederlag til administration af kommanditselskabet. Der er budgetteret med en årlig stigning i vederlaget på 5 pct.

Resultatet før afskrivning kolonne (5) fremkommer som: (1) - (2) - (3) - (4) . Resultatet før afskrivninger er bortset fra de 2 byggeår og de 5 første driftsår positivt.

De skattefrie kursstigninger på obligationer udgør kun en mindre del af kommanditselskabets samlede indtægter (kolonne (6)).

I nedenstående tabel 2 er med udgangspunkt i prospektet vist virkningen af projektet pr. anpart.

Tallene for resultat før afskrivning i kolonne (1) er tallene fra tabel 1 (kolonne (5)).

Tabel 2. Projektøkonomi pr. anpart 1988-2006.

År	Resultat før afskrivning (1)	Afskrivninger (2)	Skattemæssigt resultat (3)	Skattebesparelse 51,6 pct. (4)	Indbetalinger til K/S (5)	Cash-flow (6)
	kr.					
1988	- 303	18750	- 19053	9832	2000	7832
1989	- 2252	18750	- 21002	10837	9500	1337
1990	- 1686	21875	- 23561	12157	10500	1657
1991	- 1083	20672	- 21755	11225	10000	1225
1992	- 421	14181	- 14602	7534	6750	784
1993	- 197	383	- 580	299	0	299
1994	- 222	0	- 222	115	0	115
1995	4265	4597	- 332	171	0	171
1996	9038	9763	- 725	374	0	374
1997	9787	9227	560	- 289	- 280	- 9
1998	10573	6781	3792	- 1957	- 1896	- 61
1999	11299	4984	6315	- 3259	- 3157	- 101
2000	11733	3664	8069	- 4164	- 4035	- 129
2001	12142	2693	9449	- 4876	- 4725	- 151
2002	12701	1979	10722	- 5533	- 5361	- 172
2003	13239	1454	11785	- 6081	- 5892	- 189
2004	13753	1069	12684	- 6545	- 6338	- 207
2005	6093	0	6093	- 3144	- 35895	32751
2006	0	- 33914[1)]	- 33914[1)]	- 16957	0	- 16957
Ialt	108461	106908	1553	- 259	- 28830	28571

1) Genvundne afskrivninger, der beskattes som særlig indkomst med 50 pct.

I kolonne (2) forskudsafskrives med 15 pet. årligt i 1988 og 1989. I 1990 ved skibets levering modregnes de foretagne skattemæssige forskudsafskrivninger i afskrivningsgrundlaget. Der kan herefter foretages afskrivninger med 25 pct. i leveringsåret og 30 pct. i de efterfølgende år til og med år 2004. Afskrivningsgrundlaget pr. anpart udgør 125.000 kr. Pristalsreguleringen udgør 5% p.a.

På grund af den særlige fradragskonto, der skal føres for den enkelte kommanditist, hvorefter fradraget ikke kan overstige bl.a. den ansvarlige indskudskapital (100.000 kr.), er afskrivningerne i visse af årene begrænset. Som det ses er der for 1994 slet ikke foretaget afskrivninger.

Beskatning af genvundne afskrivninger i 2 006 skyldes salg af skibet i 2005. Størrelsen af de genvundne afskrivninger er fra prospektmaterialet.

Det skattemæssige resultat i kolonne (3) fremkommer som (1) - (2) og udgør det beløb, som kommanditisten skal medtage ved indkomstopgørelsen. Det ses, at først i 1997 vil det budgetterede driftsresultat overstige den maksimale afskrivningsadgang. Indtil 1997 er der således tale om en reduktion af den skattepligtige indkomst og fra og med 1997 en forøgelse. For perioden under ét påvirkes den skattepligtige indkomst dog stort set ikke.

I kolonne (4) er angivet skattebesparelsen ved en skattesats på 51,6 pct. Der er tale om skattesatsen for en skattepligtig med negativ kapitalindkomst i en gennemsnitskommune. Skattebesparelsen kan direkte udledes af kolonne (3) . Til og med 1996 er der budgetteret med en skattebesparelse og fra og med 1997 en skattebetaling som følge af driftsoverskuddet.

Indbetalinger til K/S i kolonne (5) er for perioden 1988-1992 de kontante indskud, der skal foretages (ialt for perioden 38.750 kr.). For perioden 1993-1996 foretages ingen indbetalinger til K/S, og der sker heller ingen udlodninger fra selskabet. Skattebesparelsen de første

fem år overstiger årets indskud. Fra og med 1997 overstiger skatten af overskuddet udlodningerne fra selskabet. Den store udlodning i år 2005 skyldes salg af skibet.

Cash-flow i kolonne (6) angiver likviditetspåvirkningen uden rente for de enkelte år. Kolonne (6) fremkommer som (4) - (5) . Cash-flow svarer til den umiddelbare ændring af anpartshaverens disponible indkomst. Det ses, at der for perioden 1988-1996 er tale om positiv likviditet og for resten af perioden om negativ likviditet bortset fra salgsåret.

Ved vurdering af afkastet af en anpartsinvestering anvendes ofte den såkaldte kapitalværdimetode. Ved kapitalværdimetoden henføres alle ind- og udbetalinger i projektet til samme tidspunkt. Kapitalværdien opgjort på købstidspunktet benævnes nutidsværdien, der angiver formuestigningen ved anpartsinvesteringen.

Ved beregning af nutidsværdien skal derfor samtlige ind- og udbetalinger tilbagediskonteres til købstidspunktet ved valg af en passende kalkulationsrentefod. Kalkulationsrentefodens størrelse skal svare til den rente, som anpartshaveren kan låne/placere likviditet til.

Nutidsværdien af kommanditistens cash-flow udgør 19.914 kr. med en diskonteringsfaktor på 4,84 pct. p.a., svarende til en rente før skat på 10 pct. p.a.

Med en skatteprocent på 57,6 pct. og den hertil svarende diskonteringsfaktor på 4,24 pct. p.a. fås en nutidsværdi på 23.950 kr.

For perioden under ét er der som nævnt balance mellem skattebesparelserne i starten af projektet og skattebetalingerne i slutningen af projektets løbetid.

Når der til trods herfor alligevel fremkommer et samlet overskud af investeringen på 28.571 kr. er årsagen, at ikke alle indkomster beskattes. I nedenstående oversigt er vist en opdeling af beløbet på 28.571 kr.

		Før skat	Efter skat (51,6 pct)
		- kr. -	
1. Driftsresultat før afskrivninger		108.461	52.495
2. Værditab på skibet i perioden			
Salgssum	36.408 kr.		
- Anskaffelsessum	125.000 kr.		
	- 88.592 kr.	- 88.592	- 42.878
3. Skattemæssige afskrivninger netto	106.908 kr.		
+ Genvundne af skr. 1)	3 3.914 kr.		
+ Uafskrevet saldo	2.494 kr.		
Samlet afskrivningspotentiale	143.316 kr.		
- Anskaffelsessum	125.000 kr.		
Pristalsregulering	18.316 kr.	18.316	9.451
4. Genvundne afskrivninger beskattes kun med 50 pct. 33.914 kr. X 0,016 2)		543	543
5. Skattefrie kursgevinster		8.965	8.965
		47.693	28.576

1) Genvundne afskrivninger opgøres således:

Salgssum	36.408 kr.
Nedskrevet værdi	2.494 kr.
	33.914 kr.

2) De 1,6 pct. svarer til forskellen mellem beskatningsprocenterne på 51,6 og 50.

Driftsresultatet fratrukket de faktiske afskrivninger bidrager kun med ca. 1/3 af det samlede overskud. Et bidrag af samme størrelse kommer fra pristalsreguleringen af afskrivningsgrundlaget. Endelig bidrager de skattefrie kursgevinster på obligationsbeholdningen med den sidste 1/3. Det bemærkes, at gevinsten ved rentearbitragen ved DEM-lånet indgår i driftsregnskabet.

De skattemæssige afskrivninger svarer ikke til - og har i øvrigt ikke kun til formål at svare til - de "sande" afskrivninger, hvor der her lidt forenklet med "sande" afskrivninger forstås værditab som følge af teknisk/økonomisk forældelse af aktivet. Den "sande" afskrivning i ovenstående oversigt er 88.592 kr. Ved en beregning af "sande" afskrivninger forekommer der ikke genvundne afskrivninger, da den nedskrevne værdi for aktivet netop svarer til salgssummen. Dette indbærer, at de "sande" afskrivninger først kan opgøres, når aktivet er afhændet. De "sande afskrivninger" er her opgjort på grundlag af den nominelle anskaffelsessum.

Såfremt de "sande" afskrivninger fordelt ligeligt over skibets driftsperiode erstatter de skattemæssige afskrivninger i kolonne (2) i tabel 2, reduceres anpartshaverens samlede cash-flow fra 28.571 kr. til 18.577 kr. Nutidsværdien heraf er imidlertid - 2.644 kr. og den interne rente er 3,9 pct.

De skattemæssige afskrivninger sikrer således projektets rentabilitet.

5.2. Ny produktionsvirksomhed.

Projektet omfatter retten til et nyt produkt. Endvidere erhverves et delvist etableret produktionsanlæg. De samlede aktiver udgør ca. 131 mill, kr., hvoraf de ca. 75 mill. kr. udgøres af materielle anlægsaktiver. Der indgår en varebeholdning og en driftskapital på tilsammen ca. 10 mill. kr. Etablerings- og låneomkostninger udgør ca. 11 mill. kr. og køb af obligationer 14 mill. kr. svarende til en overfinansiering af samme størrelse.

Finansieringen af kapitalbehovet sker dels ved realkreditlån, dels finanslån i europæiske valutaer svarende til modværdien af 114 mill. kr. samt kommanditisternes indskud.

Det er antaget, at kommanditselskabet skal eksistere i 10 år frem til ultimo 1998, idet der er afgivet et tilbud om overtagelse af selskabets aktiver på dette tidspunkt på nærmere fastsatte vilkår.

I nedenstående tabel 3 er vist driftsresultatet for kommanditselskabet ifølge prospektet.

Tabel 3. Driftsresultat for kommanditselskabet 1988-1998.

År	Resultat før renter (1)	Nettorenteudgift (2)	Kursregulering af finanslån (3)	Resultat før afskrivning (4)
	1.000 kr.			
1988	-644	586	239	-1469
1989	967	7359	2863	-9254
1990	9221	7239	2934	-951
1991	16947	7251	3009	6687
1992	29009	7394	3083	18531
1993	37717	7113	3160	27444
1994	46421	7134	3240	36047
1995	55126	6904	3320	44901
1996	63826	5809	3403	54614
1997	72526	4539	3489	64499
1998	81221	756	3576	76890
lait	412337	62083	32314	317940

Resultatet før renter (kolonne (1)) består dels af dækningsbidrag, dels omkostninger.

Nettorenteudgifterne (kolonne (2)) består af prioritetsrenterne af de eksisterende kreditforeningslån samt renterne af finanslånet. For finanslånet er renten beregnet med 6,5 pct. årligt incl. omkostninger.

Endvidere indgår renteindtægter af obligationsbeholdningen og likviditetsreserverne. Der er budgetteret med en rente på 9 pct. p.a. af den gennemsnitlige likviditetsreserve. Der forventes et gennemsnitligt effektivt afkast af obligationsbeholdningen på 10 pct.

Der er antaget kursstigninger på 2,5 pct. årligt (kolonne 3)) • Kursrisikoen er dog i vidt omfang bortelimineret, da salget af virksomhedens produktion skal ske i en af de anvendte lånevalutaer.

Der budgetteres alene med underskud af resultatet for afskrivninger (kolonne (4)) for perioden 1988-1990. Herefter fremkommer der et betydeligt overskud, som skyldes en forudsætning om høj vækst i det budgetterede resultat før renter.

I nedenstående tabel 4 er vist økonomien i projektet for en anpart.

Tallene for resultatet før afskrivning i kolonne (1) er tallene fra tabel 3 (kolonne (4)).

Tabel 4. Projektøkonomi pr. anpart.

År	Resultat før afskrivning {1}	Afskrivninger (2)	Varelager nedskrivn. {3}	Skattemæssigt resultat (4)
	kr.			
1988	- 1469	15425	1413	- 18306
1989	- 9254	16668	- 138	- 25784
1990	- 951	13815	528	- 15294
1991	6687	11848	1080	- 6240
1992	18531	12390	718	5424
1993	27444	11558	718	15169
1994	36047	16115	718	19215
1995	44901	15368	718	28816
1996	54614	15675	718	38222
1997	64499	14663	708	49129
1998	76890	1153	- 7178	82915
1999		- 12785	0	12785
lait	317940	- 131890	0	186050

Anskaffelsessummen for de samlede afskrivningsberettigede aktiver udgør ca. 85 mill, kr. eller ca. 85.000 kr. pr. anpart. Beregningerne i prospektmaterialet er foretaget under forudsætning af maksimale skattemæssige afskrivninger (kolonne (2)) og maksimal skattemæssig nedskrivning på varelageret (kolonne (3)). Pristalsreguleringen af afskrivningsgrundlaget udgør 4 pct. årligt.

Det skattemæssige resultat (kolonne (4)) fremkommer som (l)-(2)-(3) og udgør det beløb, som kommanditisten skal medtage ved indkomstopgørelsen. Kun for de første 4 år ventes et negativt skattemæssigt resultat, mens der herefter ventes et stadigt stigende overskud. De negative afskrivninger i 1999 skyldes genvundne afskrivninger på bygninger, der beskattes som særlig indkomst med 50 pct. samt avance/tab ved salg af øvrige anlægsaktiver.

I tabel 5 er vist projektøkonomien, når anpartshaver anvender virksomhedsordningen. Tallene for det skattemæssige resultat i kolonne (1) er tallene i tabel 4 (kolonne (4)). Der er her forudsat en maksimal skatteprocent på 68,7 pct. (incl. kirkeskatteprocenten på 0,7 pct.). Forudsætningen indebærer, at anpartshaveren har negativ kapitalindkomst før virksomhedsunderskuddet. Det er endvidere forudsat, at indskuddene finansieres af en kassekredit, som ligeledes tilmeldes virksomhedsordningen. Renteudgifter og -indtægter vedrørende kassekreditten (kolonne (4)) indgår i den skattepligtige indkomst i virksomheden. Renteudgiften beregnes med 13 pct. af negativ saldo ved årets begyndelse, mens renteindtægt beregnes med 10 pct. p.a. af positiv saldo ved årets begyndelse.

Bankkontoen kan bruges i større eller mindre grad. Den mest omfattende brug af kontoen er, at virksomheden passer sig selv (som er valgt her), hvorefter der ikke er bevægelser mellem virksomhed og privatøkonomi indtil virksomhedens likvidation udover, at underskud for de første fem år (kolonne (7)) føres ud af virksomhedsordningen til fradrag i personlig indkomst (kolonne (11)).

Tabel 5. Prolektøkonomi pr. anpart i virksomhedsordning (indskud finansieret via bank-lån).

	Skatte-mæssigt resultat	Indbeta-linger	Bank konto primo	Rente-indtægt	Bank-konto ultimo	Skpl. indkomst	Skatte-besparel-se 68,7%	A-conto skat 50%	Hæveskat SI/skat 18,7/50%	Hævning fra V.O.	Cash-flow
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
	kr.										
1988	-18306	1250	0	0	-1250	-18306	12576	0	0	0	12576
1989	-25784	10000	-1250	-163	-11413	-25947	17825	0	0	0	17825
1990	-15294	6250	-11413	-1484	-19146	-16778	11526	0	0	0	11526
1991	-6240	2500	-19146	-2489	-24135	-8729	5997	0	0	0	5997
1992	5424	-5000	-24135	-3138	-23416	2286	0	1143	0	0	0
1993	15169	-11250	-23416	-3044	-21273	12125	0	6063	0	0	0
1994	19215	-15000	-21273	-2765	-17263	16449	0	8225	0	0	0
1995	28816	-21250	-17263	-2244	-11543	26572	0	13286	0	0	0
1996	38222	-27500	-11543	-1501	-3904	36721	0	18361	0	0	0
1997	49129	-35000	-3904	-508	6278	48621	0	24311	0	0	0
1998	82915	-89040	6278	628	54174	83543	0	41771	0	0	0
1999	12785	0	54174	5417	56883	18202	0	2709	49727	7156	7156
Ialt	186050	-184040	-72889	-11289	-16006	174761	47925	115868	49727	7156	55081

1) Genvundne afskrivninger, der beskattes som særlig indkomst

Overskuddet i (kolonne (6)) bliver i virksomhedsordningen og beskattes med en â conto skat på 50 pct. (kolonne (8)). Der hæves ikke fra virksomheden i løbet af perioden. Udbetalingerne fra kommanditselskabet med fradrag af â contoskatten indgår på kassekreditten.

I 1999 afhændes selskabets aktiver. Avancen på 12.785 kr. ved salg af virksomhedens aktiver beskattes som særlig indkomst med 50 pct. Der skal endvidere ske en yderligere beskatning på 18,7 pct. (kolonne (9)) af det opsparede overskud på 231.736 kr. (kolonne (8)) x 2 ved hævningen.

Indeståendet på bankkontoen ultimo 1999 (kolonne 5.11 udgør 56.883 kr. Heraf skal de 49.727 kr. anvendes til at betale hæveskat til 18,7 pct. af det opsparede overskud for perioden 1988-1999, skat af renteindtægter og skat af genvundne afskrivninger. Det resterende beløb på 7.156 kr. (kolonne (11)) udloddes til anpartshaveren.

Det samlede overskud er ca. 55.100 kr. udiskonteret. Nutidsværdien udgør 49.527 kr. , når diskonteringsfaktoren er 4,84 pct. p.a. svarende til en før-skat rente på 10 pct. p.a. og en skatteprocent på 51,6 pct.

I nedenstående oversigt er vist en omtrent opdeling af dette overskud på forskellige komponenter.

		Før skat	Efter skat (68,7 pct.)
		kr.	kr.
1. Driftsresultat før afskrivninger		317.940	99.515
2. Konstateret værditab i ejerperioden			
Salgssum	59.000 kr,		
- Anskaffelsessum	174.850 kr.		
	-115.850 kr.	- 115.850	- 36.261
3. Skattemæssige afskrivninger netto	131.890 kr.		
+ Genvundne afskr.	10.835 kr.[1]		
+ Uafskrevet saldo	48.165 kr.		
Samlet afskrivningspotentiale	190.890 kr		
- Anskaffelsessum	174.850 kr.		
Pristalsregulering	16.040 kr.	16.040	11.019
4. Genvundne afskrivninger beskattes kun med 5 0 pct. 12.785 kr. X 0,187 [2]		2.391	2.391
5. Skattefri værdistigning på grund		650	650
6. Ikke fradragsberettigede etableringsudgifter(Goodwill m.m.)		- 18.715	- 18.715
7.Kassekreditrenter		11.289	3.533
		191.167	55.096

[1] Genvundne afskrivninger opgøres således:

Salgssum	59.000 kr.
Nedskrevet værdi	48.165 kr.
	10.835 kr.

[2] De 18,7 pct. udgør forskellen mellem beskatningsprocenterne på 68,7 og 50.

Driftsresultatet med fradrag af værditabet udgør ca. 63.200 kr. efter skat eller mere end det samlede overskud. Hertil kommer et bidrag på ca. 11.000 kr. fra pristalsreguleringen af afskrivningerne, mens de ikke fradragsberettigede etableringsudgifter udgør ca. 19.000 kr.

Anvendes virksomhedsordningen ikke, skal driftsoverskuddet, bortset fra nettorenteudgifter og kurstab, beskattes som personlig indkomst, dvs. med 68,7 pct., når den personlige indkomst overstiger 216.400 kr. (1989), mens renteudgifter mv. kun har en skattevaerdi på 51,6 pct., når den samlede kapitalindkomst er negativ, og 57,6 pct., når den samlede kapitalindkomst sammen med den personlige indkomst udgør mere end 140.700 kr. (1989).

I tabel 6 er der foretaget en gennemgang for en anpartshaver, som ikke anvender virksomhedsordningen og har en personlig indkomst over 216.400 kr. og negativ kapitalindkomst.

Tabel 6. Proiektøkonomi pr. anpart med separat beskatning af personlig indkomst og kapitalindkomst 1988-1999.

År	Resultat før afskrivning (1)	Afskrivninger (2)	Varelagernedskrivn. (3)	Personlig indkomst (4)	Skat heraf 68,7% (5)	Finans. udgifter (6)	Skat heraf 51,6% (7)	Indbetalinger (8)	Cash-flow (9)
	kr.								
1988	- 644	15425	1413	- 17482	- 12010	824	- 425	1250	11185
1989	967	16668	- 138	- 15563	- 10692	10221	- 5274	10000	5966
1990	9221	13815	528	- 5121	- 3518	10173	- 5249	6250	2517
1991	16947	11848	1080	4020	2761	10260	- 5294	2500	33
1992	29009	12390	718	15901	10924	10477	- 5406	- 5000	- 518
1993	37717	11558	718	25442	17479	10273	- 5301	- 11250	- 928
1994	46421	16115	718	29589	20328	10374	- 5353	- 15000	26
1995	55126	15368	718	39041	26821	10224	- 5276	- 21250	- 295
1996	63826	15675	718	47433	32587	9211	- 4753	- 27500	- 334
1997	72526	14663	708	57156	39266	8027	- 4142	- 35000	- 124
1998	81221	1153	- 7178	87246	59938	4331	- 2235	- 89040	31337
1999	0	- 12785[1)]	0	12785[1)]	6393		0	0	- 6393
Ialt	412337	131890	0	280447	190276	94397	-48709	- 184040	42473

[1)] Genvundne afskrivninger, der beskattes som særlig indkomst med 50 pct.

Det samlede overskud udgør her ca. 42.500 kr. Nutidsværdien udgør med en diskonteringsfaktor på 4,84 pct. p.a. ca. 33.300 kr.

Sammenholdes disse værdier med de tilsvarende værdier, når anpartshaveren anvender virksomhedsskatteordningen, ses det, at det er forbundet med betydelig fordel at anvende virksomhedsskatteordningen. Dette skyldes primært, at her udgør skatteværdien af finansieringsudgifterne 68,7 pct., svarende til beskatningsprocenten for personlig indkomst. Hertil kommer muligheden for opsparing med en á conto- skat på 50 pct.

5.3. Hotelprojekt.

Interessentskabet erhverver en grund og indgår entreprisekontrakt med en hovedentreprenør om opførelse af et hotel til en fast pris. Interessentskabet indgår med en lejer en lejekontrakt, som bortset fra en forkøbsret i lejeperioden er uopsigelig i 15½ år. Det forudsættes, at interessentskabet afhænder hotellet ved lejeperiodens udløb i 2 005.

Projektet omfatter anskaffelsessum for ejendommen m.v. på ca. 93 mill. kr. og andre omkostninger samt driftskapital på ca. 16 mill. kr. Endvidere indgår køb af børsnoterede obligationer på 58 mill. kr. Der forventes en kursgevinst på ca. 8 mill. kr. ved udløbet af lejeperioden.

Kapitalbehovet på ca. 167 mill. kr. finansieres ved provenuet fra et kreditforeningslån på ca. 58 mill. kr. og et finanslån (DEM) svarende til modværdien af 100 mill. kr. Hertil kommer kontante indskud fra interessenterne.

Finanslånet forventes at løbe i 5 år. Renten er forudsat til 6 pct. p.a. incl. omkostninger. I budgettet er indkalkuleret en kursstigning på finanslånet på 3 pct. p.a.

I nedenstående tabel 7 er vist det driftsmæssige resultat for interessentskabet for hele perioden 1988-2005.

Tabel 7. Driftsresultat for interessentskabet 1988-2005.

	Lejeindtægt m.v. (1)	Nettorenteindtægt (2)	Kursregulering af finanslån (3)	Resultat før afskrivn. (4)
	1.000 kr.			
1988	-3168	-7	-247	-3422
1989	-2527	-2988	-3008	-8523
1990	4074	-7059	-3097	-6082
1991	4919	-6972	-3192	-5245
1992	5846	-6846	-3286	-4286
1993	6861	-6857	-3383	-3379
1994	7970	-7011	-3487	-2528
1995	9181	-7075	-3591	-1485
1996	10502	-7032	-3700	-230
1997	11102	-6900	-3810	392
1998	11736	-6704	-3924	1108
1999	12405	-6508	-4042	1855
2000	13113	-6331	-4163	2619
2001	13861	-6112	-4288	3461
2002	14651	-5844	-4418	4389
2003	15486	-5518	-4548	5420
2004	16368	-5125	-4685	6558
2005	920	-595	-397	-72
Ialt	153300	-101484	-61266	-9450

Lejeindtægt m.v. (kolonne (1)) består af lejeindtægt med fradrag af omkostninger. Lejeindtægten er en forud fastsat procentandel af lejeberegningsgrundlaget og forventes at være stigende i løbet af lejeperioden.

Omkostningerne består af administrationsvederlag og vederlag til lejeren for markedsføring af hotellet.

Nettorenteindtægt (kolonne (2)) består af 4 poster: renteudgifter på finanslån og på prioritetslån, renteindtægter fra obligationsbeholdningen samt likviditetsrente. Likviditetsrenten er beregnet med 9 pct. p.a. af den gennemsnitlige overskydende likviditet.

Kursreguleringen fremgår af kolonne (3) og resultatet før afskrivning af kolonne (4). Det ses af tallene, at der budgetteres med underskud frem til og med 1996. For hele perioden under ét er der ligeledes budgetteret med underskud.

I nedenstående tabel 8 er vist virkningen af projektet. Det er forudsat, at anpartshaveren benytter virksomhedsordningen. Indskuddene i interessentskabet er finansieret gennem en kassekredit, der placeres i virksomhedsordningen.

Tabel 8. Projektøkonomi pr. anpart i virksomhedsordning og indskud finansieret via kassekredit.

	Resultat før afskrivning	Afskrivninger	Skattemæssigt resultat	Kassekredit primo	Indskud /træk ks.kredit	Rente kassekredit	Kassekredit ultimo	Skattepligtig indkomst	Skattebespa-relse 68,7 pct.	Cash-flow
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
		kr.								
1988	-3422	0	-3422	0	2000	0	2000	-3422	2351	2351
1989	-8523	5674	-14197	2000	7000	260	9260	-14457	9932	9932
1990	-6082	5668	-11750	9260	6000	1204	16464	-12954	8899	8899
1991	-5245	5242	-10487	16464	5000	2140	23604	-12627	8675	8675
1992	-4286	4978	-9264	23604	5000	3069	31673	-12333	8472	8472
1993	-3379	4832	-8211	31673	0	4117	35790	-12328	8470	8470
1994	-2528	4772	-7300	35790	0	4653	40443	-11953	8212	8212
1995	-1485	4780	-6265	40443	0	5258	45700	-11523	7916	7916
1996	-230	4838	-5068	45700	0	5941	51641	-11009	7563	7563
1997	392	4934	-4542	51641	0	6713	58355	-11255	7732	7732
1998	1108	5062	-3954	58355	0	7586	65941	-11540	7928	7928
1999	1855	1620	235	65941	-1600	8572	72913	-8337	5728	5728
2000	2619	1648	971	72913	-2000	9479	80392	-8508	5845	5845
2001	3461	1686	1775	80392	-2400	10451	88443	-8676	5960	5960
2002	4389	1732	2657	88443	-2800	11498	97140	-8841	6073	6073
2003	5420	1788	3632	97140	-3200	12628	106569	-8996	6180	6180
2004	6558	1298	5260	106569	-3600	13854	116823	-8594	5904	5904
2005	-72	0	-72	116823	-40463	15187	91547	-15259	10483	10483
2006	0	-53852[1)]	53852	91547	0	11901	103448	41951	-20785	- 124233
Ialt	-9450	6700	-16150		-31063	134511		-150661	111539	8091

1) Genvundne afskrivninger, der beskattes med 50 pct.

Tallene i kolonne (1) svarer til tallene i kolonne (4) fra tabel 7 for en anpartshaver pr. anpart.

I kolonne (2) er vist de årlige skattemæssige afskrivninger. Det samlede afskrivningsgrundlag for hver anpartshaver er 47.338 kr. For så vidt angår bygningsafskrivninger er der forudsat 4 pct.'s afskrivning i 10 år og herefter 1 pct. i 6 år. For særlige installationer er der forudsat afskrivning med 8 pct. i 10 år og herefter 4 pct. i 5 år. Inventaret afskrives ligeledes maksimalt. Der er budgetteret med prisstigninger på 4 pct. årligt.

Det skattemæssige resultat i kolonne (3) fremkommer som (1) - (2). Kolonnerne (4) - (7) viser kassekreditten saldo primo året, træk/indskud på kassekreditten, rentetilskrivning og saldo ultimo året. Renteudgiften i kolonne (6) tilskrives uden ydelser fra den private økonomi.

I kolonne (8) er vist virkningen på den skattepligtige indkomst, der fremkommer som kolonne (3) 161.

Skattebsparelsen ved en skatteprocent på 68,7 er vist i kolonne (9) og cash-flow i kolonne (10). Der er en positiv likviditet (skattebesparelse) i alle årene. Der er ingen bevægelser mellem virksomhedsordningen og den private økonomi bortset fra underskudsoverføringen til fradrag i den personlige indkomst.

Den negative saldo på kassekreditten når en betydelig størrelse inden udlodningen i 2005, jfr. kolonne (7). I dette år afhændes hotellet og de øvrige aktiver. Salget udløser beskatning af genvundne afskrivninger på 53.852 kr. I dette beløb fradrages årets renteudgift på kassekreditten, således at beløbet til beskatning i år 2006 netto udgør 41.951 kr. Skattebeløbet af genvundne afskrivninger med fradrag af skatten af renteudgiften på kassekredit (kolonne (6)) udgør 20.785 kr., jfr. kolonne (9).

I år 2006 skal kassekreditten på 103.448 kr.

indfries, jfr. kolonne (4). Endvidere skal der betales skat på 20.785 kr., og det samlede beløb på 124.233 kr. fkolonne (10)) må derfor indfries fra den private del ud af de foregående års skattelettelser.

Det samlede overskud af investeringen er på 8.091 kr. udiskonteret. Nutidsværdien udgør 38.723 kr., når diskonteringsfaktoren er 4,84 pct. p.a. svarende til en før-skat rente på 10 pct. og en skatteprocent på 51,6 pct.

I nedenstående oversigt er vist en omtrentlig opdeling af beløbet på 8.091 kr.

			Før skat	Efter skat (68,7 pct.)
			kr.	
1.	Driftsresultat før afskrivning		-9.446	-2.957
2.	Værditab i perioden			
	a. Bygninger	0 kr.		
	b. Installationer	7.640 kr.		
	c. Inventar	8.930 kr.		
	I alt	16.570 kr.	-16.570	-5.186
3.	Værdi af pristalsregulering			
	Foretagne afskrivninger	60.552 kr.		
	- genvundne	53.852 kr.		
	- faktiske	16.570 kr.		
	Ialt	-9.870 kr.[1]	-9.870	-6.781
4.	Lav beskatning af genvundne afskrivninger 0,187 x 53.852 kr.		10.070	10.070
5.	Skattefrie værdistigninger			
	a. Fast ejendom	54.894 kr.		
	b. Obligationer	8.280 kr.		
	Ialt	63.174 kr.	63.174	63.174
6.	Ikke-fradragsberettigede omkostninger		-5.200	-5.200
7.	Kassekreditrenter		-134.511	-44.137[2]
			-102.351	8.983

[1] De skattemæssige afskrivninger udgør efter modregning af genvundne afskrivninger 6.700 kr. Da værditabet udgør 16.570 kr. fremstår pristalsreguleringen som en ulempe. Dette skyldes, at de foretagne bygningsafskrivninger pristalsreguleres frem til salgsåret ved opgørelsen af de genvundne afskrivninger.

[2] Renteudgiften i år 2006 er alene beregnet med en fradragsværdi på 51,6%, da virksomhedsordningen ikke anvendes.

Det er bemærkelsesværdigt, at et samlet underskud af projektet <u>før</u> skat kan vendes til et overskud <u>efter</u> skat.

Årsagen hertil er flere forhold. For det første er den lavere beskatning af genvundne afskrivninger ved salg af betydning, idet den foretagne pristalsregulering ikke beskattes.

For det andet er visse indkomster skattefrie. Ejendomsværdistigningen er i dette tilfælde ikke omfattet af ejendomsavancebeskatningeloven, da ejertiden er over 7 år. Endvidere er de skattefrie kursgevinster på obligationsbeholdningen af betydning.

For det tredje og af væsentlig betydning er underskudsoverføringen af den tilskrevne renteudgift på kassekreditten og det negative resultat før afskrivninger til fradrag i anden indkomst.

De "sande" afskrivninger i ovenstående oversigt er 16.570 kr. Der er ikke værditab på bygninger, men alene på installationer og inventar. Såfremt anpartshaveren skulle anvende en "sand" afskrivningsprofil i stedet for de skattemæssige afskrivninger på i alt 60.552 kr. ville anpartshaverens cash-flow blive reduceret fra 8.091 kr. til 4.802 kr. Nutidsværdien heraf er 27.000 kr.

<u>5.3.1. Sammenligning af investering gennem et aktieselskab og et interessentskab.</u>

Et mål for rimeligheden af afkastet af anpartsinvesteringen kan være at sammenligne investeringen med en investering af samme størrelse i forskellige virksomhedsformer. Herved belyses skattereglernes betydning for et forskelligt afkast af samme investering ved forskellige placeringer. Tilvejebringelse af kapital af den størrelse, som er det typiske i anpartsprojekter, vil normalt ske i aktieselskabsform. Det kan derfor anføres, at det afkast, som skattereglerne for aktiebesiddelse giver, er et rimeligt udgangspunkt for vurderingen af det afkast, som samme investering i andre selskabsformer bør give.

5.3.1.1. Investering gennem et aktieselskab.

Der er i det følgende foreitaget en sammenligning af fordelagtigheden for en person ved at investere i hotelprojektet gennem et aktieselskab og et interessentskab.

Det er forudsat, at aktieselskabet ikke har indkomst fra andre kilder end hotelprojektet og afkast af ubunden egenkapital. Det er endvidere forudsat, at der under begge selskabsformer udføres samme erhvervsmæssige aktivitet. Betalingerne vedrørende hotelprojektet mv. er derfor identiske i de to selskabsformer. Investor skyder således 25.000 kr. svarende til indskuddene på en anpart på 100.000 kr. ind i selskabet mod tilsvarende aktier. Da beløbet i sin helhed ikke forfalder til betaling umiddelbart, kan de senere betalinger sættes på rente i selskabet. Herved bliver beløbet kun 20.494 kr. Det er forudsat, at investor har dette beløb til rådighed. Af hensyn til sammenligneligheden må det forudsættes, at investor i interessentskabssituationen har samme beløb til rådighed, som sættes til forrentning. Dette beløb er således ikke nødvendig til driften af interessentskabet, men er en for interessentskabets drift uvedkommende investering.

I tabel 9 er vist forløbet af betalinger m.v., når investeringen sker gennem et aktieselskab. Beløbene er angivet for en aktionær med en andel af projektet svarende til en anpart på 100.000 kr.

Beløbene i kolonne (1) svarer til beløbene i kolonne (1) i tabel 8. Afskrivningerne i kolonne (2) er fastlagt således, at de sikrer, at der i det meste af perioden ikke skal betales skat. I de sidste 4 år betales der dog skat. Afskrivningsbeløbene er derfor enten meget små eller der foretages slet ingen afskrivninger. Dette gør afskrivningerne og dermed pristalsreguleringen tilsvarende større. På grund af den større pristalsregulering bliver de samlede afskrivninger her større end i interessentskabssituationen.

Tabel 9. Projektekonomi for anpartshaver 1 et aktleaelekab.

	Resultat før afskrivning (1)	Afskrivninger (2)	Skattemæssigt resultat (3)	Indskudskapital primo (4)	Forbrug/tilgang (5)	Rente (6)	Indskudskapital ultimo (7)	Skpl. indkomst (8)	Tabte underskud (9)	Skat (10)	Cash-flow (11)
	kr.										
1988	-3422	0	-3422	0	2000	0	18494	-3422	0	0	-20494
1989	-8523	0	-8523	18494	7000	1849	13343	-6674	0	0	0
1990	-6082	0	-6082	13343	6000	1334	8678	-4748	0	0	0
1991	-5245	0	-5245	8678	5000	868	4545	-4377	0	0	0
1992	-4286	0	-4286	4545	5000	455	0	-3831	0	0	0
1993	-3379	0	-3379	0	0	0	0	-3379	3422	0	0
1994	-2528	0	-2528	0	0	0	0	-2528	6674	0	0
1995	-1485	0	-1485	0	0	0	0	-1485	4748	0	0
1996	-230	0	-230	0	0	0	0	-230	4377	0	0
1997	392	0	392	0	0	0	0	392	3439	0	0
1998	1108	0	1108	0	0	0	0	1108	2271	0	0
1999	1855	0	1855	0	-1600	0	1600	1855	673	0	0
2000	2619	1294	1325	1600	-2000	160	3760	1485	0	0	0
2001	3461	3607	-146	3760	-2400	376	6536	230	0	0	0
2002	4389	4238	151	6536	-2800	654	9990	804	0	0	0
2003	5420	3979	1441	9990	-3200	999	14189	2440	0	402	0
2004	6558	3826	2732	14189	-3600	1419	19207	4151	0	1220	0
2005	-72	-7327	7255	19207	-40463	1921	61591	9176	0	2075	0
2006	0	0	0	61591	0	6159	67750	6159	0	7388	60363
Ialt	-9450	9618	-19068		-31063	16193		-2874	-25604	11085	39869

Afskrivningsbeløbet i år 2005 er således genvundne afskrivninger ved afhændelsen af hotellet. Det skattemæssige resultat i kolonne (3) fremkommer som (1) (2). I kolonnerne (4) - (7) er vist udviklingen i de ubundne midler. Der foretages de samme ind- og udbetalinger som for en interessent, jf. kolonne (5). I kolonne (6) er der beregnet en renteindtægt på 10 pct. af primosaldoen i kolonne (4). Den skattepligtige indkomst i kolonne (8) fremkommer som summen af det skattemæssige resultat i kolonne (3) og renterne af de ubundne midler i kolonne (6).

I kolonne (9) er vist de tabte underskud, idet der alene er adgang til underskudsfremførsel i maksimalt 5 år. I 1993 tabes således adgangen til modregning af underskud for 1988, idet der for 1993 er skattemæssigt underskud af årets drift. I 1997 udgør det tabte fremførte underskud for 1992 netto 3.439 kr., nemlig overskuddet for 1997 af årets drift på 392 kr. med fradrag af underskuddet for 1992 på 3.831 kr.

For hele perioden bliver der tale om et skattemæssigt underskud på 2.874 kr. Det er forudsat, at selskabet ikke løbende udlodder udbytter, således at cash-flow i kolonne (11) alene består af indskuddet i 1988 og likvidationsprovenu i år 2006. Det antciges, at der er tale om en mindretalsaktionær, således at aktierne kan sælges skattefrit efter 3 års ejertid. Den akkumulerede likviditet udgør 39.869 kr. Nutidsværdien heraf udgør 5.286 kr. med en diskonteringsfaktor på 4,84 pct. p.a. Den interne rente er på 6,19 pct.

5.3.1.2. Investering gennem et interessentskab.

I tabel 10 er vist forløbet af betalinger m.v., når investeringen sker gennem et interessentskab. Det drejer sig om en anpart på 100.000 kr.

Tabel 10. Projektøkonomi for en anpartshaver i et interessentskab.

	Skatte-mæssigt resultat	Kasse-kredit primo	Indskud /træk ks.kredit	Rente kasse-kredit	Kasse-kredit ultimo	Skatte-pligtig indkomst	Skatte-bespa-relse 68,7%	Bankbog primo	Rente 10%	Skat 51,6%	Bankbog ultimo	Cash-flow
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
	kr.											
1988	-3422	0	2000	0	2000	-3422	2351	0	0	0	20494	-18143
1989	-14197	2000	7000	260	9260	-14457	9932	20494	2049	1057	21486	9932
1990	-11750	9260	6000	1204	16464	-12954	8899	21486	2149	1109	22526	8899
1991	-10487	16464	5000	2140	23604	-12627	8675	22526	2253	1162	23616	8675
1992	-9264	23604	5000	3069	31673	-12333	8472	23616	2362	1219	24759	8472
1993	-8211	31673	0	4117	35790	-12328	8470	24759	2476	1278	25957	8470
1994	-7300	35790	0	4653	40443	-11953	8212	25957	2596	1339	27214	8212
1995	-6265	40443	0	5258	45700	-11523	7916	27214	2721	1404	28531	7916
1996	-5068	45700	0	5941	51641	-11009	7563	28531	2853	1472	29912	7563
1997	-4542	51641	0	6713	58355	-11255	7732	29912	2991	1543	31360	7732
1998	-3954	58355	0	7586	65941	-11540	7928	31360	3136	1618	32877	7928
1999	235	65941	-1600	8572	72913	-8337	5728	32877	3288	1696	34469	5728
2000	971	72913	-2000	9479	80392	-8508	5845	34469	3447	1779	36137	5845
2001	1775	80392	-2400	10451	88443	-8676	5960	36137	3614	1865	37886	5960
2002	2657	88443	-2800	11498	97140	-8841	6073	37886	3789	1955	39720	6073
2003	3632	97140	-3200	12628	106569	-8996	6180	39720	3972	2050	41642	6180
2004	5260	106569	-2600	13854	116823	-8594	5904	41642	4164	2149	43658	5904
2005	-72	116823	-40463	15187	91547	-15259	10483	43658	4366	2253	45771	10483
2006	53852	91547	0	11901	0	41951	-20785	45771	4577	2362	47986	-76247
Ialt	-16150		-31063	134511		-150661	111539		56801	29309		35583

Beløbene i kolonne (1)-(7) er identiske med kolonne (3)-(9) i tabel 8. I kolonnerne (8) - (11) er vist udviklingen i bankbogen, hvorpå de 20.494 kr. er

placeret i 1988. Af kolonne (8) fremgår bankbogens saldo primo og af kolonne (11) saldoen ultimo. I kolonne (9) er anført rentetilskrivningen og i kolonne (10) skatten heraf. Den samlede likviditet, jf. kolonne (12), udgør her 35.583 kr., og nutidsværdien udgør 38.723 kr.

Det fremgår af ovenstående, at investeringen i hotelprojektet er mere fordelagtigt, når det sker gennem et interessentskab, idet nutidsværdien her udgør det største beløb. I aktieselskabssituationen er hæftelsen dog begrænset til 20.494 kr., mens den i interessentskabssituationen er ubegrænset.

5.4. Udenlandsk ejendom.

Kommanditselskabet erhverver en ejendom beliggende i Vesttyskland. Ejendommen er udlejet primært på langtidslejemål.

Kommanditselskabet erhverver ejendommen til ca. 24 mill. DEM kontant. Der optages et finanslån i DEM svarende til modværdien af ca. 127 mill. kr. Kommanditisternes indskud udgør ca. 24 mill. kr. Købesummen for udlejningsejendommen incl. omkostninger udgør ca. 98 mill. kr. Der er herefter knap 53 mill. kr. til rådighed for køb af danske obligationer (overfinansiering).

I nedenstående tabel 11 er vist driftsresultatet for kommanditselskabet ifølge prospektet.

Tabel 11. Driftsresultat for kommanditselskabet 1988-2002

	Lejeindtægt mv. (1)	Nettorenteindtægt (2)	Kursregulering af finanslån (3)	Resultat før afskrivn. (4)	Kursgev. obligationer (5)
	1000 kr.				
1988	465	-309	956	-799	73
1989	5378	-3720	3846	-2188	924
1990	5636	-3756	3963	-2083	967
1991	5905	-3778	4081	-1953	1018
1992	6185	-3785	4203	-1803	1073
1993	6484	-3771	4329	-1616	1135
1994	6793	-3738	4460	-1406	1200
1995	7116	-3676	4592	-1152	1276
1996	7455	-3589	4732	-867	1356
1997	7815	-3473	4871	-530	1451
1998	8189	-3324	5021	-155	1549
1999	8578	-3131	5171	277	1662
2000	8989	-2895	5327	768	1785
2001	9415	-2629	5485	1300	1920
2002	9865	-2335	5650	1881	2062
Ialt	104269	-47909	66686	-10326	19451

Resultatet i kolonne (1) består af den årlige lejeindtægt med fradrag af administrationsomkostninger. Lejeindtægten er fastsat til 1,9 mill DEM årligt med en forventet årlig lejestigning på 1,6 pct. Administrationsomkostningerne er i udgangsåret 1,1 mill. kr. med en forventet årlig prisstigning på 4 pct.

Nettorenteindtægten i kolone (2) består af renteindtægter fra obligationsbeholdningen med fradrag af renteudgifter vedrørende finanslånet. Finanslånet er budgetteret med en gennemsnitlig rente på 6% p.a. incl.

provision. Obligationsbeholdningen er budgetteret til at give et afkast på 9,5 pet.

Der er budgetteret med et kurstab på 3,0 pet. p.a. på finanslånet, jf. kolonne (3)•

Kolonne (4) for resultatet før afskrivning fremkommer som (1) + (2) - (3). Det ses, at der i størstedelen af projektets løbetid er budgetteret med et negativt driftsresultat før afskrivninger, og for perioden under ét udgør det ca. 10 mill. kr.

I kolonne (5) er angivet de skattefrie kursgevinster af obligationsbeholdningen. Kursgevinster er budgetteret til 1,75 pct. af det gennemsnitlige afkast.

De danske anpartshavere vil være begrænset skattepligtige til Vesttyskland af indkomsten fra ejendommen. Opgørelsen af den begrænsede skattepligtige indkomst foretages efter tyske regler og omfatter driftsoverskud med fradrag af finansieringsudgifter og skattemæssige afskrivninger. Det er i prospektmaterialet antaget, at den skattepligtige indkomst ved disse fradrag kan nedbringes til 0 i alle årene.

En dansk anpartshaver er efter globalindkomstprincippet også skattepligtig til Danmark af indkomsten fra den vesttyske ejendom. Anpartshaveren skal således ved den danske indkomstopgørelse ligeledes medregne indtægter fra den vesttyske ejendom opgjort efter danske regler. Indtægter fra udlandet reduceres med de fradrag, som kan henføres til den udenlandske indkomstkilde. Herefter skal der gives nedslag for den udenlandske nettoindkomst. Efter den dansk-vesttyske dobbeltbeskatningsoverenskomst (exemptionsoverenskomst) skal Danmark give et nedslag i den danske skat, beregnet som den del af den danske skat, som forholdsmæssigt falder på den tyske indkomst (uanset hvor meget der er betalt i tysk skat).

I nedenstående tabel 12 er vist virkningen af projektet for en anpartshaver med en anpart på 100.000 kr.

Det er forudsat, at anpartshaveren benytter virksomhedsordningen. Indskuddet finansieres gennem en kassekredit, der placeres i virksomhedsordningen. Endvidere er det forudsat, at anpartshaveren har negativ kapitalindkomst.

Tabel 12. Projektøkonomi for anpartshaver i virksomhedsordning og indskud finansieret via kassekredit.

	Resultat før afskrivn.	Afskrivninger	Skattemæssigt resultat	Kassekredit primo	Indskud /træk ks.kredit	Rente kassekredit	Kassekredit ultimo	Skattepligtig indkomst	Skattebespa-relse 68,7 pct.	Cash-flow
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
	kr.									
1988	-799	402	-1201	0	24000	0	24000	-1201	825	825
1989	-2188	402	-2590	24000	0	3120	27120	-5710	3922	3922
1990	-2083	402	-2485	27120	0	3526	30646	-6010	4129	4129
1991	-1953	402	-2355	30646	0	3984	34630	-6339	4355	4355
1992	-1803	402	-2205	34630	0	4502	39131	-6707	4608	4608
1993	-1616	402	-2018	39131	0	5087	44218	-7105	4881	4881
1994	-1406	402	-1808	44218	0	5748	49967	-7556	5191	5191
1995	-1152	402	-1554	49967	0	6496	56463	-8050	5530	5530
1996	-867	402	-1269	56463	0	7340	63803	-8609	5914	5914
1997	-530	402	-931	63803	0	8294	72097	-9226	6338	6338
1998	-155	402	-557	72097	0	9373	81470	-9929	6822	6822
1999	277	402	-125	81470	0	10591	92061	-10716	7362	7362
2000	768	402	366	92061	-247	11968	103781	-11602	7970	7970
2001	1300	402	898	103871	-615	13492	116658	-12593	8651	8651
2002	1881	402	1479	116658	-1007	15166	130817	-13686	9402	9402
2003				130817	-100415	17006	47408	-17006	8775	-38633
Ialt	-10326	6027	-16353		-78284	125692		-142045	94677	47268

Tallene i kolonne (1) er tallene i kolonne (1) i tabel 11 delt med 1000.

[1] kolonne (2) er vist de årlige skattemæssige afskrivninger. Der er kun foretaget skattemæssige af-

skrivninger på seerlige installationer på 4 pct. årligt uden pristalsregulering. Afskrivningsgrundlaget udgør 10.045 kr. for hver anpartshaver.

I kolonne (3) er angivet det skattemæssige resultat, der fremkommer som kolonne (1) - (2).

Kolonnerne (4)-(7) viser kassekreditten primo året, træk/indskud på kassekreditten, rentetilskrivning og kassekreditten ultimo året.

I kolonne (8) er vist virkningerne på den skattepligtige indkomst, der beregnes som kolonne (3) - (6).

I kolonne (9) er vist skattebesparelsen af fradraget i den skattepligtige indkomst ved en skatteprocent på 68,7 pct. Da virksomhedsindkomsten i kolonne (8) for hele perioden er negativ, beregnes der ikke skat af den tyske indkomst, hvorfor der ikke sker nogen lempelsesberegning.

I kolonne (10) er vist anpartshaverens cash-flow. Der er positiv likviditet (skattebesparelse) i alle årene, bortset fra projektets sidste år.

I år 2003 afhændes ejendommen. Fortjeneste ved salg af fast ejendom i Vesttyskland, udløser, bortset fra næringstilfælde, ikke skat i Vesttyskland for begrænset skattepligtige, såfremt ejendommen har været ejet i mere end 2 år.

Kassekreditten, der primo slutåret er nået op på et træk på 130.817 kr., skal indfries. Provenuet fra salget af ejendommen på 100.415 kr. anvendes til at reducere kassekreditten, jf. kolonne (5).

Det er her antaget, at der ikke betales særlig indkomstskat af den fortjeneste, som de her i landet bosiddende anpartshavere opnår ved salg af fast ejendom i Tyskland, jf. dobbeltbeskatningsoverenskomsten mellem Danmark og Tyskland. Dobbeltbeskatningsoverenskomsten tillægger Tyskland retten til beskatning af avance ved salg.

Der skal herefter hæves et beløb fra den private del af økonomien svarende til indfrielse af den reste-

rende saldo på kassekreditten ultimo året modregnet med skattebesparelsen af rentetilskrivningen på kassekreditten. Rentetilskrivningen, jf. kolonne (6). udgør 17.006 kr. og skattebesparelsen ved en skatteprocent på 51,6 pct. udgør 8.775 kr. Kassekreditten udviser ultimo året 47.408 kr. Efter modregning af skatteværdien af årets renteudgift på 8.775 kr. skal der herefter kun hæves 38.633 kr. fra den private del af økonomien for at indfri kassekreditten.

Det samlede overskud af investeringen er på 47.268 kr. Nutidsværdien udgør 39.513 kr. ved en diskonteringsfaktor på 4,84 pct. p.a. svarende til en før skat rente på 10 pct. og en skatteprocent på 51,6 pct.

I nedenstående oversigt er vist en opdeling af overskudsbeløbet.

	Før skat	Efter skat (68,7 pct.)
	kr.	
1. Driftsresultat før afskrivninger	- 10.326	- 3.232
2. Konstateret værditab i ejerperioden	0	0
3. Skattemæssige afskrivninger	6.027	4.141
4. Skattefrie værdistigninger på:		
a. Ejendom	69.153	69.153
b. Obligationer	19.451	19.451
5. Kassekreditrenter	- 125.692	- 42.250
	- 41.387	47.263

Projektet giver et underskud før skat men overskud efter skat.

Der er ikke budgetteret med et værditab i ejerperioden på ejendommen.

Den afgørende grund til at et underskud før skat vendes til et overskud efter skat er, at underskudskomponenterne er skattemæssigt fradragsberettigede, medens værdistigningen af skattefri, samt at de fradragsberettigede beløb kan fratrækkes i anden indkomst, herunder i dansk indkomst. Skatteværdien af underskudsmodregningen af de påløbne renteudgifter på kassekreditten udgør 83.442 kr.

6. Statsfinansielle og samfundsøkonomiske virkninger af anpartsprojekterne.

Modstanderne af de gældende regler på anpartsområdet argumenterer navnlig med, at de udbudte projekter ofte er tabsgivende før skat eller ikke giver en positiv real forrentning. Det er således en forudsætning for, at projekterne kan løbe rundt, at de skattemæssige afskrivningsmuligheder m.m. udnyttes fuldt ud. Endvidere henviser man til, at anpartsprojekterne "flytter" afskrivninger fra foretagender, hvor skatteværdien er lav, til en række investorer med høj marginalskat gennem den passive kapitalanbringelse. Herved påføres det offentlige et provenutab, og anpartshaverne får mulighed for at slippe for en del af deres skattebyrde på de øvrige skatteyderes bekostning.

Omvendt argumenterer tilhængerne af de gældende regler med, at reglerne medvirker til at fremskaffe risikovillig kapital til gavn for produktion og beskæftigelse. Det påpeges endvidere, at adgangen til at erhverve anparter står åben for alle, og at der ikke gælder andre skatteregler for anpartshavere end for øvrige selvstændige erhvervsdrivende.

I det følgende gennemgås først de sparsomme statistiske oplysninger, der findes vedrørende anpartsområdet. På grundlag heraf søges der foretaget en vurdering af de statsfinansielle virkninger af anpartsprojekterne. Afslutningsvis diskuteres nogle aspekter af de samfundsøkonomiske virkninger af anpartsprojekterne.

6.1. Statistisk belysning og statsfinansielle virkninger.

De statistiske oplysninger om anpartsområdet er uhyre sparsomme. Dette hænger naturligt sammen med, at der på grund af manglende selskabsretlig eller skatteretlig regulering af området ingen registrering sker af

kommanditselskaber, interessentskaber mv. Det er således ikke muligt at angive, hvor mange anpartsprojekter, der findes. Det er derfor heller ikke muligt at angive deres samlede størrelse, hverken målt ved størrelsen af aktiverne eller omsætningen.

Ligeledes findes der ingen opgørelser over det samlede antal anpartshavere bortset fra antallet af anpartshavere, som er omfattet af reglerne om biskibsvirksomhed. Dette antal udgjorde i 1987 ca. 95.000. Deres samlede nettofradrag udgjorde ca. 3,2 mia. kr. Da der her er tale om kapitalindkomst, kan skattebesparelsen opgøres til ca. 1,7 mia. kr. i 1987 for stat og kommuner under et.

For anparter uden for skibsområdet foreligger der som nævnt ikke en tilsvarende opgørelse. Der er her tale om mange forskellige anpartstyper. Det drejer sig bl.a. om ca. 10 år gamle ejendomsprojekter, som i nogle tilfælde nu giver overskud, medens der i andre stadig er tale om underskud. Endvidere drejer det sig om nogle leasingprojekter fra starten af 1980'erne, som typisk vil være underskudsprojekter, dvs. projekter der er lagt an på at give underskud gennem en årrække. Endelig er der nogle ejendomsprojekter og hotelprojekter fra de seneste år, som også vil være underskudsprojekter. Det gælder desuden, at nogle af de ældre projekter helt eller delvist kan være anskaffet for investeringsfondsmidler, således at de typisk vil være overskudsprojekter.

Det er på denne baggrund vanskeligt at skønne over det samlede fradragsbeløb for dette område, men antages det f.eks., at fradragene vedrørende investeringerne i anpartsprojekter uden for skibsområdet er halvt så store, udgør det samlede nettofradrag her ca. 1,5 mia. kr. og skatteværdien heraf udgør med en gennemsnitlig marginalskatteprocent på 66 pct. ca. 1 mia. kr.

De anførte skattebesparelser vil i et vist omfang blive modsvaret af højere skattebetaling fra projektudbydere og brugere af leasede aktiver. Det er ikke

muligt at skønne over størrelsen af denne effekt.

Statsskattedirektoratet har foretaget en opgørelse på grundlag af de anpartsprojekter, der i 1988 blev udbudt som publikumsselskaber gennem annoncering i dagspressen. Antallet af gennemførte projekter er 57, og den pålydende værdi af anparterne udgør 6,9 mia. kr. Skattebesparelsen som følge af de skattemæssige underskud er for indkomståret 1988 opgjort til 0,5 mia. kr., og for indkomståret 1989 til 0,6 mia. kr. Hertil kommer, at der også gennemføres mindre anpartsprojekter i mere lukkede investorkredse, f.eks. fra advokat- eller revisorfirmaer. Det er ikke muligt at skønne over skattebesparelser ved disse projekter.

En del af anpartshavernes skattebesparelse vil umiddelbart blive opvejet af et provenu ved beskatning af genvundne afskrivninger, mindre tabsfradrag o.l. hos sælgerne af aktiverne. Det er endvidere ikke givet, at alle anparter er afsat til private investorer, selvom projektet gennemføres. Dette trækker også i retning af en lavere skattebesparelse. Det er derfor ikke muligt at angive størrelsen af den samlede virkning af anpartsprojekterne.

Hvis muligheden for at investere i anpartsprojekter ikke var tilstede, må det antages, at en del investorer ville benytte andre måder til at nedbringe deres skattebetaling. Det kan f.eks. dreje sig om indbetaling på pensionsordninger eller køb af værdipapirer for lånte midler med henblik på at opnå skattefrie kursgevinster.

De anførte skattebesparelser må ikke forveksles med egentlige provenutab som følge af anpartsprojekterne, idet skattebesparelserne i starten af et projekt til dels opvejes af skatteforøgelser senere i projektet.

Egentlige provenutab fremkommer, når anpartsformen medfører, at skatteværdien af underskud beregnes med en højere marginalskat, end hvis projekterne gennemføres i selskabsform, herunder også det forhold at underskud-

dene alternativt ikke kan udnyttes. Forskellen mellem fradragsværdien af afskrivninger, typisk 68 pct., og beskatningen af genvundne afskrivninger på 50 pct. medfører også et provenutab. Forskellen i marginalskatteprocenten kan dog i nogle situationer medføre en provenugevinst.

Ovenstående betragtninger bygger på den antagelse, at anpartsprojekternes investeringer i nye aktiver alternativt var blevet gennemført i en anden organisationsform, eller at der i anpartsprojekterne investeres i eksisterende ciktiver. I det omfang anpartsreglerne fører til samfundsøkonomiske urentable investeringer, jf. nedenstående, fremkommer der også der et egentlig provenutab.

6.2. Samfundsøkonomiske virkninger af anpartsprojekterne.

Et væsentligt argument fra tilhængere af de gældende regler på anpartsområdet er, at de medvirker til at fremskaffe risikovillig kapital til erhvervslivet til gavn for produktion og beskæftigelse. Denne kapitaltilførsel er endog væsentlig større end den kapitaltilførsel, der sker gennem børsintroduktioner.

Set ud fra et vækstsynspunkt er dette naturligvis et positivt forhold, men ved en bredere samfundsøkonomisk vurdering må det dog påpeges, at det samfundsmæssigt kan være en forholdsvis dyr måde at fremskaffe risikovillig kapital på. Når kapitalfremskaffelsen sker gennem anpartsprojekter i form af kommanditselskaber og interessentskaber, bliver den subsidieret gennem anpartshavernes adgang til at modregne underskuddet ved den erhvervsmæssige virksomhed i anden indkomst, som regel højt beskattet personlig indkomst, med umiddelbart følgende skattetab for det offentlige. Der sker ikke en tilsvarende subsidiering, når kapitalfremskaffelsen sker gennem aktieudstedelse, da underskud hér kun kan modregnes i et fremtidigt overskud, hvis der er tale om en ny virksomhed.

For anpartshaveren er der dog endvidere den forskel mellem investering gennem et kommanditselskab og et aktieselskab, at den formelle hæftelse ved investeringen i kommanditselskabet som regel er betydelig større end det indskudte beløb. Dette er ikke tilfældet ved investering gennem aktieselskaber. Risikoen for yderligere tab ved investering i kommanditselskaber er dog som oftest søgt mindsket ved komplicerede konstruktioner med garantistillelse m.v. Det er derfor også et spørgsmål, hvor risikovillig kapital, der egentlig er tale om. I øvrigt er der nok ikke generelt den store forskel på investering gennem et kommanditselskab og et aktieselskab med hensyn til det personlige engagement i virksomheden.. Den formelle hæftelse synes ikke at kunne begrunde den eksisterende forskel i adgangen til at modregne underskud i anden indkomst.

Det er endvidere et spørgsmål, om alle de projekter, der udbydes i anpartsform, overhovedet bør gennemføres ud fra en samfundsøkonomisk betragtning. Det må antages, at nogle af projekterne ikke har kunnet finansieres på anden måde, fordi rentabiliteten er for dårlig eller risikoen for stor. I nogle projekter regnes der direkte med et driftsmæssigt tab før skat i en væsentlig del af eller i hele investeringsperioden. Når professionelle investorer har forkastet projekterne, er det et spørgsmål, om det samfundsøkonomisk er hensigtsmæssigt at gennemføre dem.

I langt de fleste projekter er der som følge af skattebesparelserne tale om en positiv likviditetsvirkning for anpartshaverne. En del af denne forøgede likviditet vil formentlig umiddelbart blive omsat i forbrug.

En nærmere vurdering af de samfundsøkonomiske aspekter for så vidt angår produktion, beskæftigelse og betalingsbalance ved gennemførelse af disse projekter vanskeliggøres af ringe kendskab til den økonomiske og investeringsmæssige adfærd hos anpartsinvestorerne.

Samfundsøkonomisk set er der dog grund til skepsis overfor projekter, der i stort omfang - og i visse tilfælde alene - gennemføres på grund af et (utilsigtet) skattesubsidie. Det synes derfor hensigtsmæssigt, at skattereglerne ændres med henblik på at mindske dette subsidie.

7. Udvalgets overvejelser vedrørende afgrænsning af personkreds.

I de foregående afsnit 5 og 6 om eksempler på anpartsprojekter og de statsfinansielle og samfundsøkonomiske virkninger af anpartsprojekterne er der peget på nogle uheldige virkninger ved anpartsinvestering. I dette afsnit samt i afsnit 8 skal der redegøres for udvalgets overvejelser om, hvordan de skattemæssige fordele ved anpartsinvestering kan begrænses.

Udvalget har gennemført sine overvejelser i 2 faser. For det første har man forsøgt at finde egnede kriterier til at afgrænse den personkreds, der bør undergives en ændret skattemæssig behandling. Udvalgets overvejelser på dette punkt er beskrevet nedenfor i afsnit 7.1.

For det andet har udvalget gennemgået en række metoder, der med varierende styrke kan anvendes til at begrænse de skattemæssige fordele ved anpartsinvesteringen. Disse metoder vil blive gennemgået nedenfor under afsnit 8.

Konklusionen på udvalgets overvejelser vedrørende de 2 afsnit vil fremgå af afsnit 9.

7.1. Afgrænsning af personkredsen.

Udtrykket "anparter" kan som tidligere nævnt ikke anvendes som afgrænsning af en bestemt virksomhedsform. Anparter dækker således over medejendomsret til kommanditselskaber, partrederier, interessentskaber, samejer eller anden virksomhed med flere ejere. Der er i afsnit 7-9 set bort fra selskaber, som har anparter.

I alle tilfælde er der tale om personer, der driver selvstændig erhvervsvirksomhed. Man må således holde sig klart, at formålet med at finde en egnet metode til at afgrænse anpartshavere over for andre selvstændige erhvervsdrivende sker med henblik på

eventuelt at indføre skærpende skatteregler alene for disse personer.

Problemet med at finde en egnet afgrænsning af de personer, som har anparter, og en ændret skattemæssig behandling er forsøgt gennem de mange forskellige indgreb, som er blevet gennemført i tidens løb. Der er valgt en række forskellige modeller, som tilsyneladende ikke har virket efter hensigten, eftersom spørgsmålet om en anden skattemæssig behandling af visse erhvervsdrivende fortsat dukker op.

Spørgsmålet er også blevet overvejet gennem længere tid under skattereformforhandlingerne. Resultatet af disse overvejelser blev bestemmelsen i personskatteloven om, at indkomst fra skibsvirksomhed som bierhverv beskattes som kapitalindkomst.

7.1.1. Selskabet som skattesubjekt.

Kommanditselskaber og interessentskaber m.v. er ikke selvstændige skattesubjekter. Skattesubjekter er i den forbindelse de enkelte deltagere i selskaberne. Derimod har selskaberne ligesom andre selskaber retssubjektivitet (retsevne), dvs. evne til at være part i et retsforhold og at have rettigheder og forpligtelser. Selskaberne kan herved optræde som en retlig enhed.

Man kunne forestille sig en model, hvorefter kommanditselskabet mv. som sådant bliver skattesubjekt og således beskattes på samme måde som f.eks. et aktieselskab. Deltagerne skal da beskattes på samme måde som aktionærer og mister derved adgang til individuelle skattemæssige afskrivninger mv.

Det vil imidlertid give store problemer at afgrænse de selskabsformer mv., der bør omfattes af forslaget.

Afgrænsningerne må formentlig foretages efter hæftelsesforhold jf. selskabsskattelovens systematik, og det vil derfor være meget vanskeligt at afgrænse nogle interssentskaber o.l. under en selskabsbeskatning.

Derimod kan kommanditselskaber inddrages under selskabsbeskatning ved at bruge samme definition som før ændringer af selskabsskatteloven i 1959; selskaber, hvor ikke alle deltagere hæfter ubegrænset.

Erfaringerne viser imidlertid, at de skattepolitiske problemer ikke løses ved at inddrage nogle former under selskabsbeskatning, idet det jo netop er karakteristisk, at de pågældende projekter bygger på, at der foretages deltagerbeskatning.

Der vil derfor opstå selskabskonstruktioner, hvor selskabet ikke formelt omfattes af definitionen på selskabsformer, der omfattes af selskabsbeskatning, men reelt organiseres på tilsvarende måde.

Af erfaringer kan henvises til udviklingen på Færøerne, der i 1972 gennemførte selskabsbeskatning af kommanditselskaber, hvorefter der kun blev dannet partrederier eller interessentskaber. Nævnes kan også indgrebene i Danmark med frigivelse af etableringskontoindskud og investeringsfondhenlæggelser til kommanditanparter fra 1980, hvorefter der blev dannet en række I/S, hvor deltagerne ikke hæftede personligt for de optagne lån, således at deltagerne reelt hæftede som i et kommanditselskab.

En forudsætning for at gøre ovennævnte selskaber mv. til skattesubjekter vil formentlig være, at der forinden er gennemført registreringslovgivning for disse selskaber, jf. aktie- og anpartsselskabslovgivningen og fondslovgivningen. Som det er nævnt i afsnit 3.1. foreslog et udvalg under Industriministeriet i 1981, at der blev gennemført en sådan lovgivning for kommanditselskaber. Der er imidlertid aldrig gennemført lovgivning på området, ligesom der ikke er gennemført en registreringslovgivning vedrørende andre virksomhedsformer som interessentskaber og samejer. Forudsætningen for at ændre selve skattesubjektet er derfor ikke til stede.

7.1.2. Hovederhverv/bierhverv.

Man kan overveje at afgrænse personkredsen efter de skattepligtiges hovederhverv eller bierhverv.

Personskattelovens bestemmelse om biskibsvirksomhed bygger på en sondring mellem hovederhverv og bierhverv.

Bestemmelsen blev gennemført som led i skattereformen og er første gang anvendt for indkomståret 1987. Man har endnu kun få erfaringer med administrationen af reglen om biskibsvirksomhed, men det er givet, at reglen giver anledning til mange afgrænsningsproblemer.

Ifølge cirkulæret til personskatteloven skal der ved administrationen af bestemmelsen for det første tages stilling til, om der foreligger skibsvirksomhed. Skibsvirksomhed foreligger, når et skib indgår i den skattepligtiges virksomhed, uanset om den pågældende ejer hele skibet eller kun andele i et skib, og under forudsætning af, at skibet er et væsentligt led i virksomheden. En virksomhed, som ejer et skib til transport af virksomhedens produkter, betragtes således ikke som skibsvirksomhed. Vurderingen af, om der i det hele taget foreligger skibsvirksomhed, kan i sig selv give anledning til vanskelige afgrænsningsspørgsmål.

For det andet ser man på den skattepligtiges samlede indkomstforhold ved vurderingen af, om der foreligger bierhverv.

Er indkomsten fra virksomheden ikke af væsentligt omfang, og deltager den skattepligtige ikke i virksomhedens drift, foreligger der bierhverv. Spørgsmålet er i den forbindelse, hvad der ligger i "væsentligt omfang".

Har den skattepligtige væsentlige indtægter ved siden af, og udgør indkomsten fra skibsvirksomheden, dvs. virksomhedens resultat efter renter og afskrivninger mv., mindre end ca. halvdelen af den skattepligtiges øvrige indkomster, taler det for bierhverv. Indkomstforholdene kan vurderes over en periode på op

til 5 år, og det tages i betragtning, om virksomheden er nyetableret. Der bortses i den forbindelse fra underskud de første år efter nyetablering samt fra tilfældige udsving i indkomsten. Ved vurderingen skal det afgøres, om det over en 5 år ig periode er sandsynligt, at den skattepligtige har indkomst fra skibsvirksomhed i en størrelsesorden, der gør det rimeligt at betragte indkomsten som personlig indkomst.

Det er ikke afgørende, om den skattepligtige deltager i den daglige drift af virksomheden. Dog kan det ved afgørelsen have betydning, om den skattepligtige har anden næring, f.eks. er fuldtidsbeskæftiget i anden selvstændig erhvervsvirksomhed eller er lønmodtager, således at den skattepligtige ikke kan deltage i skibsvirksomhedens daglige drift.

Som det fremgår af ovenstående, indebærer administrationen af bestemmelsen, at der skal udøves en række skøn. Afgrænsningsproblemerne kan f.eks. opstå i de tilfælde, hvor en skattepligtig både driver fiskeri fra egen båd og dyrker landbrug. Det vil i disse tilfælde være overordentligt vanskeligt at afgøre, om skibsvirksomheden hører til den skattepligtiges hovederhverv eller bierhverv. Det må derfor forudses, at bestemmelsen vil give anledning til en lang række fortolkningsspørgsmål.

Et forslag, der omfatter <u>samtlige</u> anpartsformer, og som bygger på sondringen hovederhverv/bierhverv, må forventes at give anledning til endnu større afgrænsningsproblemer. Det skyldes navnlig, at det på grund af en række aktivers karakter kan være endnu vanskeligere at afgøre, om aktivet er knyttet til den skattepligtiges hovederhverv eller bierhverv, end hvis der er tale om skibe. Er der tale om skibe til en større værdi, vil det oftest være klart, om der er tale om aktiv rederivirksomhed eller passiv investering (bierhverv). Består virksomheden derimod af en udlejningsejendom, et hotel eller driftsmidler, kan det være vanskeligere at afgøre, om der er tale om hovederhverv

eller bierhverv. Generelt vil sondringen blive vanskeligere at foretage desto tættere hovederhverv og bierhverv efter erhvervets karakter er på hinanden.

Der opstår særlige problemer, hvis de enkelte skøn vedrørende fordelingen af indkomsten fra eller beskæftigelsesomfanget i de enkelte virksomheder peger i forskellig retning.

En afgrænsning på grundlag af en sondring mellem hovederhverv og bierhverv må derfor forventes at give så betydelige administrative problemer, at modellen ikke kan anbefales.

7.1.3. Leasing som en særlig finansieringsform.

Skatteretligt er udgangspunktet, at leasingaftaler behandles som lejeaftaler. Brugeren (leasingtageren) af det leasede aktiv kan fratrække leasingydelserne som en driftsomkostning ved indkomstopgørelsen. Ejeren (leasinggiveren) af ciktivet skal indtægtsføre leasingydelserne og kan foretage skattemæssige afskrivninger, såfremt forholdet ikke er omfattet af afskrivningslovens leasingregler.

Man kan rejse spørgsmålet, om leasingaftaler, herunder også sale and lease back-aftaler, adskiller sig væsentligt fra en aftale om finansiering ved lån. Til grund for denne opfattelse kan anføres, at ejeren ingen selvstændig interesse har i de anskaffede aktiver udover at have dem som sikkerhed for "lånet". Typisk vil ejeren også på anden måde have sikkerhed for leasingydelserne. Ifølge leasingaftalen bærer brugeren normalt risikoen for de leasede aktiver, og aftalen er normalt uopsigelig over en længere periode. Ofte indgår der i aftalen en køberet. Brugeren er ikke stillet væsentligt anderledes end ved en lånefinansieret købeaftale.

Der kan findes støtte for at betragte leasing som en særlig finansieringsform i international regnskabsstandard nr. 17 vedrørende regnskabsmæssig behandling

af leasing. Heri skelnes mellem operationel og finansiel leasing. Med operationel leasing forstås almindelig leje. Finansiel leasing er en leasingaftale, hvori alle væsentlige fordele og risici, der er forbundet med ejendomsretten, overføres fra leasinggiver til leasingtager. Den juridiske ejendomsret til aktivet overgår ikke til leasingtager, men leasingtager forpligter sig til, som modstykke til erhvervelsen af de økonomiske fordele og risici ved brugen af aktivet, i størstedelen af brugstiden, at betale et beløb, der svarer til aktivets handelsværdi og den tilhørende finansieringsudgift. Ifølge ovennævnte regnskabsmæssige standard skal finansielle leasingaftaler optages i leasingtagers regnskab som et anlægsaktiv og den tilhørende betalingsforpligtelse som en gæld.

Betragter man skatteretligt leasing som et særligt lånearrangement, hvor leasinggiver stiller risikovillig kapital til rådighed for leasingtager, anses brugeren nu som ejeren. Som følge heraf skal brugeren og ikke investoren have adgang til skattemæssige afskrivninger.

Skattemæssigt må det anses for særdeles vanskeligt at gennemføre regler, hvorefter finansiel leasing i visse tilfælde skal ligestilles med lån, og afskrivningsretten dermed overgår til leasingtager. Dels vil det medføre en række problemer at adskille det traditionelle ejendomsretsbegreb og afskrivningsretten, specielt også i relation til skattemæssige anskaffelser og afståelser, dels vil det medføre betydelige afgrænsningsproblemer mellem finansiel leasing og operationel leasing, hvis finansiel leasing medfører en anden skattemæssig behandling. Det må derfor frygtes, at en sådan afgrænsning i realiteten vil betyde, at skatteyderne selv - ved hjælp af formelle dele af aftalerne uden reel økonomisk betydning - kan bestemme, hvem af de to parter, der skal have afskrivningsretten.

7.1.4. Antal ejere/arbejdsindsats.

Efter investeringsfondsloven kan skattepligtige personer i almindelighed kun benytte henlæggelser til investeringsfonds til forlods afskrivning på aktiver i en virksomhed, såfremt antallet af ejere af virksomheden er højst 10. Desuden kræves, at den skattepligtige deltager i driften af virksomheden med en personlig arbejdsindsats. Der er i loven givet mulighed for at dispensere fra ejerkravet. Dispensation fra ejerkravet gives f.eks. når virksomheden er organiseret med et stort antal interessenter, der alle udfører en aktiv og personlig indsats. I realiteten er den eneste betingelse for anvendelse af investeringsfonds derfor, at den skattepligtige opfylder kravet om personlig arbejdsindsats.

Man kan overveje at afgrænse den personkreds, der skal være omfattet af de særlige regler for anparter, ved antallet af ejere og arbejdsindsats. Modellen kunne gå ud på, at de særlige regler skal gælde for ejere, der ikke deltager aktivt i virksomhedens drift, når der er mere end f.eks. 10 ejere i virksomheden. Ved virksomhed forstås kommanditselskab, interessentskab mv. Der er tale om to betingelser, som begge skal være opfyldt samtidig: Dels at ejerantallet er større end 10, dels at den skattepligtige ikke deltager aktivt i virksomhedens drift. Modellen adskiller sig fra investeringsfondsloven ved alene at omfatte virksomheder med mere end 10 ejere.

Modellen forudsætter ikke, at der er andre ejere, som deltager i virksomhedens drift. Betingelsen om arbejdsindsats gælder den enkelte skattepligtige. Det betyder, at i en virksomhed med f.eks. 14 ejere, hvoraf de 8 er passive og de resterende 6 er aktive, omfattes de 8 passive af forslaget men ikke de 6 aktive. Omvendt vil en ejer af en andel af en virksomhed med 10 ejere, uanset om den pågældende deltager i væsentligt eller uvæsentligt omfang i virksomhedens drift, ikke blive omfattet.

Modellen indebærer, at en virksomhed godt kan bestå af mere end 10 ejere, uden at deltagerne bliver ramt, når blot den pågældende deltager i virksomhedens drift i væsentligt omfang. Herved undgår man at ramme virksomheder med mere end 10 aktive ejere.

For så vidt angår ejerantallet er det et klart, enkelt og objektivt kriterium, som formentlig er nemt at administrere i praksis.

Det må imidlertid overvejes, om netop et ejerantal på 10 er hensigtsmæssigt.

De anpartsprojekter, der udbydes til en større kreds af skattepligtige, og som har været mest kritiseret, har typisk haft mellem nogle få hundrede og op til flere tusinde ejere. Ejerkravet skal blot sættes så lavt, at disse projekter bliver omfattet. Det kan derfor overvejes at sætte grænsen vedrørende antallet af ejere op. Hvis ejerkravet sættes til f.eks. 200 ud fra en betragtning om, at stort set alle de anpartsprojekter, der via annoncering udbydes til et større publikum, omfatter et antal anparter på mindst 200, vil der opstå pres for at reducere antallet af udbudte anparter pr. projekt således, at det kommer under grænsen.

Et ejerantal så lavt sat som 10 må antages at ville omfatte stort set alle de projekter, der i dag via dagspressen udbydes til et bredere publikum af investorer. På den anden side vil der givetvis kunne udbydes nogle anpartsprojekter vedrørende mindre aktiver f.eks. ejendomme og driftsmidler med færre end 10 ejere.

Det kan overvejes at sætte grænsen for ejerantallet lavere end 10, f.eks. 4-6. Jo lavere ejerantallet fastsættes, desto flere virksomheder vil umiddelbart blive omfattet af modellen. Jo længere ejerantallet sættes ned, jo større administrative byrder medfører forslaget, fordi skattemyndighederne i flere tilfælde kan have vanskeligt ved af afgøre, om den skattepligtige faktisk deltager aktivt i virksomhedens drift.

Jo færre ejere en virksomhed har, desto mere sandsynligt er det i øvrigt, alt andet lige, at disse ejere også deltager aktivt i virksomhedens drift. Den enkelte ejer vil i de fleste tilfælde have en tilknytning til og engagement i virksomheden. Endvidere er den økonomiske risiko af reelt større indhold for den enkelte ejer, når der kun er et meget begrænset antal ejere i virksomheden.

Afgørende forskelle på anpartsvirksomheden og anden form for personligt drevet virksomhed er den manglende arbejdsindsats og det store ejerantal i anpartsvirksomheden. Andre ydre forskelle er der ikke mellem anpartsvirksomheden og andre personligt drevne virksomheder.

En ringe eller slet ingen arbejdsindsats forekommer også i virksomheder, der kun ejes af en enkelt eller få personer, f.eks. far/søn-virksomheder. Det er imidlertid ikke den gruppe af selvstændige erhvervsdrivende, som et lovforslag bør tage sigte på at ramme. Det må derfor være kombinationen af et stort ejerantal og manglende arbejdsindsats, der kan begrunde en skærpet beskatning af den skattepligtige.

En model, hvorefter kun skattepligtige, der er medejere af virksomheder med mere end 10 ejere omfattes, synes på grundlag af ovenstående at være hensigtsmæssig.

Bedømmelsen af, om arbejdsindsatsen i virksomheden er væsentlig, må bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Som nævnt stiller investeringsfondsloven som betingelse for anvendelse af investeringsfondshenlæggelser til forlods afskrivning, at den personlige arbejdsindsats ikke er uvæsentlig. I praksis anvender man som vejledende norm en personlig arbejdsindsats på mindst 50 timer månedlig. Denne norm kan formentlig overføres på modellen således, at der med væsentlig

arbejdsindsats i virksomheden som udgangspunkt forstås et timeantal på mindst 50 timer om måneden.

I cirkulæret til investeringsfondsloven er der nærmere redegjort for kravet om ikke uvæsentlig arbejdsindsats. Det fremgår heraf, at arbejdskravet kan anses for opfyldt, selv om der i perioder af året kun ydes en ringe arbejdsindsats. Dette gælder f.eks. korndyrkende landbrug og planteskoler. Er der tale om en sæsonbetonet virksomhed, som kun er i drift f.eks. 3 måneder om året, opfylder den skattepligtige kravet i investeringsfondsloven, såfremt arbejdsindsatsen er på mindst 50 timer månedligt i de 3 måneder.

Afgrænsningen væsentlig/uvæsentlig arbejdsindsats på grundlag af antal timer rejser kontrolproblemer. Skattemyndighederne kan have svært ved at afgøre om et tidsforbrug, der påstås at ligge i nærheden af arbejdstimegrænsen, faktisk også gør det. På den anden side er der en formodning for, at arbejdsindsatsen ikke er af væsentligt omfang, når der er tale om virksomheder med et større ejerantal.

Det bør undgås at indføre en dispensationsadgang som tilfældet er i investeringsfondsloven. Alle betingelserne for afgrænsningen bør fremgå af loven, så borgere og myndigheder umiddelbart kan aflæse dem. Det forenkler administrationen og øger retssikkerheden betydeligt. Skattemyndighederne må ligesåvel kunne administrere reglerne i forbindelse med skatteansættelsen eller bindende forhåndsbesked, som i forbindelse med en administrationskrævende dispensationssagsbehandling og klagebehandling.

Udvalget finder således, at de selvstændige erhvervsdrivende, der skal være omfattet af nogle mindre gunstige beskatningsregler, kan afgrænses hensigtsmæssigt ved ejerantal (10 ejere). Der bør samtidig være undtagelse for ejere, der deltager aktivt i virksomhedens drift (arbejdskravet).

8. Udvalgets overvejelser vedrørende metoder til begrænsning af de skattemæssige fordele ved anparts-investering.

Som nævnt i afsnit 7 er det et hovedproblem at få afgrænset den personkreds, som et eventuelt lovindgreb skal omfatte. Et andet problem er, hvorledes de skattemæssige fordele ved anpartsinvesteringer kan begrænses.

Det er udvalgets opfattelse, at de skattemæssige fordele ved anpartsinvestering navnlig knytter sig til anpartshaverens mulighed for at modregne et underskud fra anpartsvirksomheden i anden indkomst. Det er endvidere udvalgets opfattelse, at muligheden for at opnå umiddelbare skattemæssige fordele ved projekternes start indgår som et vigtigt led i de skattepligtiges overvejelser vedrørende investering i anparter. Udvalget har derfor i overvejelserne om, hvorledes de skattemæssige fordele ved anpartsinvestering kan begrænses, særligt fokuseret på disse elementer.

Der er i den gældende skattelovgivning en række metoder, som man i den forbindelse kan overveje at benytte. Nedenfor er beskrevet nogle af de mest anvendelige metoder. Metoderne er af varierende styrke og kan eventuelt kombineres.

8.1. Kapitalindkomstbeskatning.

En mulig metode til at begrænse de skattemæssige fordele ved anpartsprojekterne generelt kan være at lade indkomst fra disse projekter beskatte som kapitalindkomst i lighed med skibsvirksomhed som bierhverv.

Til fordel for at beskatte indkomst fra anpartsvirksomheden som kapitalindkomst taler, at indkomsten kan karakteriseres som afkast af risikovillig kapitalanbringelse på linie med aktieudbytte. Dog kan risikoen ved anpartsinvesteringen - som for alle andre selvstændige erhvervsdrivende - være større end investeringen i aktier, fordi der kan blive tale om yderligere kontante indskud. Aktien bliver i værste fald blot værdiløs.

Om indkomst fra anpartsvirksomhed bør beskattes som kapitalindkomst eller fortsat som personlig indkomst som i dag kan ikke afgøres entydigt. Valget beror således på hvilke træk ved virksomheden, der lægges vægt på. Hvis man betragter anpartshavere på lige fod med andre selvstændige erhvervsdrivende og ser bort fra den manglende arbejdsindsats, er løsningen, at indkomsten skal beskattes som personlig indkomst. Lægger man derimod vægt på den passive kapitalanbringelse eller, at man stiller risikovillig kapital til rådighed, taler dette for at beskatte indkomsten fra anpartsvirksomheden som kapitalindkomst.

Hvis anpartsvirksomhedens indkomst gøres til kapitalindkomst vil det kun i mindre grad begrænse skattefordelen ved anpartsinvestering. Kapitalindkomstbeskatningen mindsker kun skattefordelen i forhold til gældende regler, når der er tale om underskud i virksomheden. Når virksomheden har overskud, indebærer kapitalindkomstbeskatningen en lempeligere beskatning i forhold til gældende regler.

Kapitalindkomstmodellen kan dog tænkes differentieret, således at alene underskuddet indgår i opgørelsen af kapitalindkomsten, medens overskud fra virksomheden - som i dag - beskattes som personlig indkomst dvs. med op til ca. 68 pct. Med denne løsning opnås, at skatteværdien af underskud højst kan udgøre ca. 57 pct. Modellen vil indebære, at den skattepligtige i virksomhedens gode år beskattes af den positive indkomst med op til ca. 68 pct., medens den skattepligtige i virksomhedens dårlige år alene kan fratrække underskuddet i anden positiv kapitalindkomst til en skatteværdi på højst 57 pct.

Denne løsning vil heller ikke have tilstrækkelig virkning. Det kan endvidere vanskeligt begrundes, at der for skattepligtige med virksomheder med svingende indkomst skal gælde sådanne regler.

8.2. Underskud fra anparter som ligningsmæssigt fradrag.

En variant af kapitalindkomstmodellen kan være at lade underskud fra anpartsvirksomheden indgå som et ligningsmæssigt fradrag ved indkomstopgørelsen samt at beskatte et overskud fra anpartsvirksomheden som kapitalindkomst.

Af ligningsmæssige fradrag kan nævnes 3 pct.'s fradraget, underholdsbidrag, udgifter til fagforening, A-kasse og befordring, andre lønmodtagerudgifter udover 3.500 kr. (1989) og indskud på etableringskonto.

Ligningsmæssige fradrag fragår alene i den skattepligtige indkomst. Den skattemæssige fradragsværdi af disse udgifter (fradragsberettigede udgifter) bliver således ca. 51 pct., der er ens for alle skattepligtige, uanset størrelsen af deres indkomst og fradrag.

Den eneste forskel mellem kapitalindkomstbeskatning og beskatning som ligningsmæssigt fradrag er således, at kapitalindkomsten i visse tilfælde beskattes med op til 57 pct., medens den skattemæssige værdi af ligningsmæssige fradrag altid kun er ca. 51. pct.

Såfremt man sidestiller underskud fra anpartsprojekter med andre ligningsmæssige fradrag, får underskuddet fra virksomheden mere karakter af lønmodtagerudgifter end egentlige udgifter ved selvstændig erhvervsvirksomhed.

Det kan også her vanskeligt begrundes, at der for skattepligtige med virksomheder med svingende indkomster skal gælde sådanne regler.,

8.3. Ændring af afskrivningssatser.

Et vigtigt element for anpartshaverens økonomi er adgangen til skattemæssige afskrivninger.

Det kan derfor overvejes at nedsætte afskrivningssatserne generelt for alle aktiver eller specielt for enkelte aktiver (f.eks. hoteller) for alle skattepligtige. En generel nedsættelse af afskrivningssatserne vil imidlertid forringe de økonomiske vilkår for samtlige erhvervsdrivende og vil derfor skade virksomhedernes konkurrenceevne.

En nedsættelse af afskrivningssatserne for enkelte aktiver vil medføre, at interessen for investering i andre aktiver i anpartsform vil stige samtidig med, at nedsættelsen af afskrivningssatserne også rammer andre erhvervsdrivende.

Skatteministeren har nedsat et afskrivningsudvalg, der skal foretage en vurdering af de gældende afskrivningsregler og afskrivningssatser. Anpartsudvalget skal derfor afstå fra at komme med forslag på dette område.

Derimod kunne det overvejes at nedsætte afskrivningssatserne for aktiver, som ejes af anpartshavere. Man kunne også begrænse nedsættelsen af afskrivningssatserne til kun at omfatte anpartshavere, der ejer særlige aktiver.

En nedsættelse af afskrivningssatserne ville dog ramme alle anpartsvirksomheder, hvadenten de har underskud eller overskud. For så vidt angår projekter med underskud kan en begrænsning af afskrivningerne dog opnås gennem en generel begrænsning af adgangen til at modregne underskud i anden indkomst, jf. nedenfor 8.4.

For så vidt angår projekter med overskud er det derimod vanskeligt at begrunde, at adgangen til at afskrive skulle forringes.

Endelig stiller en nedsættelse af afskrivningssatserne også for overskudsprojekter større krav til en klar sondring mellem aktive og passive anpartshavere.

8.4. Underskudsbegrænsning.

Det fremgik af nogle af anpartsprojekterne i afsnit 5, at et negativt resultat før skat kan vendes til et positivt resultat efter skat. En afgørende grund

hertil er adgangen til at modregne et underskud i anden indkomst.

Det kan derfor overvejes at indføre en begrænsning af underskuddet således, at anpartsvirksomhedens underskud ikke kan fradrages i anden indkomst hos den skattepligtige men alene fremføres til modregning i fremtidig positiv indkomst fra samme virksomhed. Med indkomst fra samme virksomhed menes indkomst fra samme selskab. I modellen "indkapsles" således indkomsten fra hvert enkelt selskab, hvori den skattepligtige har anparter.

I den forbindelse er det spørgsmålet, hvad der skal forstås ved virksomhedens underskud. Underskud kan omfatte

1) virksomhedens resultat før afskrivninger og renter,
2) virksomhedens resultat efter afskrivninger og før renter,
3) virksomhedens resultat efter renter og afskrivninger eller
4) virksomhedens resultat efter renter og før afskrivninger.

Ad 1. Hvis virksomhedens underskud forstås som virksomhedens resultat før afskrivninger og renter, er virkningen ikke tilstrækkelig til at begrænse de skattemæssige fordele ved anpartsinvesteringen. Underskud før afskrivninger og før renter forekommer i langt de fleste tilfælde kun for et begrænset antal år.

Ad 2• Hvis virksomhedens underskud forstås som virksomhedens resultat efter afskrivninger men før renter, er det usikkert om virkningerne af underskudsbegrænsningen vil være tilstrækkelige til at fjerne de skattemæssige fordele ved anpartsinvesteringen. Gennemføres modellen vil skattemæssige afskrivninger mv. formentlig alene anvendes til at reducere virksomhedens driftsresultat til et mindre positivt

resultat. I en del af de udbudte anpartsprojekter indgår imidlertid store finansieringsudgifter, der kan føre til, at virksomhedens samlede resultat bliver negativt.

Ad 3. Forstås virksomhedens underskud som virksomhedens resultat efter renter og afskrivninger, vil alle poster, der indgår i virksomhedens samlede resultat, og som kan gøre resultatet negativt, være omfattet af underskudddet. Selv om denne afgrænsning af underskuddet umiddelbart er at foretrække, er det spørgsmålet, om modellen kan administreres, såfremt virksomhedsordningen ikke anvendes.

Modellen forudsætter umiddelbart, at der kan sondres mellem den selvstændiges erhvervsmæssige og private renteudgifter, dvs. renteudgifter vedrørende anpartsvirksomheden og anpartshaverens privatøkonomi. Det afgørende for en sådan sondring måtte i givet fald være, om det kan konstateres, at et låneprovenu er anvendt til et erhvervsmæssigt eller privat formål. Dette er imidlertid ikke muligt.

Skattereformlovgivningen er netop et udtryk for, at man har forkastet muligheden af at skelne mellem private og erhvervsmæssige renteudgifter. I personskatteloven er udgangspunktet således, at alle renteudgifter medregnes ved opgørelsen af kapitalindkomsten, hvadenten de vedrører en selvstændig erhvervsvirksomhed eller den skattepligtiges privatøkonomi. Med gennemførelsen af virksomhedsskatteloven har man imidlertid givet selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at få "erhvervsmæssige" renteudgifter ind under virksomhedsordningen til forhøjet fradragsværdi. I virksomhedsskatteloven sondres der dog ikke mellem erhvervsmæssig eller privat gæld, men virksomhedsordningen indeholder nogle selvkontrollerende mekanismer, der i de fleste tilfælde ikke gør det fordelagtigt for den erhvervsdrivende at tage privat gæld ind under ordningen.

Sondringen mellem private og erhvervsmæssige

renter kommer imidlertid ikke på tale, hvis man alene lægger vægt på, om renterne vedrører selskabet, dvs. om f.eks. anpartshaverne hæfter solidarisk for renteudgifter i samme omfang som den solidariske hæftelse i selskabet. Der er ikke noget i vejen for at anvende et sådant formelt kriterium for afgrænsningen af de renter, der skal indgå i underskuddet fra anpartsvirksomheden. Ved at lade renter, der vedrører selskabet indgå i definitionen af underskuddet, vil modellen få større virkning.

Ad 4. Hvis virksomhedens underskud forstås som virksomhedens resultat efter renter og før afskrivninger, vil modellen ikke være tilstrækkelig til at fjerne de skattemæssige fordele ved anpartsinvesteringen. Det skyldes, at afskrivningerne er af afgørende betydning for anpartshaverens; mulighed for at få nedbragt en positiv skattepligtig indkomst.

Underskudsbegrænsningen indebærer som nævnt, at et underskud fra anpartsvirksomheden ikke kan fratrækkes i anden indkomst. Derimod er der efter modellen adgang til at fremføre underskuddet til modregning i positiv indkomst fra samme virksomhed (selskab) i de følgende år. Den positive indkomst eller overskuddet må i den forbindelse defineres på samme måde som virksomhedens underskud.

Skattelovgivningen indeholder en række regler om underskudsmodregning og underskudsfremførsel. For personer findes regler i personskatteloven. For personer, der anvender virksomhedsordningem, findes reglerne i virksomhedsskatteloven og for selskaber findes reglerne i ligningsloven. For både personer og selskaber gælder, at underskud kun kan fremføres til modregning i positiv indkomst inden for en 5 års periode, og kun såfremt underskuddet ikke kan rummes i positiv indkomst for et tidligere indkomstår. Efter 5 års periodens udløb fortabes et eventuelt resterende underskud.

Som følge af, at underskuddet fra anpartsvirksomheden ikke kan modregnes i anden indkomst, er der ingen grund til at begrænse fremførelsesadgangen. Underskudsbegrænsningen medfører, at underskuddet kun kan modregnes i overskud fra den samme virksomhed. Det er derfor velbegrundet at tillade tidsubegrænset fremførelsesadgang.

Såfremt virksomheden ophører, og der er uudnyttede underskud, fortabes disse ved virksomhedsophøret.

8.5. Fælles resultatopgørelse.

Interessentskaber og kommanditselskaber mv. er ikke selvstændige skattesubjekter. Den enkelte anpartshaver skal efter gældende regler som tidligere nævnt medtage sin forholdsmæssige andel i selskabets årlige resultat.

Den enkelte deltager bestemmer selv, inden for skattelovgivningens rammer, hvorledes resultatet af anparten skattemæssigt skal opgøres. Den enkelte deltager vælger selv - bl.a. under hensyn til anden erhvervsmæssig aktivitet - periodiseringsprincip for renter og kurstab og gevinster på valutalån, samt opgørelse af straksafskrivninger o.l. eller aktivering for småanskaffeiser, mindre bygningsforbedringer etc., ligesom den enkelte deltager selv vælger afskrivningssats efter afskrivningslovens regler og varelagernedskrivning.

Selv om den enkelte deltager ofte vælger den umiddelbart gunstigste ordning, har den enkelte deltager en række alternative valgmuligheder. Dette betyder i praksis, at der skal gives en omfattende vejledning fra selskabet til deltagerne, og at deltagerne ud over selskabets regnskab skal give betydelige specifikationer vedrørende det skattemæssige resultat. Skatteydernes arbejde med selvangivelsen og skatteregnskabet er således besværliggjort.

Dette medfører samtidig betydelige administrative problemer for ligningsmyndighederne, idet der i selvangivelsen og som bilag hertil skal gives en række oplysninger, der løbende skal kontrolleres individuelt.

Det kan derfor overvejes at lade selskabet fastsætte de enkelte afskrivnings- og nedskrivningsposter i skatteregnskabet, der herefter skal anvendes af de enkelte anpartshavere ud fra de ejede andele.

Indførelse af en pligt til for de enkelte anpartshavere at anvende samme afskrivningssats mv. har ikke til formål at mindske anpartshaverens incitament til at gå ind i anpartsprojekterne men primært at lette borgernes og myndighedernes administration.

8.6. Virksomhedsskatteordningen.

Efter virksomhedsskatteloven kan virksomhedsskatteordningen ikke anvendes på indkomst fra biskibsvirksomhed. Derimod kan virksomhedsordningen anvendes på indkomst fra alle andre anpartsvirksomheder. Dette giver anpartshaverne de fordele, at renteudgifter kan få en fradragsværdi på op til 68 pct., at. en del af virksomhedens overskud beskattes som kapitalindkomst (kapitalafkast), og at. der kan spares op i virksomheden mod betaling af en foreløbig virksomhedsskat på 50 pct.

Gennemføres en model, hvorefter virksomhedsordningen ikke kan anvendes på indkomst fra anpartsvirksomheder, vil det udover at fjerne ovennævnte skattefordele betyde en væsentlig administrativ forenkling. For det første er selvstændige erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsordningen på indkomst fra deres hovedvirksomhed og som samtidig også har en anpart, efter de nugældende regler tvunget til også at anvende virksomhedsordningen på indkomsten fra anparten. For det andet indebærer omvendelsen af virksomhedsordningen på anparter en væsentlig komplikation af det ligningsmæssige arbejde. Der er derfor såvel provenumæssige som administrative fordele ved at holde anparter uden for virksomhedsordningen.

9. Udvalgets forslag.

I de 2 foregående afsnit er belyst en række forskellige forslag dels til afgrænsning af personkreds, dels til ændring af skatteberegningen for personkredsen.

Det er udvalgets opfattelse, at det er mest hensigtsmæssigt at afgrænse personkredsen ved antal ejere og arbejdsindsats jf. afsnit 7.1.4. Endvidere finder udvalget det hensigtsmæssigt at fjerne den eksisterende adgang til at modregne et underskud i anden indkomst, jf. afsnit 8.4. Nedenfor er beskrevet 4 modeller på, hvordan dette kan ske.

Endvidere beskrives et forslag til en administrativ forenkling af indkomstopgørelsen for anpartshaverne. En gennemførelse af ét af de 4 første forslag, som udvalget peger på, udelukker ikke, at denne forenkling af indkomstopgørelsen gennemføres.

9.1. Forslag 1: Kapitalindkomstbeskatning og underskudsbegrænsning (før renter).

Udvalget skal pege på en model, der går ud på at gøre indkomsten for skattepligtige personer, der deltager i en virksomhed (selskab) med over 10 ejere, og hvori den skattepligtige ikke deltager i væsentligt omfang med personlig arbejdsindsats, til kapitalindkomst.

Desuden skal virksomhedsskatteordningen ikke kunne anvendes på indkomst fra denne virksomhed.

Herudover skal der ikke være adgang til at fratrække et underskud fra anpartsvirksomheden i anden indkomst. Underskuddet skal i den forbindelse forstås som virksomhedens resultat efter afskrivninger men før renter. Derimod kan underskuddet fremføres til modregning i positiv indkomst fra virksomheden i de følgende indkomstår. Den afgørende forskel på denne model og den gældende bestemmelse om biskibsvirksomhed

er således underskudsbegrænsningen som beskrevet i afsnit 8.4. ad 2.

Både betingelsen om ejerantal og betingelsen om arbejdsindsats skal som nævnt i afsnit 7.1.4. være opfyldt. Hvis ejerantallet eksempelvis er 10 eller derunder, og den skattepligtige ikke deltager aktivt i driften, bliver der tale om beskatning som personlig indkomst. Hvis ejerantallet er over 10, men den skattepligtige deltager i virksomhedens drift i væsentligt omfang, bliver der ligeledes tale om beskatning som personlig indkomst.

Forslaget indebærer, at beskatningsprocenten af indkomst af selvstændig erhvervsvirksomhed i høj grad kommer til at afhænge af antallet af ejere. Den lempelige kapitalindkomstbeskatning af indkomst fra virksomheder med over 10 ejere vil kunne tilskynde nogle ejere til at deltage mindre aktivt i virksomhedens drift, når der er tale om overskud. Hvis der er tale om underskud vil ejerne tilskyndes til at deltage mere aktivt eller påstå, at de deltager mere aktivt i virksomhedens drift.

9.2. Forslag 2: Kapitalindkomstbeskatning og underskudsbegrænsning (efter renter).

Såfremt man ikke mener, at forslag 1 vil være tilstrækkeligt til at fjerne de skattemæssige fordele ved anpartsinvestering, kan udvalget pege på en model, hvorefter indkomsten fra virksomheden (selskabet), hvori den skattepligtige ikke deltager aktivt, og hvori ejerantallet er større end 10, beskattes som kapitalindkomst.

Virksomhedsordningen skal ikke kunne anvendes på indkomst fra anpartsvirksomheden.,

Desuden skal der ikke være adgang til at modregne et underskud fra anpartsvirksomheden i anden indkomst. Underskuddet skal i den forbindelse forstås som virksomhedens resultat efter afskrivninger og efter renter.

Derimod kan underskuddet fremføres til modregning i senere positiv indkomst fra virksomheden i de følgende år.

Forskellen på forslag 1 og forslag 2 er, at renter indgår i virksomhedens underskud i forslag 2. Herved får modellen større virkning. Denne form for underskudsbegrænsning er beskrevet ovenfor i afsnit 8.4. ad 3.

Hvad der i øvrigt er anført om forslag 1 gælder ligeledes forslag 2.

9.3. Forslag 3: Beskatning som personlig indkomst og underskudsbegrænsning (før renter).

Udvalget kan også pege på en model, hvorefter indkomst fra virksomheden (selskabet), hvori den skattepligtige ikke deltager aktivt, og hvori ejerantallet er større end 10, beskattes som personlig indkomst.

Virksomhedsordningen skal ikke kunne anvendes på indkomsten fra denne virksomhed.

Desuden skal der ikke være adgang til at fratrække et underskud fra anpartsvirksomheden i anden personlig indkomst. Underskuddet skal i den forbindelse forstås som virksomhedens resultat efter afskrivninger men før renter, jf. afsnit 8.4. ad 2. Derimod kan underskuddet fremføres til modregning i senere positiv indkomst fra virksomheden i de følgende indkomstår.

Når der ses bort fra indkomst fra biskibsvirksomhed svarer forslaget til de gældende regler i personskatteloven. Der er dog 2 afgørende forskelle, idet man efter forslaget ikke kan anvende virksomhedsordningen på anpartsvirksomheden, og negativ indkomst fra anpartsvirksomheden kan ikke modregnes i cinden indkomst, men kun fremføres til fradrag i positiv indkomst fra samme virksomhed i de følgende år.

I modsætning til forslag 1 og 2 er der ikke nogen skattemæssig interesse i at få et overskud omfattet af forslaget. På grund af de særlige spekulationsmuligheder, som forslag 1 og 2 rummer i overskudssituationer,

må forslag 3 antagelig være lettere at administrere end forslag 1 og 2.

9.4. Forslag 4: Beskatning som personlig indkomst og underskudsbegrænsning (efter renter).

Der kan også overvejes en model, der går ud på at gøre indkomsten for skattepligtige personer, der deltager i virksomheden (selskabet) med over 10 ejere, og hvori den skattepligtige ikke deltager i væsentligt omfang med personlig arbejdsindsats, til personlig indkomst.

Virksomhedsordningen skal ikke kunne anvendes på indkomsten fra denne virksomhed.

Desuden skal der ikke være adgang til at fratrække et underskud fra anpartsvirksomheden i anden indkomst. Underskuddet skal i den forbindelse forstås som virksomhedens resultat efter afskrivninger og efter renter, jf. afsnit 8.4. ad 3. Derimod kan underskuddet fremføres til modregning i positiv indkomst fra virksomheden i de efterfølgende indkomstår.

Efter gældende regler beskattes renter som kapitalindkomst. Efter modellen beskattes renter som personlig indkomst. Herved skærpes beskatningen af renteindtægter, mens renteudgifter får forøget fradragsværdi.

I forhold til forslag 3 er forskellen, at renter indgår i afgrænsningen af underskuddet. Hvad der i øvrigt er anført om forslag 3, herunder forslagets administrative fordele frem for forslag 1 og 2, gælder også forslag 4.

9.5. Virkningen af de foreslåede modeller på de konkrete anpartsprojekter i afsnit 5.

I nedenstående oversigt er vist, hvorledes de foreslåede modeller påvirker nutidsværdien i de 4 eksempler på anpartsprojekter i afsnit 5.

I projekterne er der kun foretaget ændring af afskrivningernes tidsmæssige placering. Dette er sket for at opnå en bedre udnyttelse af pristalsreguleringen. For produktionsprojektet har det dog ikke været muligt at ændre på afskrivningernes tidsmæssige placering.

Tabel 13. Nutidsværdi af en anpart på 100.000 kr. ved underskudsbegrænsning og henholdsvis kapitalindkomstbeskatning og beskatning som personlig indkomst.

	Nutidsværdi[1]) efter;				
	Gældende regler	Kapitalindkomstbeskatn. og underskudsbegr.		Personlig indkomstbesk. og underskudsbegr.	
		Før renter (Forslag 1)	Efter renter (Forslag 2)	Før renter (Forslag 3)	Efter renter (Forslag 4)
	kr.				
Skibsprojekt	19.914	18.742	- 2.080	17.968	- 2.080
Produktionsprojekt	49.527	60.011	56.493	29.190	37.318
Hotelprojekt	38.723	23.552	3.598	14.855	3.598
Udenlandsejendom	39.513	33.797	26.411	27.240	26.411

1) Nutidsværdien er beregnet med en diskonteringsfaktor på 4,84 pct.p.a.

Nutidsværdien bliver mindre i alle 4 projekter, når indkomsten fra anparter beskattes som personlig

indkomst (forslag 3 og 4).

I 3 af projekterne bliver nutidsværdien mindre end efter gældende regler, når indkomsten fra anparten beskattes som kapitalindkomst. I det 4. projekt, produktionsprojektet, der er et overskudsprojekt, indebærer den lavere kapitalindkomstbeskatning, at nutidsværdien stiger.

Selvom nutidsværdien i nogle af modellerne ikke ændrer sig så meget, vil underskudsbegrænsningen have den virkning i projekternes første år, at det ikke længere vil være muligt at opnå skattebesparelser, der overstiger indskuddene. I det omfang investorerne i dag ved køb af anparter lægger vægt på at opnå skattebesparelse her og nu, vil underskudsbegrænsningen reducere incitamentet til køb af anparter mere, end ændringen i nutidsværdien indikerer, således at der må forventes etableret langt færre projekter end i dag.

Den begrænsede nedgang i nutidsværdien i nogle af modellerne skyldes navnlig, at afskrivningerne udskydes, hvorved der fremkommer en større pristalsregulering.

Underskudsbegrænsning efter renteudgifter virker generelt hårdere end underskudsbegrænsning før renteudgifter. Kun for produktionsprojektet medfører underskudsbegrænsningen efter renteudgifter i forslag 4 en højere nutidsværdi end underskudsbegrænsning før renteudgifter. Det skyldes, at renteudgifterne får en højere skatteværdi, når begrænsningen sker på grundlag af indkomsten efter renteudgifter, da hele indkomsten her beskattes som personlig indkomst.

9.6. Statsfinansielle virkninger af forslagene.

Der vil ske en væsentlig reduktion af anpartshavernes skattebesparelse, hvis forslagene om underskudsbegrænsning og beskatning af virksomhedsoverskuddet som enten kapitalindkomst eller som personlig indkomst gennemføres.

Det er vanskeligt at vurdere i hvor høj grad forslagene vil umuliggøre anpartsprojekter. De stats-

finansielle virkninger er derfor skønnet under to forskellige antagelser, dels at omfanget af projekter er uændret, dels at projekterne helt forsvinder.

Nedenfor er det beregningsteknisk forudsat, at reglerne har virkning fra og med indkomståret 1989.

Antages det først, at udbuddet af anpartsprojekter er af samme omfang i 1989 som i 1988 trods ændrede regler, at projekternes opbygning ikke ændres og, at udbuddene tidsmæssigt er placeret på samme måde som i 1988, kan det anslås, at de samlede fradrag vedrørende nye. projekter i 1989 bliver reduceret med ca. 90 pct. Det er herved antaget, at renteudgifterne udgør 10 pct. af de samlede fradrag.

For så vidt angår forslagene 1 og 3 (underskudsbegrænsning før renter) kan den samlede merskat herved for de annoncerede projekter på grundlag af de anførte tal for skattebesparelsen i afsnit 6.1. anslås til knap 0,5 mia. kr. i 1989.

Om virksomhedsoverskuddet gøres til kapitalindkomst eller personlig indkomst har ingen provenumæssige betydning i projekternes første år, da det er underskudsbegrænsningen, der er virksom her.

Antages det, at renteandelen af det samlede fradrag i 1989-projekterne i 1990 er steget til 40 pct. uden for skibsområdet og 10 pct. inden for skibsområdet, kan den samlede merskat vedrørende disse projekter ligeledes anslås til knap 0,5 mia. kr. med forslag 1 og forslag 3. I 1990 fremkommer der også en merskat vedrørende 1990-projekter således, at den samlede merskat andrager ca. 0,9 mia. kr.

Merskatten vil i en årrække være stigende, hvorefter den vil aftage.

Ovenstående betragtninger bygger som anført på den antagelse, at omfanget af anpartsprojekter er uændret trods de nye regler.

Antages det alternativt, at indgrebet vil medføre, at der slet ikke gennemføres anpartsprojekter, vil merskatten andrage skattebesparelsen som omtalt i

afsnit 6.1. på ca. 0,5 mia. kr. fra de annoncerede projekter og et. ukendt beløb fra ikke-annoncerede projekter. For 1990 udgør merskatten ialt ca. 1,1 mia. kr. fra annoncerede projekter., Denne merskat skal dog reduceres med bortfaldet af provenuet af genvundne afskrivninger, mindre tabsfradrag osv.

Merskattebeløbet ved forslag 2 og 4 (underskudsbegrænsning efter renter) vil være mindst det samme, som hvis der ikke gennemføres anpartsprojekter.

Som det er fremhævet i afsnit 6.1. er det statistiske grundlag for provenubetragtningerne meget mangelfuldt. Ovenstående skøn er derfor behæftet med en betydelig usikkerhed.

9.7. Forslag 5: Fælles resultatopgørelse.

Udvalget skal endelig pege på et forslag, der alene har til formål at forenkle anpartshavernes indkomstopgørelser. Forslaget kan gennemføres uafhængigt af de 4 forslag, som udvalget har peget på i de foregående afsnit, eller i kombination med et af disse forslag.

Som anført i afsnit 8.5. giver de nuværende opgørelsesregler anledning til betydelige administrative problemer.

Efter den nuværende metode skal den enkelte deltager selv vælge skattemæssigt periodiseringsprincip og størrelsen af skattemæssige af- og nedskrivninger.

I stedet foreslås, at der for den deltagerkreds, der er afgrænset ovenfor, dvs. omfattet af forslag 1-4 skal omfattes af en såkaldt fælles resultatopgørelse.

Ved fælles resultatopgørelse forstås, at selskabet som sådan opgør det samlede skattemæssige resultat efter gældende regler, dvs. vaslger periodiseringsprincip og afskrivningssats mv., hvorefter deltagerne beskattes af deres forholdsmæssige del. Herved bliver det skattemæssige resultat for en anpart altid det samme for de enkelte deltagere. Dette indebærer en betydelig forenkling for den enkelte deltagers opgørelse, idet der kun skal medregnes et enkelt tal i

selvangivelsen, eventuelt to tal (personlig indkomst og kapitalindkomst).

Tilsvarende bliver den ligningsmæssige behandling enkel, idet kontrollen af det skattemæssige resultat foretages i selskabsregnskabet, hvorefter det hos den enkelte deltager kun skal kontrolleres, at der medregnes korrekt resultatandel. Denne resultatandel kan eventuelt indberettes af selskabet til skattemyndighederne mv. svarende til renteoplysninger.

Det bemærkes, at man i Sverige bruger dette princip, og at den norske regering har foreslået, at deltagere i kommanditselskaber o.l. med mange deltagere tilsvarende skal overgå til princippet om fælles resultatopgørelse.

Den fælles resultatopgørelse vil dog give problemer i to relationer:

1. Ved køb og salg af "brugte" anparter. Her skal sælgere opgøre afståelsesavancen som nu, og dette vil være uden problemer. Køber vil få et andet anskaffelsestidspunkt og andre anskaffelsesværdier end selskabets oprindelige deltagere. Princippet med fælles resultatopgørelse må derfor ledsages af regler om, at senere tilkomne deltagere skal foretage de fornødne korrektioner affødt af det afvigende anskaffelsestidspunkt mv.

   Det bemærkes, at ud fra de hidtidige erfaringer er salg og køb meget begrænset. Salg sker ofte i forbindelse med deltagerens økonomiske sammenbrud, (konkurs, gældssanering o.l.) skilsmisse eller død. Købet forestås hovedsageligt af få, professionelle investorer, der ikke vil have problemer med at foretage de fornødne korrektioner.

2. Det er praksis, at passiv deltagelse i flere skibskommanditselskaber, eller passiv deltagelse i flere leasingselskaber anses for een virksomhed, således at andel i de afskrivningsberettigede

aktiver indgår i en fælles saldoværdikonto.
Hvis der gennemføres en fælles resultatopgørelse, kan dette ikke harmonere med et system med fælles saldoværdi.
Indførelsen af fælles resultatopgørelse må derfor medføre, at det samtidig bestemmes, at resultatet af anparten, herunder afskrivninger, opgøres for hvert enkelt selskab for sig, hvilket også betyder, at salg af anparten eller af anpartens afskrivningsberettigede aktiver medfører beskatning som ved afståelse.
Dette kan gøres som en del af den fælles resultatopgørelse uden i øvrigt at berøre problemerne vedrørende en eller flere virksomheder.
Da der i eksisterende selskaber er anvendt individuelle afskrivningssatser mv. af de enkelte anpartshavere, foreslås det, at den fælles resultatopgørelse kun skal anvendes i nye selskaber.

9.8. Ikrafttræden.

Den mest enkle administrative løsning på, fra hvornår de nye regler skal gælde, og hvem de skal omfatte, er at lade forslaget gælde fra fremsættelsesdatoen for lovforslaget for alle anpartshavere, såvel anpartshavere med tidligere erhvervede anparter som fremtidige anpartshavere. Imidlertid kan det virke urimeligt at gennemføre en i en række henseender skærpende skattelovgivning for anpartshavere med gamle anparter, idet anparterne er anskaffet i tillid til og baseret på den gældende skattelovgivning. Det vil blive opfattet som lovgivning med "tilbagevirkende kraft", selv om det ikke er det i juridisk forstand. Det forslås derfor, at forslaget ikke skal gælde for anpartshavere, der har erhvervet eller senere erhverver gamle anparter.

For at undgå at formålet med de foreslåede regler bliver omgået, må det dog fastlægges, i hvilket omfang

en eksisterende anpartsvirksomhed (selskab) kan anskaffe nye afskrivningsberettigede aktiver uden at blive omfattet af reglerne. Udgangspunktet for en sådan vurdering kan være, at dette alene kan ske, i det omfang dette er nødvendigt for selskabets fortsatte drift. Er det ikke nødvendigt vil konsekvensen være, at det selskab, som anparten vedrører, anses for etableret efter lovens virkningstidspunkt, og anparten i selskabet bliver dermed omfattet af de nye regler. Problemet bliver da ved ligningen at afgrænse, hvad der er nødvendigt for selskabets fortsatte drift over for, hvad der ikke er nødvendigt.

På grund af administrative hensyn kan det endvidere overvejes, at virksomhedsskatteordningen ikke skal anvendes på anparter i eksisterende selskaber.

9.9. Ophævelse af en række skatteregler vedrørende anparter.

I afsnit 4 er beskrevet en række skatteregler, der specielt vedrører anparter. Den foreslåede underskudsbegrænsning, der omfatter virksomheder med mere end 10 ejere, når den skattepligtige ikke deltager i virksomhedens drift i væsentligt omfang, må vurderes som et relativt kraftigt virkende indgreb. En række af de eksisterende "værnsregler" bliver herved overflødige og skal derfor ophæves. Herudover er der en række regler, der må anses for at få så begrænset betydning, at de kan ophæves.

De gældende regler omfatter i varierende omfang også virksomheder med 10 ejere og derunder. Det må derfor overvejes, om en ophævelse af de gældende regler kan medføre, at der opstår utilsigtede virkninger. Imidlertid må man have for øje, at de eksisterende regler ikke i alle henseender har vist deres berettigelse. At reglerne ikke har vist sig at være optimale kan netop aflæses af, at spørgsmålet om skattemæssige ændringer for visse erhvervsdrivende fortsat dukker op.

Såfremt man finder, at skattepligtige personer,

der ikke omfattes» af underskudsbegrænsningen, ikke bør opnå de lempelser, der er en konsekvens af ophævelsen af de gældende begrænsninger, kan man i stedet sætte ejerantallet på 10 ned frem for at opretholde de gældende begrænsninger.

Herudover må det være en målsætning i sig selv at forenkle skattelovgivningen. En ophævelse af de gældende skatteregler vedrørende anparter kan yde et betydeligt bidrag hertil.

Biskibsvirksomhed.

Efter de gældende regler beskattes indkomst fra biskibsvirksomhed som kapitalindkomst. Såfremt man anvender kriteriet ejerantal/arbejdsindsats til afgrænsning af personkredsen, vil de biskibsvirksomheder, man i forbindelse med skattereformen ønskede at ramme, antagelig altid være omfattet af udvalgets forslag. Underskudsbegrænsningen vil i forhold til de gældende beskatningsregler om biskibsvirksomhed føre til en skærpelse. Såfremt man vælger at beskatte overskuddet fra biskibsvirksomhed som personlig indkomst ligger der også heri en skærpelse af beskatningen i forhold til i dag. Det foreslås derfor, at eksisterende anpartsvirksomheder ikke omfattes af forslaget, medmindre aktiviteten udvides, jf. afsnit 9.8. For eksisterende biskibsvirksomheder betyder det, at indkomst fra virksomheden fortsat kan beskattes lempeligt. For fremtidige biskibsvirksomheder foreslås bestemmelsen derimod ophævet.

Ligningslovens § 28.

Bestemmelsen i ligningslovens § 28 om det ligningsmæssigt opgjorte privatforbrug blev som anført i afsnit 4.7. indført for at begrænse nedbringelsen af anden skattepligtig indkomst ved afskrivninger mv. Udvalgets forslag skønnes at kunne afløse ligningslovens § 28. Bestemmelsen anvendes i øvrigt i praksis i begrænset omfang. En forklaring er, at den set ud fra

et administrativt synspunkt er vanskelig at håndtere i praksis. Desuden er der i lovbestemmelsen gjort undtagelse for personer, der anvender virksomhedsordningen.

Fradragsbegrænsning.

Fradragsbegrænsningen for kommanditister giver allerede i dag anledning til skævhed, idet interessenter ikke er omfattet. Udvalget finder, at fradragsbegrænsningen kan ophæves som følge af udvalgets forslag.

Afskrivningsloven.

1. Den vigtigste begrænsningsregel i afskrivningsloven er leasingreglerne. Leasingreglerne går ud på at fjerne adgangen til at afskrive for ejere, der udlejer aktiver.

Leasingreglernes område er forholdsvist snævert, idet således kun udlejningsvirksomheder er omfattet. Til gengæld er ejerkravet lavt, idet 3 eller flere ejere som hovedregel er omfattet. I nogle tilfælde er også helt ned til 1 skattepligtig persons udlejning omfattet. Omfanget af leasingindgrebet fremgår af den skematiske oversigt i afsnit 4.1.4.

Driftsmidler, der ejes af mere end 2 skattepligtige personer, og som udlejes, er omfattet. Bygninger, der udlejes til ikke skattepligtige, er ligeledes omfattet. Når der foreligger lease back, omfatter leasingreglerne driftsmidler, skibe og bygninger. Ved fælles udlejningsvirksomhed omfattes også 1 og 2 skattepligtige personer. I tilfælde af lease back til ikke skattepligtige eller til kooperative virksomheder omfattes driftsmidler, skibe og bygninger, og der er ingen krav til ejerantallet.

En ophævelse af disse regler vil genindføre adgangen til afskrivning og pristalsregulering af aktiverne i disse udlejningsvirksomheder.

For så vidt der er tale om udlejning af aktiver med mere end 10 ejere vil disse blive omfattet af

udvalgets forslag. Afskrivningsadgangen vil formentlig slet ikke blive benyttet eller benyttes kun delvist på grund af underskudsbegrænsningen.

Underskudsbegrænsningen omfatter imidlertid ikke tilfælde, hvor udlejningsvirksomheden ejes af mellem 3 og 10 personer eller mellem 1 og 10 personer, når der er tale om fælles udlejningsvirksomhed. For disse ejere/udlejere genindføres adgang til afskrivning.

Leasingreglerne har medført, at der etableres udlejningsvirksomhed, der på nogle punkter minder om sale and lease back, men som ikke er det i juridisk forstand. Der tænkes her på bestyrer-/managementkontrakter. Efter denne konstruktion indsætter køber/ejer for egen regning og risiko den oprindelige ejer som professionel administrator af virksomheden. Køberen/ejeren er ikke garanteret nogen mindsteindtjening af administrator. En management- eller bestyrerkontrakt anses ikke for et lejeforhold, og køberen kan foretage skattemæssige afskrivninger. Disse kontraktformer er fra forskellig side kritiseret for at være en konstruktion med henblik på at undgå at blive omfattet af de særlige sale and lease back regler.

Det er også muligt at lave konstruktioner, hvorefter der slet ikke bliver tale om udlejning til en oprindelig ejer. Det er således ikke ualmindeligt i dag, at en bygherre projekterer et byggeri og søger bygningen udlejet til en gruppe interesserede lejere og finansieret hos en anden gruppe investorer. Et sådant arrangement omfattes ikke af leasingreglerne.

Leasingreglerne har således efterhånden ført til, at nogle af de forhold, som man oprindelig forsøgte at hindre med de pågældende skatteregler, alligevel dukker op i en så tilpas ændret konstruktion, at skattefordelene genopstår. Leasingreglerne har derfor i et vist omfang udtømt deres virkning.

Ophævelsen af de eksisterende leasingregler

medfører, at udlejningsvirksomheder med 3-10 ejere kan foretage skattemæssige afskrivninger, uden at de bliver omfattet af underskudsbegrænsningen. Den solidariske hæftelse vil formentlig ved et så lavt ejerantal begrænse ejernes incitament til risikobetonet udlejningsvirksomhed. Der kræves et større engagement fra ejernes side, når antallet er relativ lavt sammenlignet med den arbejdsindsats, der er nødvendig for ejerne i en anpartsvirksomhed med mange ejere.

Det er i det hele taget ikke muligt at skelne mellem anpartsudlejningsvirksomheder med få ejere og andre udlejningsvirksomheder, hvori ejerantallet er det samme som følge af, at en personkreds f.eks. har arvet virksomheden.

2• Reglen i afskrivningsloven om, at fortjeneste/tab ved virksomhedsophør for skibe, der sælges inden 5 år efter anskaffelsen, er skattepligtig almindelig indkomst for sælgeren og ikke særlig indkomst, synes der ikke behov for at opretholde. Reglen blev gennemført i 1971, hvor beskatningsprocenten for særlig indkomst var lavere end for skattepligtig almindelig indkomst. Beskatningen ved ophør af anpartsvirksomhed bør være den samme uanset, hvilken type aktiver virksomheden ejer. Reglen kan i øvrigt tilskynde anpartshaverne til at fortsætte skibsvirksomheden ved køb af anparter i et nyt skib i tilfælde, hvor et tidligere erhvervet skib afhændes inden 5 år. Efter skattereformen har reglen desuden fået mindre værdi, idet beskatningen som særlig indkomst og almindelig indkomst stort set er den samme.

Investeringsfonds- og etableringskontoloven.

Efter investeringsfonds- og etableringskontolovene kan henlagte/indskudte midler ikke anvendes til forlods afskrivning på aktiver i en virksomhed med mere end 10 ejere og heller ikke, hvis den skattepligtige kun deltager i driften i uvæsentligt omfang (vejledende norm på 50 timer månedligt) . Med denne regel har man

valgt at lade også en enkeltmandsvirksomhed være omfattet.

Deltagelse i en virksomhed som kommanditist anses efter etableringskontoloven ikke som etablering, og etableringskontomidler kan derfor ikke hæves til forlods afskrivning på aktiver, der anskaffes i denne virksomhed. Efter investeringsfondsloven kan kommanditister ikke benytte henlagte investeringsfondsmidler til forlods afskrivning i kommanditistvirksomheden.

Investeringsfondshenlæggelser kan ikke anvendes til forlods afskrivning på aktiver, der anskaffes i biskibsvirksomhed.

Hverken henlagte investeringsfondsmidler eller indskudte etableringskontomidler kan anvendes til forlods afskrivning på aktiver, der er omfattet af leasingreglerne i afskrivningsloven.

Disse begrænsninger kan ophæves for virksomheder med 10 ejere og derunder. En sådan virksomhed er at ligestille med enhver anden virksomhed.

For personer, der er omfattet af underskudsbegrænsningen, bør reglerne om, at investeringsfonds- og etableringskontomidler ikke kan anvendes til forlods afskrivning, derimod fortsat gælde. Det skyldes, at der allerede er givet fradrag i anden indkomst ved henlæggelsen/indskuddet. Ophævelsen vil ændre de skattepligtiges forhold således:

1. Virksomheder med 10 ejere eller derunder, hvor den skattepligtige kun deltager i uvæsentligt omfang i virksomhedens drift, omfattes ikke af underskudsbegrænsningen. Indskudte/henlagte midler vil kunne anvendes til forlods afskrivning på anskaffelsessummen for aktiver i en sådan virksomhed. Den forlods afskrivning kan udgøre op til 100 pct. af aktivets anskaffelsessum. Uden en ophævelse af bestemmelsen vil den skattepligtige i anskaffelsesåret under alle omstændigheder kunne afskrive med 25 pct. af anskaffelsessummen for skibe og driftsmidler i det første år og derefter 30 pct.

2. Virksomheder med mere end 10 ejere, hvor den skattepligtige kun deltager i virksomhedens drift i uvæsentligt omfang, omfattes af underskudsbegrænsningen og den skattepligtige vil ikke kunne anvende indskudte/-henlagte midler til forlods afskrivning.

Reglen om, at henlagte/indskudte midler ikke kan anvendes til anskaffelse af aktiver i en virksomhed som kommanditist kan ophæves som følge af den foreslåede underskudsbegrænsning.

Ophævelse af leasingreglerne i afskrivningsloven medfører, at bestemmelsen i investeringsfonds- og etableringskontoloven om, at henlagte/indskudte midler ikke kan anvendes til anskaffelse af aktiver omfattet af leasingreglerne, under alle omstændigheder bliver uden mening og skal derfor ophæves.

Endvidere kan reglen om, at investeringsfondshenlæggelser ikke kan anvendes til anskaffelse i biskibsvirksomhed, ophæves. Bestemmelsen om biskibsvirksomhed er som nævnt tidligere foreslået afløst af udvalgets forslag.

Håndbogsreol d

BETÆNKNING OM FONDE

afgivet af det af justitsministeriet
den 14. juli 1978 nedsatte udvalg

0

22.457 h

BETÆNKNING NR. 970
1982

kun deltager i driften i uvæsentligt omfang (vejledende norm på 50 timer månedligt) . Med denne regel har man